

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SOSYOLOJİ ANABİLİM DALI**

**TEKNOLOJİNİN KADINA YÖNELİK ŞİDDET ÜZERİNDEKİ
ETKİLERİ: KUZEY IRAK-ERBİL ÖRNEĞİ**

Hersh Fakhraddin MUSHER

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman: Doç. Dr. Osman ÖZKUL

EYLÜL - 2023

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEKNOLOJİNİN KADINA YÖNELİK ŞİDDET
ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ: KUZEY IRAK-ERBİL ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hersh Fakhraddin MUSHER

Enstitü Anabilim Dalı: Sosyoloji

“Bu tez 18/09/2023 tarihinde online olarak savunulmuş olup aşağıdaki isimleri bulunan jüri üyeleri tarafından oybirliği ile kabul edilmiştir.”

JÜRİ ÜYESİ	KANAATİ
Prof. Dr. Sevim Atıla DEMİR	Başarılı
Doç. Dr. Osman ÖZKUL	Başarılı
Doç. Dr. Recep YILDIZ	Başarılı

ETİK BEYAN FORMU

Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının benzerlik oranının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve Etik Kurul Onayı gerektiği takdirde onay belgesini aldığımı beyan ederim.

Etik kurul onay belgesine ihtiyaç var mıdır?

Evet ☒

Hayır ☐

(Etik Kurul izni gerektiren araştırmalar aşağıdaki gibidir:

- Anket, mülakat, odak grup çalışması, gözlem, deney, görüşme teknikleri kullanılarak katılımcılardan veri toplanmasını gerektiren nitel ya da nicel yaklaşımlarla yürütülen her türlü araştırmalar,
- İnsan ve hayvanların (materyal/veriler dahil) deneysel ya da diğer bilimsel amaçlarla kullanılması,
- İnsanlar üzerinde yapılan klinik araştırmalar,
- Hayvanlar üzerinde yapılan araştırmalar,
- Kişisel verilerin korunması kanunu gereğince retrospektif çalışmalar.)

Hersh Fakhraddin MUSHER

18/09/2023

ÖN SÖZ

Sakarya Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'ndeki danışman hocam Doç. Dr. Osman Özkul ve bölümdeki tüm hocalara bu vesileyle teşekkür ediyorum.

Ayrıca gerek maddi gerekse manevi destekleriyle her zaman yanımda olduklarını hissettiren, başarılı olmamı sağlayan ve çeşitli zorlukların üstesinden nasıl geleceğimi gösteren aileme en içten teşekkürlerimi sunuyorum. Onlara sonsuz sevgi, saygı ve minnet duygularımı iletiyorum.

En başta saygıdeğer babam ile validem ve sevgili ailem, özellikle eğitimimin başından sonuna kadar bana büyük destek veren ailemin diğer fertlerine en samimî teşekkürlerimi iletmek boynumun borcudur.

Son olarak en büyük temennim, kadına yönelik şiddetin bütün dünyada ve özel olarak Kuzey Irak'ta ortadan kalkması veya önemli ölçüde azaltılmasıdır.

Hersh Fakhraddin MUSHER

18/09/2023

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR.....	iii
TABLO LİSTESİ.....	iv
ŞEKİL LİSTESİ	v
GRAFİK LİSTESİ.....	vi
ÖZET	viii
ABSTRACT	ix

GİRİŞ.....	1
BÖLÜM 1: TEORİK VE KAVRAMSAL ÇERÇEVE	3
1.1. Şiddet.....	3
1.1.1. Şiddetin Tanımı	3
1.1.2. Şiddetin Türleri.....	6
1.1.2.1. Fiziksel Şiddet.....	6
1.1.2.2. Psikolojik Şiddet	7
1.1.2.3. Sözel Şiddet	7
1.1.2.4. Ekonomik Şiddet.....	7
1.1.2.5. Cinsel Şiddet	8
1.1.3. Şiddet Döngüsü	9
1.1.4. Gerginliğin Tırmanması Aşaması.....	9
1.1.4.1. Şiddet Aşaması.....	9
1.1.4.2. Balayı Aşaması	10
1.2. Kadına Yönelik Şiddet.....	10
1.2.1. Kadına Yönelik Şiddetin Nedenleri.....	11
1.3. Kadına Şiddette Kuramsal Yaklaşımlar	13
1.3.1. Sembolik Etkileşimcilik Kuramı	13
1.3.2. Feminist Kuram	14
1.3.2.1. Liberal Feminizm.....	14
1.3.2.2. Sosyalist Feminizm	14
1.3.2.3. Radikal Feminizm	15
1.3.2.4. Kültürel Feminizm	15
1.3.3. Suç Teorileri	16

1.3.3.1. Ayrırcı Birleşimler Teorisi	16
1.3.3.2. Nötralizasyon Teorisi	16
1.3.3.3. Kontrol Teorileri	17
1.3.3.4. Çatışma Teorisi	17
1.3.3.5. Caydırıcılık Teorisi	18
1.3.4. Kadına Yönelik Şiddetin Sonuçları	18
1.3.4.1. Sağlık Üzerine Etkileri	18
1.3.4.2. Ekonomik Etkileri	19
1.3.4.3. Çocuklar Üzerine Etkileri	19
1.3.5. Kadına Yönelik Şiddete Yönelik Düzenlemeler	19
1.4. Teknoloji ile Kadına Yönelik Şiddet İlişkisi	21
BÖLÜM 2: VERİLERİN ANALİZİ VE YORUMLANMASI	24
2.1. Araştırmada Kullanılan Yöntem ve Teknikler	24
2.2. Araştırmanın Modeli	24
2.3. Araştırmanın Evren ve Örneklemi	24
2.4. Araştırmanın Hipotezleri	25
2.5. Araştırmanın Veri Toplama Araçları	25
2.6. Araştırmanın Sınırlılıkları	25
2.7. Verilerin Analizi	25
2.8. Verilerin Yorumlanması	26
2.8.1. Görüşülen Kadınların Özelliklerine Göre Yaşadıkları Şiddet Türleri	26
2.8.2. Şiddet ile Sosyal Medya Kullanımı Arasındaki İlişki	33
2.8.3. Kadına Yönelik Şiddetin Artmasının Kadınların Davranışlarına Etkileri	47
2.8.4. Sosyal Medyanın Aile Mahremiyeti ve Medeni Halin Şiddete Etkileri	49
2.8.5. Şiddet Görme Sıklığı ve İnternet Kullanım Süresi Arasındaki İlişki	51
2.8.6. Şiddet Görme Sıklığı ve Sosyal Medya Kullanım Süresi Arasındaki İlişki ..	59
SONUÇ	81
KAYNAKÇA	85
ÖZGEÇMİŞ	96

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
Akt.	: Aktaran
ASAGM	: Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel M¼d¼rl¼ę¼
BM	: Birleşmiş Milletler
CEDAW	: Kadına Karşı Her T¼rl¼ Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması S¼zleřmesi
DSÖ	: D¼nya Sağlık Örg¼t¼
KSGM	: Kadının Stat¼s¼ Genel M¼d¼rl¼ę¼
řÖNİM	: şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri
TBMM	: T¼rkiye B¼y¼k Millet Meclisi
Sd.	: Serbestlik Derecesi
SS.	: Standart sapma
vd.	: ve diğerleri
X⁻	: Ortalama

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Çalışma Örneklemini Oluşturan Kadınların Özelliklerinin Dağılımı.	26
Tablo 2: Kadınların Yakınları Tarafından Şiddete Maruz Kalma Durumu.....	27
Tablo 3: Kadınların İnternet ve Sosyal Medya Kullanım Özelliklerinin Dağılımı	29
Tablo 4: Teknolojinin ve Sosyal Medyanın Yaygın Kullanımının Şiddet Riski.....	29
Tablo 5: İletişim Teknolojisinin Artmasının Kadına Yönelik Şiddet Üzerindeki Etkisi30	
Tablo 6: Sosyal Medya Kullanımının Aile Mahremiyeti Üzerindeki Olumsuz Etkileri31	
Tablo 7: Şiddet Görme Sıklığı ile Şiddet Türleri Arasındaki İlişkinin Tablosu.....	32
Tablo 8: Kadınların Gördükleri Şiddet Görme Sıklığı ile Günlük İnternet Kullanım Süreleri Arasındaki İlişkinin Tablosu.....	33
Tablo 9: Yaşanan Şiddetin Çalışma Örnekleminin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı.....	35
Tablo 10: Yaş Gruplarına Göre Şiddet Nedenlerinin Dağılımı Tablosu	36
Tablo 11: Yaş Gruplarına Göre Günlük İnternet Kullanımının Dağılımı	39
Tablo 12: Yaş Gruplarına Göre Sosyal Medya Kullanım Sürelerinin Dağılımı	41
Tablo 14: Sosyal Medyayı Kamuya Açık ve Özel Alanlarda Kullanım Tablosu.....	44
Tablo 15: Sosyal Medya Kullanımı ile Kendini Güvende Hissetmenin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı.....	46

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1: Kadına Yönelik Şiddetin Döngüsel Aşamaları.....	9
--	---

GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1: Yaş Grupları	33
Grafik 2: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	34
Grafik 3: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	36
Grafik 4: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	38
Grafik 5: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	40
Grafik 6: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	42
Grafik 7: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	44
Grafik 8: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	45
Grafik 9: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	47
Grafik 10: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	48
Grafik 11: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	48
Grafik 12: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	49
Grafik 13: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	50
Grafik 14: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	50
Grafik 15: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	51
Grafik 16: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	52
Grafik 17: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	53
Grafik 18: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	54
Grafik 19: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	54
Grafik 20: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	55
Grafik 21: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	56
Grafik 22: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	56
Grafik 23: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	57
Grafik 24: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	58
Grafik 25: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	58
Grafik 26: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	59
Grafik 27: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	60
Grafik 28: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	60
Grafik 29: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	61
Grafik 30: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	62
Grafik 31: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	63

Grafik 32: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	63
Grafik 33: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	64
Grafik 34: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	65
Grafik 35: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	66
Grafik 36: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	67
Grafik 37: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	68
Grafik 38: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	68
Grafik 39: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	69
Grafik 40: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	70
Grafik 41: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	70
Grafik 42: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	71
Grafik 43: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	72
Grafik 44: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	73
Grafik 45: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	74
Grafik 46: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	75
Grafik 47: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	76
Grafik 48: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	77
Grafik 49: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	78
Grafik 50: Tek Yönlü ANOVA Testi.....	79

ÖZET	
Başlık: Teknolojinin Kadına Yönelik Şiddet Üzerindeki Etkileri: Kuzey Irak-Erbil Örneği	
Yazar: Hersh Fakhraddin MUSHER	
Danışman: Doç. Dr. Osman ÖZKUL	
Kabul Tarihi: 18/09/2023	Sayfa Sayısı: ix (ön kısım) +90 (ana kısım) + 5 (ek)
İnsanlığın doğuşundan bu yana, gerek bireyler gerekse toplumsal gruplar arasındaki şiddet problemi, çeşitli biçimlerde ortaya çıkmakla birlikte günümüzde de halen devam etmektedir. Kadına yönelik şiddet problemi de, geçmişten günümüze devam eden problemlerden birisidir. Çağımızda ise fizyolojik yapı bakımından erkeğe göre daha zayıf olan kadınlara yönelik şiddet, fiziksel, sözlü, psikolojik, cinsel ve teknik olmak üzere birçok biçimde görülmektedir. Bu nedenle, kadınlara yönelik şiddetin sebepleri ve etkileri konusu günümüzde toplumsal problemlerin en önemlilerinden birisi olarak görülmektedir. Bu öneminden dolayı, son yıllarda konuyla ilgili araştırmalara gittikçe daha fazla önem verilmektedir. Özellikle iletişim teknolojilerindeki gelişmelerin, çevrimiçi ve sosyal medyada kadına yönelik şiddet uygulamayı kolaylaştırdığına yönelik çalışmalar dikkati çekmektedir. Ancak, uzun yıllardan beri devam eden savaş şiddeti ve toplumsal çatışmaların içinde kalan Kuzey Irak bölgesinde, teknolojinin etkilerine paralel olarak devam eden şiddetin nedenleri ve sonuçlarına yönelik yeterince çalışma yapıldığı söylenemez. İşte bu nedenle bu tezde, Kuzey Irak bölgesindeki kadınlara yönelik şiddet ve teknoloji kullanımının kadına yönelik şiddet üzerindeki etkileri incelenmiştir. Öncelikle tezin amacı, şiddet mağduru olan veya şiddete maruz kalan kadınlara yönelik şiddet olgusunu verilere dayalı olarak belirlemektir. İkinci olarak ise, kadınlara yönelik şiddetin azaltılmasına yönelik çözüm yolları sunmaktır. Araştırmada kültürel nedenlerden dolayı kadınların özel konuları konuşmaktan çekinecekleri varsayılarak, niceliksel bir yöntem olan, betimsel araştırma modeli tercih edilmiş ve araştırma tekniği olarak da anket tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın evreni olarak, Irak'ın Kuzey Irak Bölgesel Yönetiminin başkenti olan Erbil şehri belirlenmiştir. Çalışmaya katılmak için gönüllü olan 160 gönüllü kadından oluşan bir örneklem grubu, Kuzey Irak'ın başkenti Erbil'de ikamet eden gönüllülerden oluşan araştırmanın popülasyonunu oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak teknolojinin kadına yönelik şiddet üzerindeki etkisini değerlendirmek için 14 soruluk bir form ve 4 soruluk sosyo-demografik bilgi formu yer almıştır. Elde edilen veriler SPSS 29.0 paket programı kullanılarak işlenmiştir. Araştırma sonucunda sosyal medyanın kontrol edilemez bir noktaya ulaştığı ve aile mahremiyeti üzerindeki etkisinin kadına yönelik şiddete neden olduğu tespit edilmiştir. Kadına yönelik şiddette iyi ve temiz niyetin istismar edilen bir faktör olduğu da belirlenmiştir. Ayrıca, günlük internet ve sosyal medya kullanım sıklığı ile kadına yönelik şiddet arasında anlamlı bir ilişkili olduğu da anlaşılmaktadır. Bu sonuçlar dikkate alınarak, iletişim teknolojilerinin bir toplumun başta aile ilişkileri olmak üzere, sosyal ve kültürel yapısı üzerinde çok önemli etkileri olduğu sonucuna ulaşılmıştır.	
Anahtar Kelimeler: Teknoloji, Kadın, Şiddet, Kadın Şiddeti	

ABSTRACT	
Title of Thesis: The Effects of Technology on Violence Against Women: The Case of Northern Iraq-Erbil	
Author of Thesis: Hersh Fakhraddin MUSHER	
Supervisor: Assoc. Prof. Osman ÖZKUL	
Accepted Date: 18/09/2023	Number of Pages: ix (pre text) + 90 (main body) + 5 (add)
Since the dawn of humanity, the problem of violence between individuals and social groups has emerged in various forms and continues today. The problem of violence against women is one of the ongoing problems from the past to the present. In our age, violence against women, who are weaker than men in terms of physiological structure, is seen in many forms such as physical, verbal, psychological, sexual, and technical. Therefore, the causes and effects of violence against women are considered to be one of the most important social problems today. Due to this importance, more and more attention has been paid to research on the subject in recent years. In particular, studies showing that developments in communication technologies make it easier to commit violence against women online and on social media attract attention. However, it cannot be said that there are enough studies on the causes and consequences of the violence that continues in parallel with the effects of technology in the Northern Iraq region, which has been in the midst of war violence and social conflicts for many years. For this reason, in this thesis, violence against women in Northern Iraq and the effects of technology use on violence against women are examined. First, the aim of the thesis is to determine the phenomenon of violence against women who are victims of violence or exposed to violence based on data. Secondly, it will offer solutions to reduce violence against women. In the research, assuming that women would hesitate to talk about private issues due to cultural reasons, the descriptive research model, which is a quantitative method, was preferred and the survey technique was used as a research technique. The city of Erbil, the capital of the Northern Iraq Regional Government of Iraq, was selected as the population of the study. A sample group of 160 volunteer women who volunteered to participate in the study constituted the population of the study consisting of volunteers residing in Erbil, the capital of Northern Iraq. The data collection tool included a 14-question form and a 4-question socio-demographic information form to assess the impact of technology on violence against women. The data obtained were processed using SPSS 29.0 package program. As a result of the research, it was determined that social media has reached an uncontrollable point and its impact on family privacy causes violence against women. It was also determined that good and pure intentions are abused factors in violence against women. It is also understood that there is a significant relationship between the frequency of daily internet and social media use and violence against women. Considering these results, it has reached the conclusion that communication technologies have very important effects on the social and cultural structure of a society, especially on family relations.	
Keywords: Technology, Women, Violence, Violence against Women	

GİRİŞ

Araştırmanın Konusu

İletişim teknolojisinin ilerlemesi sonucunda internet ve sosyal medya kullanımı her geçen gün artarak, sosyalleşme kavramına yeni bir anlam kazandırmış, böylece günlük yaşamın vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. Ancak, internetin yaygınlaşması, dijital ve sanal dünyaların gelişmesi, sosyal medya kullanımındaki artış ve kontrolsüz kullanım, birçok olumsuz etkiler göstermekte ve sonuçlara neden olmaktadır. Kadına yönelik şiddet olgusundaki artışın da, bazı araştırmalarda bu olgu ile ilişkili olarak ele alındığı anlaşılmaktadır (Cebecioğlu ve Altıparmak, 2017, 424; Turan, 2016, 58). Başka bazı araştırmalar ise bu bilgiye ek olarak, yepyeni bazı şiddet yöntemlerin ortaya çıktığını iddia etmektedir (Backe ve ark., 2018).

Günümüzde kadına yönelik şiddet olaylarındaki artış (Peterson ve Densley, 2017, 194), dünyanın bütün ülkelerinde olduğu gibi, özellikle eğitim ve ekonomik bakımdan zayıf kalan ülkelerinde hala devam eden önemli sosyal problemlerinden birisidir. Bu tezde iletişim teknolojileri ile kadınlara yönelik şiddet bu olgusu arasındaki ilişki, Kuzey Irak'ın başkenti Erbil şehrindeki kadınlar üzerinden incelenerek, betimlenmeye çalışılmıştır. Erbil şehri, Irak ile Türkiye sınırına yakın, Türk toplumu ve kültürü ile sürekli ilişki içinde olan bir coğrafyada yani Kuzey Irak bölgesinde yer almaktadır.

Araştırmanın Amacı

Uluslararası literatürde şiddetin her türünün kadınların hayatını çeşitli şekillerde olumsuz etkilediği kabul edilmektedir (Baker ve ark. 2013, 3). Bu olumsuz etkilerden biri de kadınların ruh sağlığının bozulması üzerinedir. Bu çalışmalar, teknolojiye bağlı şiddetin çeşitli biçimleri ile depresyon, kaygı ve stres gibi psikolojik bozukluklar arasında bir bağlantı olduğunu da göstermektedir (Bauman ve ark. 2013, 345–347). Teknolojinin yarattığı siber şiddet türü nedeniyle psikolojik sağlık üzerindeki olumsuz etkilerin daha şiddetli olması da muhtemeldir (Harris, 2020, 321; Kowalski & Limber, 2007, 29). Bu çalışmalarda sosyal medyanın şiddet içerdiği, gerçek dünyada şiddeti kolaylaştırdığı ve uzun süreli psikolojik yansımaları olduğu savunulmaktadır. Yazılı akademik literatürde, özellikle Kuzey Irak'taki kadına yönelik şiddetle ilgili yeterince araştırma yapıldığı söylenemez. Bu nedenle bu tezde, Kuzey Irak'taki kadına yönelik şiddet olgusunun nedenlerinin araştırılması amaçlanmıştır. Sonra, uluslararası literatürdeki araştırmalara göre elde edilen sonuçlar ile karşılaştırılması amaçlanmıştır.

Araştırmanın Önemi

Bu tezde Kuzey Irak Bölgesindeki kadınlara yönelik şiddet olgusu ile bazı iletişim teknolojisi araçları ve sosyal medya kullanımı ile arasındaki ilişkileri incelenmektedir. Araştırmada elde edilen bulguların kadınların teknolojinin oluşturduğu şiddetten her açıdan nasıl etkilendiğinin anlaşılması bakımından önem taşımaktadır. Ayrıca iletişim teknolojinin her biçiminin neden olduğu şiddetten, kadınların nasıl etkilendiğini anlamak için önemli bilgiler ve istatistik bilgileri sunulmaktadır. Ayrıca bu tezde şiddet olgusu incelenirken, William Ogburn'un kültürel gecikme (Özkul, 2013,106) teorisinden faydalanılmıştır. Bu bağlamda iletişim teknolojileri ve sosyal medya kullanımı ile erkeklerin kadınlara uyguladıkları şiddet, Kuzey Irak'daki geleneksel kültürel değerleri ile Batı kültürünün bir maddi ürünü olan iletişim teknolojilerinin hızlı yayılmasından kaynaklanan bir problem olarak incelenmiştir.

Araştırmanın Yöntemi

Tez çalışmasında, kültürel ve çevre faktörünün etkilerinden dolayı, kadınların yüz yüze görüşmeye katılımlarının zorlukları dikkate alınarak, nicel bir yöntemle dayalı çalışmak tercih edilmiştir. Araştırma konusuna ve bu yöntemle daha uygun bilimsel bilgi toplamak için, bir veri toplama aracı olarak genellikle tercih edilen, tanımlayıcı bir araştırma yaklaşımı kullanılmıştır. Bu doğrultuda 2022 yılında Kuzey Irak'ın Erbil İl Merkezi'nde ikamet eden gönüllülerin örnekleme ve bulguları araştırmanın münhasır kapsamını oluşturmaktadır. Çalışmanın verilerini incelemek için SPSS istatistiksel aracı kullanılmıştır. Tez çalışmamız bu açıdan birincisi teorik, ikincisi uygulamalı olmak üzere iki ana bölüme ayrılmıştır. Araştırmamızın ilk bölümünde, şiddet kavramı, kadına yönelik şiddet, kadına yönelik şiddete ilişkin kuramsal bakış açıları, teknoloji ve kadına yönelik şiddet ilişkisi literatür taramasına dayalı olarak ele alınmıştır. Tezin ikinci bölümünde ise, önce araştırmanın anket bulgularına göre elde edilen veriler, tablolar halinde gösterilmiştir. Daha sonra tablolardan elde edilen veriler, betimsel olarak analiz edilerek açıklanmıştır. Burada elde edilen veriler yardımıyla toplanan bilgiler, sonuç aşamasında literatür ile karşılaştırılarak yorumlanmıştır.

BÖLÜM 1: TEORİK VE KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Çalışmanın bu bölümünde “şiddet”, “kadına yönelik şiddet”, “kadına yönelik şiddete teorik bakış açıları” ve “kadına yönelik şiddete ilişkin ulusal ve uluslararası düzenlemeler” kelimelerinin geniş tanımları teorik çerçeve bağlamında ele alınmıştır.

1.1. Şiddet

Modern toplumda sıklıkla konuşulan ve tartışılan kavramlardan biri olan şiddet, insanlık tarihinin bir parçası olarak kabul edilmektedir. Şiddet, insan koşulları değişse ve bilim ve teknoloji önemli ölçüde gelişse bile sosyal, ahlaki ve politik bir endişe olarak varlığını sürdürmektedir (Ocak, 2017, 55). Şiddet genellikle farklı medeniyetler arasındaki ırk, dini veya siyasi gerilimlerin bir sonucu olarak da algılanmıştır. Ayrıca, aynı toplumun üyelerinin birbirleriyle kavga edebilecekleri, tartışabilecekleri ve hatta şiddete başvurabilecekleri genel olarak kabul edilmektedir. Bu açıklamalar, terörizm, savaş ve etnik çatışmaların şiddet kavramına nasıl dâhil edildiğini (Walby, 2012, 95–96) göstermektedir. Bununla birlikte, şiddet artık yalnızca toplulukları veya toplulukları küresel düzeyde etkileyen bir sorun değildir.

Akranlar arasında zorbalık, aile içi şiddet, kadına yönelik şiddet ve bir patronun iş yerinde çalışanlarına karşı uyguladığı psikolojik şiddet dâhil her yerde görülen şiddet. Vb. İnsanlar kadar hayvanlar da bu vahşetin hedefindedir. Bu bakış açısından, şiddetin birçok yönü olduğu ve herkesin başına gelebilecek bir durum olduğu görülüyor. Bu nedenle şiddetle doğrudan ilgilenmek ve üzerinde araştırma yapmak gerekmektedir.

1.1.1. Şiddetin Tanımı

Şiddeti tanımlamanın bazı zorlukları vardır. Çünkü toplumlara, zamana, coğrafi şartlara, kişilere, süreçlere ve cinsiyetlere göre farklılık gösteren bir olgudur. Bunların yanında, şiddetin farklı nedenleri, hedefleri ve uygulama biçimleri de şiddet hakkındaki tanımlamaları etkilemektedir. Şiddet ile ilgili tartışmalara bakıldığında, genellikle birinin bir başkasını incitmeyi veya yaralamayı amaçlayan bir şekilde davrandığı düşünülmektedir. Oysa maruz kalınan eylemlerin şiddet olarak adlandırılması için mutlaka fiziksel bir yaralanma veya bir hasara sebep olması da gerekmez; kişiler psikolojik açıdan da şiddete uğrayıp zarar görülebilmektedir. Şiddet olgusu kültürel olgulardan bağımsız olmaksızın, toplumun küçükten büyüğe her kişi ve her tabakadan insanda en sert, en kaba, en açık şekliyle olabileceği gibi; en zarif, en şaşalı ya da en örtülü biçimleriyle de ortaya çıkabilmektedir (Büker ve Kıran, 1999). Şiddet zamana ve topluma göre değişebildiği için, her dönemin ve toplumun şiddeti algılayışı

ve şiddete bakış açısı farklı olabilmektedir. İşte bu nedenlerden dolayı, şiddetin oldukça fazla tanımı yapılmaktadır.

Mesela, Dünya Sağlık Örgütü şiddeti aşağıdaki şekilde tanımlamaktadır:

“Fiziksel güç ya da kuvvetin, amaçlı bir şekilde kendine, başkasına, bir gruba ya da topluluğa karşı fiziksel zarara ya da fiziksel zararlarla sonuçlanma ihtimalini artırmasına, psikolojik zarara, ölüme, gelişim sorunlarına ya da yoksunluğa neden olacak şekilde tehdit edici biçimde ya da gerçekten kullanılmasıdır” (DSÖ, 2002, 4).

Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü’nün şiddeti tanımlayışı ise şu şekildedir:

“Şiddet, bu eylemlere maruz kalan kişilerin maddi-manevi bütünlüğünü, temel hak ve özgürlüklerini ihlal eden veya fiziksel, psikolojik, ekonomik veya cinsel içerikli belirli eylemlerde bulunarak bu hakların kullanılmasını geçici olarak engelleyen her türlü eylemi ifade eder” (ASAGM, 2008).

ASAGM tarafından şiddetin bu şekilde tanımlanması, onun altında yatan bazı temel nedenlerini anlamak için de son derece önem taşımaktadır.

Archer ve Gartner (1996, 248) ise, şiddet içeren davranışların hâkim olan görüşe meydan okuyarak, bir sosyal faaliyet biçimi olarak görülmesi gerektiğini ileri sürerler. Onlar, durumun genetik olarak belirlenmediğini, bunun yerine bir dizi çevresel, durumsal ve toplumsal unsurdan etkilendiğini iddia ederler. Bu araştırmacılar, bilgi edinmenin, bu özel eğilimi sergileyen kişilerde saldırganlığın çoğalması için bir katalizör görevi gördüğünü düşünmektedir. Buna karşılık, Friedman şiddeti incelerken daha geniş ve daha kapsayıcı bir yaklaşım benimsemektedir. O, küresel kapitalizm çağında küreselleşmenin gelişinin önemli bir yıkım ve zararlar sonucunda olduğunu öne sürmektedir. Yazar, yukarıda belirtilen şiddet durumunun, devlet tarafından uygulanan şiddetin etkileriyle karşılaştırılabilecek, dikkate değer ve güçlü bir etkiye sahip olduğunu iddia etmektedir. Friedman, şiddet durumunun bir analizini yaparak onu üç ayrı aşlıkta inceler. Dikkate alınması gereken faktörlerden birincisi etnik şiddet olarak belirlenmiştir. İkincisi ise, yukarıda belirtilen şiddet biçiminin, kökleri sosyal ve kültürel faktörlerden kaynaklanan toplum içindeki bölünmelerle bağlantılı olduğudur. Dikkate alınması gereken üçüncü husus da proleter şiddet kavramıdır. Ona göre, şiddetin meydana gelmesi, sınıf hiyerarşilerinin ve bireylerin geçim araçlarının parçalanmasına bağlanabilir. Ayrıca O, bu şiddet biçiminin metropollerde yaygın olarak görüldüğünü iddia ederek, kapsayıcı toplumsal sistemlerden kaynaklanan bir şiddet biçimi olduğunu savunur. Friedman ayrıca, çok uluslu suç örgütlerinin faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan bir şiddet biçimine de değinerek;

küreselleşmenin bu üç farklı şiddet biçimiyle bağlantılı olduğunu ve bunların kaynağı olduğunu da öne sürmektedir (Akt. Taşdemir Afşar, 2015, 72).

Arendt'e göre (1970, 46-56) ise, altında yatan gerekçe ne olursa olsun, şiddet kullanımı kategorik olarak kabul edilemez. Şartlar ne olursa olsun, şiddet ahlaki olarak yanlış olduğu için, şiddetin ortaya çıkmasından tamamen kaçınılması gerekir. Bununla birlikte O, siyaset alanında güç kullanımının ve şiddet uygulamalarının kavramsal olarak farklı olduğunu ve birinin oluşmasının diğerinin oluşmasını engellediğini ileri sürmüştür. Onun iddiasına göre, kişiler üzerinde siyasi otoritenin azalması durumunda, yerleşik güç kaynaklarını ortadan kaldırma potansiyeline sahip olan şiddette bir artış olduğu varsayılmaktadır. Bununla birlikte, gücün tartışmasız bir şekilde şiddetle eşanlamı olarak nitelendirilemeyeceğini kabul etmek gerekir.

Bu bakış açısıyla hemfikir olan Macfarlane, güç ve şiddetin farklı özelliklere sahip olduğunu öne sürmüştür. Bireyin bakış açısına göre şiddet, kişiyi kendi isteklerine uymaya zorlama, dolayısıyla yasal normlara aykırı hareket etme eylemi olarak tanımlanabilir. Bununla birlikte, güç kullanımı yasal bir ihlal oluşturmaz. Özerkmen ve Gölbaşı (2010) ise çalışmalarında şiddet ve güç arasındaki ilişkiyi analiz etmişler ve bu bağlamda kendi tanımlarını oluşturmuşlardır.

Bu yaklaşımlardan farklı olarak Michaud'un (1986) iddiasına göre, karşılıklı bağımlılıkla karakterize edilen sosyal bağlamlarda, bir veya daha fazla birey, söz konusu saldırganlık düzeyine bakılmaksızın, diğerlerinin fiziksel, ahlaki veya kültürel bağlantılarına doğrudan veya dolaylı olarak zarar veren eylemlerde bulunabilirler. Michaud böylece, karşı tarafa verilen ölüm veya yaralanma gibi fiziksel zararın olmamasına bakılmaksızın, şiddet eyleminin değişmeden ve önemli kaldığını iddia etmektedir.

Bourdieu'ya göre ise şiddet, postmodern söylemle "sembolik şiddet" olarak anlaşılabilir. Yani ona göre şiddet, failin varlığından habersiz kaldığı, ancak sürekli olarak tezahür ettiği bir duruma yol açtığı için, bir bakıma belirsizliğe sahiptir. Dahası, O şiddeti sivil huzursuzluğun bir tezahürü olarak nitelendirir. Bu yaklaşım, geniş bir senaryo yelpazesini kapsar ve duygusal deneyimlerin sembolik yapılanmasıyla ilgilidir. Bu özel durumun dikkat çekici yönlerinden biri, şiddete uğrayan kişinin bilinçsizliğinin, zararı algılayamayacak veya kendini koruyamayacak hale gelmesiyle ilgilidir. Bu düşmanlık halinin kendiliğinden ortaya çıktığı ve kişinin kontrolünün dışında olduğu yönünde yaygın bir kanı vardır. Bourdieu'ye (2014, 11-13) göre, bu fenomenin insan varoluşunun çeşitli alanlarına nüfuz ettiği ve her türden bireyin erişebileceği bir yerde olduğu yaygın olarak kabul edilmektedir.

Dişsiz ve Şahin (2008, 50) ise şiddet kavramını daha genel bir biçimde ele alarak, şiddeti uygulayan kişinin çeşitli menfaatler amacıyla uyguladığı, mağdura zarar veren ve haklarını elinden alan davranışlar olarak açıklamıştır. Bu bakış açısını desteklemek için Yılmaz (2013) şiddeti, kişinin kendi maddi veya manevi çıkarlarını ilerletmek için mağdurun haklarını görmezden gelmek, yaralamak veya elinden almak için yapılan eylemler olarak tanımlamaktadır. Şiddet, verilen tüm tanımlardan da anlaşılacağı gibi, hiçbir zaman tek bir durumu ifade etmeyen çeşitli bir terim olmuştur.

1.1.2. Şiddetin Türleri

Kadına yönelik yapılan araştırmalar, şiddetin en yoğun şekliyle aile içinde görülmekte olduğunu, şiddet olgusunun topluma, kültüre, eğitim ve gelir seviyesine göre değiştiği gibi cinsiyete göre de değiştiğini ortaya koymaktadır. Şiddet en çok aile içinde, erkeğin kadından bir şey elde etmek, kendisine itaat etmesini sağlamak veya davranışlarını kontrol altında tutmak istediğinde farklı şiddet davranışları sergilediğini göstermektedir. Bu şiddet davranışları; fiziksel, cinsel, psikolojik, duygusal ve ekonomik olabilmektedir (DSÖ, 2002).

1.1.2.1. Fiziksel Şiddet

Şiddet eylemi denildiğinde ilk aklımıza gelen şiddet türü fiziksel şiddettir. Yakın geçmişe kadar fiziksel şiddet dışındaki şiddet eylemleri şiddet olarak kabul edilmemekteydi. Şiddet uygulayan birçok kişi hala diğer şiddet türlerini kabul etmemekte, şiddet olarak görmemektedir. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü bir çalışmasında fiziksel şiddeti;

“tokat atmak, tekmelemek, yumruklamak, hırpalamak, kolunu bükmek, boğazını sıkarak, bağlamak, saçını çekmek, kesici veya vurucu aletlerle yaralamak, kezzap veya kaynar suyla yakmak, vücudunda sigara söndürmek, sakat bırakmak, işkence yapmak, sağlıksız koşullarda yaşamaya mecbur bırakmak, sağlık hizmetlerinden yararlanmasına engel olarak bedensel zarar görmesine neden olmak gibi eylemler”

şeklinde tanımlamıştır (Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü [KSGM], 2008).

Genellikle aile içinde fiziksel şiddete maruz kalanlar kadınlar ve çocuklar olmaktadır. Türkiye’de özellikle de geleneksel aile hayatının yaşandığı yerlerde fiziksel cezalandırma yöntemi, dayanın bir terbiye aracı olarak algılanıyor olmasından dolayı sık sık kullanılmaktadır (Kağıtçıbaşı, 1990, 38). Sonuç olarak, insanlar aile içindeki dayaklarla ilgili deneyimlerle bağlantı kurar ve şiddetin nesilden nesle kırılmaz bir döngü olarak aktarılmasına aracılık eden duygusal ve fiziksel şiddet tekniklerini edinirler.

1.1.2.2. Psikolojik Şiddet

Genellikle duygusal şiddet olarak adlandırılan psikolojik şiddet, genellikle mağduru tehdit etmek, aşağılamak veya kontrol etmek amacıyla özgürce işlenen sözlü tacizdir. Zorbalık, zorlama, bilgi gizleme, aileye zarar vermekle tehdit etme, çocukları kaçırma/uzaklaştırma, evden çıkarma, evliliğe zorlama, fiziksel veya cinsel şiddet tehdidinde bulunma, güveni bozma, hakaret, iftira, intihara zorlama, intihar tehdidi, tecrit, küfür, kızgınlık, mobbing, kıskançlık, suçlama ve tehdit gibi davranışlar psikolojik şiddete örnektir (Mor Çatı, 2017).

Kadınlara yönelik psikolojik şiddet, hakaret etmek, aşağılamak, korkutmak, tehdit etmek veya kayıtsız davranmak da dâhil olmak üzere duygusal ihtiyaçlarını karşılayamamak gibi davranışsal kısıtlamalar da dâhil olmak üzere birçok farklı biçimde olabilir. Ayrıca, sevdikleri insanlarla iletişim kurmalarını engelleyebilir, onları suçlayabilir ve eğitim ve sağlık gibi hizmetlere erişimlerini engelleyebilir. Ritüeller ait olduğu kültüre, aileye veya dine karşı yapıldığında eleştirilebilir, alay edilebilir veya engellenebilir (Tatlıhoğlu ve Küçükköse, 2015, 195).

1.1.2.3. Sözel Şiddet

Belirli kelimelerin ve eylemlerin (hakaret, alaycılık, takma adlar, takılmak, kelimeler savurmak, küfretmek, söylenti yaymak, tehdit etmek, öfkelenmek vb.) Sürekli baskı, cezalandırma ve kontrol yöntemi olarak tutarlı bir şekilde kullanılmasıdır (Yetim ve Şahin, 2009, 48). Sözel şiddete yine en çok aile ortamında kadınlar maruz kalmaktadır. Başlarda kadınlar tarafından bu sevgiye, şakalaşmaya yorulsa da zaman içinde kadını iş ve aile hayatında geri plana iten bir durum haline gelmektedir. Şiddet eylemleri günlük hayatta genellikle birkaç şiddet türüyle bir arada bulunabilmektedir. Bu nedenle bir fiziksel şiddet eyleminde psikolojik şiddet ya da cinsel şiddet eylemi bir arada olabilir (Jina ve Thomas, 2013, 15).

1.1.2.4. Ekonomik Şiddet

Kadına yönelik ekonomik şiddet, kadınların mülk edinmesini veya elinde tutmasını engelleyen, nafaka ödemeleri gibi mali yükümlülüklerini yerine getiremeyerek mali sıkıntıya sokan, ekonomik durumlarıyla ilgili kararlara katılımlarını kısıtlayan ve işgücüne erişimlerini engelleyen eylemleri kapsamaktadır (Fawole, 2008, 2). Toplumsal normlar, aile birimi içindeki kadın ve erkeklerin ilgili rollerini ve sorumluluklarını belirlemiştir. Bu nedenle, geleneksel cinsiyet rolleri kadınlara ev işlerini yönetme ve çocuklara bakma sorumluluklarını verirken, erkeklerin ailenin geçimini sağlayan ve aileyi sağlayan rolünü üstlenmesi beklenir. Bu anlayış,

diğer sonuçların yanı sıra, erkeklerin işsiz eşlerini terk etmelerine, onları mali kaynaklarından mahrum bırakmalarına ve temel ihtiyaçlarını karşılayamaz hale gelmelerine neden olmaktadır. Hane halkının birincil geçimini sağlayan kişi olmakla ilişkilendirilen münhasır otoriteden vazgeçen ve bu gücü kadınlarla paylaşan erkekler kavramı, azalan kontrol duygularını çağrıştırır. Tersine, kadınlar kendilerini özerk bireyler olarak algılarlar ve böylece kendi yaşamları, evleri ve gelecekteki beklentileri üzerinde söz sahibi olma becerisi kazanırlar. Ataerkil yapılarla karakterize edilen toplumlarda, bir erkek bireyin, özellikle kadın muadilinden daha düşük bir gelir elde ettiğinde, aile bağlamında bir güç kaybı algıladığı durumlar ortaya çıkabilir. Buna cevaben, kontrolü yeniden ele geçirmek için ekonomik şiddete başvurabilir. Bu durum, kadının istihdamının engellenmesi, çalışıyorsa işine zorla son verilmesi, kazancına el konulması gibi çeşitli şekillerde ortaya çıkabilmekte ve bunların tümü yeniden erkeğe bağımlılık oluşturmak amacıyla gerçekleştirilmektedir. Gürkan ve Coşar'a (2009, 125-126) göre, ekonomik şiddete maruz kalan kadınların mali durumlarında bir düşüş olması halinde, fiziksel şiddete karşı daha savunmasız bir durum ve akabinde ruhsal iyilik hallerinde bir bozulma yaşama olasılıkları daha yüksektir.

1.1.2.5. Cinsel Şiddet

Cinsel olarak baskın olan erkeğin, cinselliğin bir tehdit ve yıldırma aracı olarak kullanıldığı bu şiddet türünde kadını korkuttuğu doğrudur. Tipik olarak, kadınlar cinsel saldırıya maruz kalanlardır (Şenol, 2013). Cinsel şiddet, aynı zamanda başka bir kişiyi zina gibi tercihleri olmadan cinsel faaliyette bulunmaya zorlamayı ve aşırı kıskançlık ve güvensizlikle hareket etmeyi, diğer kişiyi cinsel bir nesne olarak görmeyi, cinselliği bir cezalandırma biçimi olarak kullanmayı da içerir (Watts, 2002, 1232).

Kadınlara cinsel olarak dayatılan her türlü istenmeyen eylem, kadına yönelik cinsel şiddet olarak kabul edilir (DSÖ, 2013). Kadının izni olmadan yakın temas, cinsel saldırı, tecavüz, para karşılığında cinsel ilişkiye zorlama, genç yaşta evlenme ve istenmeyen gebeliklere zorlama buna diğer örneklerdir. Aldatmayı gerektiren birçok faaliyet, kadını cinsel bir nesne olarak görmek, cinsel imalarda bulunmak, diğer kadınlara bakmak ve kadının yanında uygunsuz ifadeler kullanmak da dâhil olmak üzere kişiyi hem zihinsel hem de cinsel olarak yaralayan eylemlerdir (UN, 2014).

1.1.3. Şiddet Döngüsü

Şiddet döngüsü kavramı şiddetin kuşaktan kuşağa ve model alma yoluyla aktarıldığını anlatmak için kullanılan bir kavramdır.

Şekil 1: Kadına Yönelik Şiddetin Döngüsel Aşamaları.

Kaynak: (www.morcati.org)

1.1.4. Gerginliğin Tırmanması Aşaması

Bu süreçte ortam herhangi bir sebeple gerilir ve şiddet uygulayan erkek gerginliği başlatır; bu gerginlik küçük sebeplerden ortaya çıkabilir. Bu gerginliğin nedeni çoğu zaman tuzsuz bir yemek, çocuğun yaramazlığı gibi nedenler olabilir (Belen, 2019, 14).

1.1.4.1. Şiddet Aşaması

Bu aşama şiddetin eyleme dönüştüğü aşamayı ifade eder. Bu dönem ilişkide yaşanan yaygın şiddet türü hangisiyse o şiddetin yaşandığı dönemdir. Erkek öfke kontrolünü kaybederek şiddet

uygulamaya başlar ve uyguladığı şiddete bahaneler uydurur. Bu dönemde kadının, erkeğin öfkesini yönetmesi mümkün değildir. Şiddetin uygulayıcısı olan erkeğin amacı, kadına ders vermektir. Şiddete uğrayan kadın bu dönemde pes eder ve karşı gelmeyi bırakır. Çünkü bu dönemde şiddete karşı gelemeyeceğin ve şiddetin kaçınılmaz olduğunu düşünür. Kadınlar sığınma evlerine genellikle bu aşamada başvururlar (Belen, 2019, 14).

1.1.4.2. Balayı Aşaması

Balayı aşaması, barışma aşaması olarak ta ifade edilebilir. Şiddet uygulayan erkek yumuşak davranışlar göstermeye ve alttan almaya başlar. Bu aşamada şiddetin uygulayıcısı pişman olduğunu ve değişeceğini belirten ifadeler kullanır. Kadın, şiddetin uygulayıcısı olan erkeğin bu sözlerine ve değişeceğine inanmak ister. Kadın bu aşamada erkeğe bir şans daha tanır. Fakat balayı aşamasının sonunda erkek tekrar gerginliği arttıran davranışlar sergilemeye başlayarak şiddetin ilk aşaması olan, gerginliğin tırmanması aşamasına dönülür ve şiddetin aşamaları yeniden gerçekleşmeye kadın tekrar şiddete uğramaya başlar (Belen, 2019, 15).

1.2. Kadına Yönelik Şiddet

Kadına yönelik şiddet günümüz toplumlarının en önemli meselelerinin başında yer almaktadır. Kadına yönelik şiddet evrensel bir sorundur ve tüm toplumları olumsuz olarak etkilemektedir. Kadına yönelik şiddet temel insan hakları ve özgürlüklerini ihlal eden kadınları sosyal, toplumsal, ekonomik hayattan dışlayan hatta sağlık sorunlarına yol açan bir durumdur.

Kadına yönelik şiddet toplumsal cinsiyete dayanan bir şiddet biçimidir. Kadına yönelik şiddet bir kadına yalnızca kadın olduğu için uygulanan ya da onu orantısız bir biçimde etkileyen cinsiyet temeline dayanan şiddet olarak tanımlanabilir (Erjem, 2018, 34). Öte yandan Aktaş (2006, 34) kadına yönelik şiddeti, birlikte yaşadıkları erkek tarafından kadınlara karşı fiziksel güç kullanımı veya gözdağı verme olarak tanımlamıştır. Kadına yönelik şiddet üzerine yapılan araştırmalara göre failler çoğu zaman yakın partnerlerdir (Akkaş ve Uyanık, 2016, 37). Bu kişiler kurbanın sevgilisi, evlenmemiş ortakları veya hatta kurbanın kocası olabilir. Yani kadına yönelik şiddetin failleri koca ile sınırlı değil; baba, oğul, erkek kardeş, kayınvalide, elti, kayınpeder, kayınbirader ve diğer akrabaları da içerebilir (Tatlıoğlu ve Küçükköse, 2015, 202).

Kadına yönelik şiddet yaş, eğitim ve gelir düzeyi ne olursa olsun tüm kadınların karşılaşabileceği bir toplumsal sorundur. Kadına uygulanan şiddet genel olarak gerek şiddet uygulayan kişiler gerek toplum gerekse şiddete maruz kalan kadınlar tarafından meşru olarak kabul edilmekte ve şiddete karşı gelinmemektedir. Oysa bu zihniyeti üreten düzen şiddetin

meşru olmadığını, kadınların şiddeti hoş görmemeleri gerektiğini ve şiddete karşı çıkarak yasal yollara başvurması gerektiğini vurgulamalıdır.

Kadına yönelik şiddet çoğunluklu olarak özel alanda meydana geldiği ve mahrem olarak görüldüğü için kimseyle paylaşılmadığından dolayı şiddet gizli kalmakta, şiddetin türü ve boyutu hakkında bilgi sahibi olamadığı için şiddeti önleyici uygulamalar oluşturmada gecikmeler yaşanmaktadır. Kadına yönelik şiddet kadın ve erkek arasında eşitsiz güç ilişkisi olması sebebiyle sosyal bir problem olarak kabul edilir. Bu durum eşitsiz güç ilişkileri bakımından avantajlı konumda bulunan erkeklerin güçsüz gördükleri kadınlar üzerinde baskı kurmasına ve ayrımcılık yapmasına neden olmaktadır (Öz, 2018, 23).

1.2.1. Kadına Yönelik Şiddetin Nedenleri

Bir çok farklı faktör, kadına yönelik aile içi şiddete katkıda bulunmaktadır. Bir insanın yaşama şekli, toplumsal cinsiyet kavramı tarafından belirlenir. Erkek bakış açısının baskın olduğu bir kültürde, erkeklerin kendilerini ortaya koymaları ve rasyonel davranmaları beklenirken, kadınların çaresiz olmaları ve hayatlarını evlerine, çocuklarına ve kocalarına adanmaları beklenir. Ailesinden şiddet gören veya aile içinde şiddeti gözlemleyen bir çocuğun yetişkin olarak da şiddete maruz kalacağına inanılmaktadır. Araştırmaya göre, şiddet uygulayan erkeklerin üçte biri çocukken şiddete maruz kalmıştır (Tatlılıoğlu ve Küçüköke, 2015, 200).

Türkiye'deki şiddet üzerine yapılan bir araştırmaya göre, çıktıkları erkeklerden fiziksel istismara uğrayan kadınların %33'ü, bunun erkeğin ailesiyle ilgili sorunlardan kaynaklandığını söylemiştir. %28'i kıskançlık, erkeğin yetiştirilmesi, fiziksel ve psikolojik sorunları ve önceki karısıyla yaşadığı sorunlar nedeniyle olduğunu iddia etmiştir. %27'si işsizlik oranı gibi ekonomik ve mesleki olarak alakalı olduğu belirtmiştir. Erkeklerin olumsuz davranışları da aynı bağlamda değerlendirildiğinde, kadına yönelik aile içi şiddete en büyük katkıyı erkeğin ve erkeğin ailesinin yaptığı tespit edilmiştir. Kadınların %24'üne göre, şiddete maruz kaldıkları zamanların çoğu kendilerini sorumlu hissettikleri kadından kaynaklanıyordu. Ayrıca, şiddete ilişkin açıklamalar arasında itaatsizlik, erkeklerin kıskançlığı, cinsel faaliyette bulunmayı reddetme, boşanma talepleri, ev işlerine karşı ilgisizlik, kasıtsız veya sevgisiz bir evlilik ve kendini suçlama yer almasına rağmen, kadınların %12'si bunu belirgin bir sebep olmadan yaşadıkları bildirilmiştir (Yüksel Kaptanoğlu, Çavlin ve Akadlı Ergöçmen, 2015).

Başka bir araştırmaya göre, flört şiddetine katkıda bulunan çeşitli ilişkiyle ilgili ve bireysel faktörler vardır. Şiddet kullanma eğilimi, eşlerin birbirlerine karşı duygularının dengesiz olduğu ilişkilerde daha güçlüdür. Cinsel sorunların yanı sıra, bu ortaklıklar aynı zamanda şiddet

içeren veya aşağılayıcı partner eylemleri de içerir. Danışmanlık eksikliğinin de kadınları tecrit tehlikesiyle karşı karşıya bıraktığı anlaşılmaktadır. Flört şiddetini etkileyen faktörleri arasında, kavgacı bir kişiliğe sahip erkekler, sözlü saldırganlık, baskıcı tartışma tarzları, uyuşturucu kullanımı, istismar edilme, öfke yönetimi sorunları, problem çözme zorlukları ve kıskançlık sorunları olan ve belirli şiddet kullanımını haklı çıkaranlar bulunmaktadır (Hamberger ve Ambuel, 1998, 92-93).

1.2.2. Kadına Yönelik Şiddetin Türkiye ve Dünyadaki Durumu

DSÖ'nün raporuna göre, kadın cinayetlerinin %38'i eşinin kocası tarafından işlenmektedir. Fiziksel veya cinsel şiddet mağduru kadınların %42'si şiddet sonucu yaralanmalara maruz kalmakta, böylece kadına yönelik şiddet küresel bir sağlık sorunu olmaktadır. Nitekim, dünya genelinde her üç kadından biri kocaları tarafından fiziksel ve/veya cinsel şiddete maruz kalmaktadır (García-Moreno vd., 2013).

Buna benzer şekilde, 81 ülkeden elde edilen verileri kullanarak dünya çapında kadına yönelik şiddetin yaygınlığını inceleyen bir çalışma, 15 yaşın üzerindeki kadınların % 30'unun eşlerinin elinde fiziksel veya cinsel istismara uğradığını tespit etmiştir. Çalışmada bölgelere göre şiddet oranlarını incelediğinde; Orta Afrika'nın (%65.64) ile en yüksek orana, Doğu Asya'nın (%16.30) ile en düşük orana sahip olduğu görülür (Devries vd., 2013).

Avrupa Birliği (AB) genelinde yapılan bir araştırmaya göre, kadınların %31'i bir veya daha fazla fiziksel şiddet türüne; %22'si 15 yaşından sonra hayatlarının herhangi bir noktasında partnerlerinden fiziksel ve/veya cinsel şiddete maruz kalmış; %11'i cinsel şiddete maruz kalmış; %5'i ise cinsel saldırıya uğramıştır (European Union Agency for Fundamental Rights, 2014). Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından yapılan bir araştırmaya göre, iş kadınlarının %52'si cinsel taciz yaşamaktadır. Ek olarak, kadınların göçmen kaçakçılığı mağdurlarının büyük çoğunluğunu (%80) oluşturduğu söylenmektedir (Koç, 2021, 20).

Türkiye'de kadına yönelik şiddet de sık görülen bir durumdur. Araştırmalara göre, kadınların %52 ila %66'sı sözlü istismara, %15 ila %65'i fiziksel istismara, %24 ila %55'i psikolojik istismara, %13,5 ila %19,3'ü ekonomik istismara ve % 6,3 ila % 15'i cinsel istismara uğramaktadır (Alan Dikmen ve Münevver, 2020, 7-8).

Aydın şehir merkezindeki aile sağlığı kliniklerinde Taşpınar ve ark. (2021) tarafından yapılan bir çalışmada, kadınların %11,7'sinin hamile kalmadan önce en az bir tür fiziksel, sözlü, cinsel

ve/veya ekonomik istismara maruz kaldığı ve %14,8'inin hamileyken yaşadığı ortaya konulmuştur (Demirel Bozkurt ve Daşkan, 2016, 17).

1.3. Kadına Şiddette Kuramsal Yaklaşımlar

1.3.1. Sembolik Etkileşimcilik Kuramı

Sembolik etkileşimcilik hipotezine göre, insanların şeylere atfettikleri anlam ve olayları nasıl algıladıkları, sosyal etkileşimden etkilenmektedir (Wallace ve Wolf, 2012, 292). George Herbert Mead ve Herbert Blumer, sembolik etkileşimcilik felsefesinin iki savunucusudur (Gökulu, 2019, 174). Blumer'a göre, her bireyin sembolleri ve sinyalleri yorumlaması, bir fikri olduğunda tutum ve davranışlarını şekillendirir. Bir kişinin sembolleri ve işaretleri yorumlama şekli bir dizi farklı şeye bağlıdır. Blumer'e göre, sembolik etkileşimci yöntem üç temel varsayım üzerine kuruludur. Bu varsayımlar şunlardır: İnsanlar bir şeyleri onlara anlam vermek için yorumlarlar, anlam insanların birbirleriyle nasıl etkileşime girdiklerinden türetilir ve birinin karşılaştığı şeyle başa çıkmak için anlamları kullanmak yorumlayıcı bir süreç gerektirir (Blumer 1969, Akt: Mutluer, 2016, 218).

Yani Blumer'in düşüncesine göre, insanları bir “kişi”, “nesne” ve “olay”a karşı gösterdikleri tepkileri ele vermektedir. Aynı kişi, nesne ve olaya gösterilen tepki herkeste farklıdır. Sembolik etkileşimcilik gündelik yaşamdaki ilişkilerin, insan eylemlerini ve etkileşim biçimlerini, anlamlandırmada önemli bir rolü bulunduğunu savunur. Bu nedenle, insan davranışları, toplumsal eylemler, bireyler ve nesnelere yüklenilen anlam ve sembollerin araştırması gerektiğini savunur (Gökulu, 2019, 175; Akıncı, 2018, 154). Anlamların arka planının gündelik yaşamdaki ilişkileri, sosyal sembolleri, eylemleri ve etkileşim biçimleri bunu yapabilir. Yorumlar ve davranışların yanı sıra, insanlar bunlara göre davranabilir. Altında yatan nedenlere de bakılmalı ve davranışın şekillendiren sembollerin neler olduğu da araştırılmalıdır. Bu nedenle insanların davranışları İletişim ve sembolleştirme süreci içinde insanlar hem kendilerini hem de başkalarını tanımlarlar (Akıncı, 2018, 154). “Kızını dövmeyen dizini döver”, “dayak cennetten çıkmadır”, “eti senin kemiği benim” gibi ifadelerle dayak fikri bir zamanlar olumlu ve terbiye amaçlı kullanılan bir kavram olarak düşünülmüştür. Ancak modern zamanlarda dayak fikri olumsuz olarak görülmeye başlanmıştır (Aktaş, 2006, 17). Bu dönüşüm, sembollerin zaman içinde nasıl geliştiğinden büyük ölçüde etkilenir.

1.3.2. Feminist Kuram

Kadınlar, uzun zamandır var olan haklarını korumak, yenilerini edinmek, hayatın her alanında söz sahibi olmak, özgür olmak ve üzerlerindeki kısıtlamaları ortadan kaldırmak için bazı çabalar sarf etmektedirler. Batılı kadın hareketleri oradan dünyaya yayılmış ve bu hareketlerin Türkiye'de de etkisi olmuştur (Göçeri, 2010, 50). Feminizm, birkaç kadın hareketinden biridir. Kadınların dışlanması, aşağılanması, ezilmesini ve kendine yabancılaşmasını araştırarak kadınların bu baskılara son verme girişimlerini temsil eden bir bakış açısı olan feminizmin örgütlü tezahürü, 19. yüzyılda, özellikle ataerkil kültürlerde meydana gelmiştir (Atan, 2015, 3). Kadın eşitliği için mücadele, siyaset, toplum ve ekonomi de dâhil olmak üzere yaşamın her alanında cinsiyet eşitliğini teşvik eden feminizmin merkezinde yer almaktadır.

Feminist teoriler zaman içinde çeşitli ideolojilerin etkisiyle değişmiştir (İçli, 2007, 135). Amaçları, cinsiyet ilişkileri hakkında yeni, daha derin bir bilgi üretmek ve cinsiyet ilişkilerinin suçu ve ceza adaletini nasıl etkilediğini göstermektir. Ayrışma, liberal, sosyalist, radikal ve kültürel feminizm de dâhil olmak üzere birçok feminizmin ortaya çıkmasına neden olmuştur.

1.3.2.1. Liberal Feminizm

Liberal feminizme göre, kadınların hem sosyal hem de politik alanlarda söz sahibi olmaları gerekir. Kadınlara erkeklerle aynı hakları, oy kullanma hakkını ve işyerinde eşit şans vermeyi ve erkeklerin kadınlar üzerindeki egemenliğini sona erdirmeyi tercih eden liberal feminizm, kadınların da askere alınması gerektiğini iddia etti. (İlter, 2014, 16).

Liberal feministler, ailelerin var olması ve sahiplenilmesi gereken doğal bir kurum olduğuna inanırlar. Ailede kadınların erkeklerle aynı özgürlüklere ve ayrıcalıklara sahip olması gerektiğini iddia ediyorlar. Örneğin, kadınlar kamusal alanda daha erişilebilir olmalı ve erkek baskısının veya istismarının hedefi olmamalıdır. Liberal feminizm için aile kurumu, eşitlikçi bir yetenek ve adil bir iş bölümü ile karakterize edilir. Kadın, ailenin haklar ayrılığında erkekten aşağı olmamalıdır. (Güneş, 2018, 146).

1.3.2.2. Sosyalist Feminizm

Sosyalist feminizme göre, kadınların ekonomik nedenlerin yanı sıra kadınlıkları nedeniyle ezilmelerinin başka nedenleri de vardır (Kaylı, 2010, 25). Kadınların gerçekleştirdiği ev işlerinin ve üretimin görünmez olduğuna dikkat çekmekte ve toplumsal cinsiyet eşitsizliği üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğuna inandıkları bu yönün kapitalizmden önce de kapitalizm dışı toplumlarda da var olduğuna işaret ederek bu gerçeği eleştirmektedir (Güneş,

2018, 148). Sosyalist feminizm, kadınlara ev işleri ve çocuk bakımı gibi hiçbir ücret ödenmemesi ve ucuz emek olarak kullanılmaları karşılığında yüklenen görevlere karşıdır. Kadınların kendilerine kötü davranmamaları ve hayattaki paylarını kabul etmemeleri gerektiğini iddia ediyor. Bu düşüncelerini sosyalist feministler yumruklarını sıkarak ve “yeter artık” sloganıyla savunmaktadırlar (Göçeri, 2010, 28).

1.3.2.3. Radikal Feminizm

Bu teori, radikal feminizmin liberalizmin bireyciliğini ve post-Marksist özelliklerini reddederken toplumsal bir perspektif içerdiğini iddia eder. Toplum, uyumlu grupların karşılıklı yarar sağlayan görevleri yerine getirdiği bir sistem olmaktan ziyade, karşılıklı çatışma ve mücadele ile tahakküm ilişkilerinin olduğu bir yapı olarak anlaşılmaktadır (Arıkan, 2019, 672). Radikal feministler, ekonomik bağımsızlık, psikolojik hasar, cinsel baskı, çocuk yetiştirme ve aile içindeki kadınların ev içi görevleri konularını tartışmaya açarak, sosyalistlerin aileye yönelik eleştirilerini bir adım öteye taşımışlardır (Atan, 2015, 12).

Radikal feministler, kadına yönelik herhangi bir şiddetin, erkeklerin kadınlar üzerindeki iktidarlarını sürdürmeye çalıştıklarının kanıtı olduğunu iddia ediyorlar. Erkeklerin kadınlara karşı tarihsel ayrımcılığı ataerkillik olarak adlandırılmıştır (Atan, 2015, 11). Radikal feminizme göre kadınlar kendi bedenlerinden ve kendi bedenlerinden sorumlu olmalıdır (Kaylı, 2010, 25). Beden üzerindeki egemenliğin yaşamın diğer alanlarında üstünlüğe yol açacağına inanır; aksi takdirde kadın tüm haklarından vazgeçmek zorunda kalırdı.

1.3.2.4. Kültürel Feminizm

Kültürel feminizm, liberal feminizmin aksine, bu niteliğin kadınların lehine olduğunu iddia eder ve onları överken, liberal feminizm bir kadının duygusal özelliğinin varlığını kadınlara karşı bir durum olarak görür. Kültürel feminizme göre duygusal özellikler, kadını erkeklerin önüne veya altına değil, üstüne koyan özelliklerdir (Güneş, 2018, 146). Kültürel feminizm, kadın ve erkek arasındaki ayrımları ve kadınların erkeklerinkinden daha üstün özelliklerle oluştuğu gerçeğini kabul etmiştir. Kültürel feminizm kültürel değişimi teşvik eder ve iç içe geçme ve kadınlığın toplumdaki rolleri gibi kavramların değişmesi gerektiğini savunur (Göçeri, 2010).

Kültürel feminizm, aile kurgusundaki rollerin tanımlanmasının kadınları doğal avantajlarından yoksun bıraktığını iddia eder. Bayan bir hizmetçi konumuna indirgenir. Kadınların ev işlerini itaatkâr bir şekilde yerine getirmeleri gerektiği varsayımı, ev içi sorumlulukların ve çocuk

bakımının bir kamu hizmetine dönüşmesini destekleyen kültürel feminizm tarafından sorgulanmıştır (Güneş, 2018, 147). Kültürel feminizme göre, eşcinsel ortaklıklara izin verilmelidir, çünkü eğer verilmezse; insanlar, özellikle de kadınlar, kişiliklerini özgürce geliştiremezler (İlter, 2014, 25). Bu nedenle, bu görüşü savunanlar, kültürel anlamda bir dönüşümün gerekliliğine inanmaktadırlar.

1.3.3. Suç Teorileri

Suç teorileri genellikle suçun nedenlerine bağlı olarak bireysel, psikolojik, biyolojik ve toplumsal teoriler olmak üzere dört geniş bölüm altında analiz edilmektedir (Yıldırım, 2014, 4). Biyolojik suç teorileri, genetiğin, suçların açıklama için tek açıklama olduğunu iddia eden bireysel suç teorisinin aksine, suç ve suç üzerinde bir etkisi olduğunu kabul eder. Sosyolojik suç teorileri, suçların sosyal ve toplumsal nedenlerle gerçekleştiğini iddia ederken, psikolojik suç teorisi, suçların psikolojik nedenlerle gerçekleştiğini iddia eder. (Yıldırım, 2014, 4). Kadına şiddeti açıklamaya yönelik olarak bazı suç teorilerini açıklamakta fayda vardır.

1.3.3.1. Ayrımcı Birleşimler Teorisi

Sutherland'ın ayrı birlikler hipotezi, suçun en kapsamlı ve güçlü açıklamalarından biridir (Demirel, 2017, 43). Kombinasyonları ayırt etme fikrine göre, suç, herhangi bir kültürdeki herkesi etkileyebilecek ve bireysel yapılardan veya sosyoekonomik koşullardan bağımsız bir öğrenme durumunun sonucudur (Özalp, 2020, 58). Ayrıca suç diğer insanlarla etkileşime girerken onlarla etkileşim yoluyla geliştirilen bir alışkanlıktır. Sosyal süreçlerin teorilerinden biri olan kombinasyonları ayırt etme fikri, farklı norm ve değerleri takip eden insan gruplarına odaklanır. Suç taktik ve davranışlarının sosyalleşme yoluyla ele geçirildiği iddiasını desteklemektedir (Demirel, 2017, 24). Ayrımcı kombinasyonlar kavramı, suçun ne doğuştan gelen bir özellik ne de anneden çocuğa geçen bir şey olmadığını iddia eder. Bir suça maruz kaldığında etkileşimde bulunduğu bireyler ve sosyal bağlam aracılığıyla edinilir.

1.3.3.2. Nötralizasyon Teorisi

İnsanların suç işlemek için kullandıkları gerekçelendirme veya rasyonelleştirme teknikleri, nötralizasyon hipotezine dahil edilmiştir. İnsanlar işledikleri suçların getirdiği kötü duygu ve üzüntülerden kurtulmaya çalışmak için çeşitli stratejiler benimserler (Demirel, 2017, 45). Bu teoriye göre insanlar, işledikleri suçların farkında oldukları halde yaptıkları kabahatleri haklı çıkarmaya çalışırlar.

1.3.3.3. Kontrol Teorileri

Hirschi, kontrol teorilerinin önemli bir savunucusudur. Dış kontrol mekanizmalarını ve iç kontrol mekanizmalarını temsil eden “dolaylı kontrol” ve “doğrudan kontrol” terimleri, Hirschi'nin sosyal kontrol teorisinin temelini oluşturmaktadır (Demirel, 2017, 41). Hirschi'ye göre dört benzersiz sosyal kontrol sistemi vardır (Özalp, 2020, 61). Bunlar; inanç, ilgi, adanmışlık ve bağlılıktır. Birincisinde, bir kişinin çevreye olan bağlılığının veya bağlılığının davranışı belirleyen şey olduğu vurgulanır. İkincisinde, bireyler tarafından verilen taahhütler dikkate alınır; kişi, yeminlerini bozmanın sonuçlara yol açacağını anlar ve bu nedenle kurallara uyar. Üçüncüsü, sosyal normlara olan ilgidir. Bu ilgi arttıkça daha az suç işleme ihtimali olur. Dördüncüsü, insanların sosyal normları takip etmeye istekli olmaları, bu kuralların gerçekten işlediğine dair inançları ve bu kuralların sosyal düzeni koruyan şey olduğuna olan inançlarıdır. Kişi bu kurallara özenle uyar ve suçtan kaçınmak için çaba gösterir. İnsan davranışının kontrolü, sosyal kontrol teorisinin önemli bir bileşenidir. Argümana göre, insanlar toplumdaki geleneksel kurumlarla yakın bağları nedeniyle suç işlemekten caydırılır. Bu nedenle, insanların aile ve okul gibi geleneksel kurumlara olan bağlılıkları, suçun oranını azaltmak için kullanılabilir (Demirel, 2017, 25). Birey böylece suç tahriklerine direnebilir, kendini kontrol altında tutabilir ve aralarındaki ilişki güçlendikçe kendini suça karşı savunabilir.

1.3.3.4. Çatışma Teorisi

Çatışma teorileri, grupların servet eşitsizliği, yoksulluk, üst ve alt sınıflar arasındaki sınıf farklılıkları ve cinsiyet eşitsizliği gibi temel çelişkiler karşısında nasıl etkileşime girdiğini ve rekabet ettiğini inceler (Kızmaz, 2006, 98). Çatışma teorilerine göre, suçun doğuşu, tek tip bir yapıya sahip olmayan bu toplumlardaki karışık gruplar ve idealler arasındaki mücadeleden etkilenir. Bireysel ve toplumsal olarak tetiklenen çatışmalar, çatışma teorilerinin ki kategorisini gösterir. Toplumsal kaynaklı çatışmalar, toplumda çıkarları birbiriyle çelişen gruplar arasında ortaya çıkan çatışmalardır (Demirel, 2017, 24). Bireysel güdümlü çatışmalar ise, çatışma olgusunun bireyde doğuştan gelen bir özelliği ortaya çıkardığını gösterir.

Toplumda şirket gösterenler, çalışanlar, profesyoneller, öğrenciler vb. gibi birbirleriyle çelişen gruplar çatışmacı görüşü oluşturur. Bu gruplar, ekonomik ve sosyal konumlarını ilerletmek için hukuku ve kendi güçlerini kullanırlar (İçli, 2007, 135). Ekonomide pozisyonu veya refahı yüksek olan insanlar, aynı zamanda yasaları yapar. Ekonomik güce ve statüye sahip olanlar, bir eylemin suç olarak nitelendirilip nitelendirilmediğine de karar verirler. Çatışmacı teorisyenler, toplumsal eşitsizliğin de aileden etkilendiğini ve erkeklere verilen hakların,

kadınlara verilmediğini, bunun da erkekler ve kadınlar arasında çatışmalara neden olduğunu iddia ederler (Bulut, 2021). Çatışma hipotezine göre, sınıf çatışması suçun temel nedenidir. Bu toplumsal gruplar, zengin-fakir, işçi-işveren vb. olarak tanımlanabileceği gibi; haklara sahip erkekler-hakları ellerinden alınan kadınlar, iktidardaki erkekler ve itaatkâr kadınlar olarak da tanımlanabilir. Haklarından mahrum bırakılan veya erkek otoritesine karşı isyan eden kadınlar, bu senaryonun bir sonucu olarak erkeklerle çatışabilir ve daha sonra güçlü erkekler tarafından fiziksel saldırıya maruz kalabilir. Bu nedenle, şiddet içeren suçların açığa çıkması mümkün olabilir.

1.3.3.5. Caydırıcılık Teorisi

Kökleri 18. yüzyılda Hobbes, Beccaria, Bentham gibi klasik filozofların yazılarında yatan caydırıcılık fikrine göre, tespit edilme ve cezalandırılma korkusu insanların suç işlemesini engelleyen faktörlerdir (Demirel, 2017, 51). Bununla birlikte, suç için verilecek cezaların, insanların tespit edilmekten ve cezalandırılmaktan korkmaları için belirli şartlara uyması gerekir. Uygun cezalar, suçluları gelecekte aynı suçu işlemekten caydıran cezalar olmalıdır (Özalp, 2020, 83). Örneğin, bir kişinin tekrar suç işlemesini önlemek için, kişi ilk geldiğinde hapis hayatı zor olmalıdır. Suçlu yasaları çiğnemeye devam ederse, hapis koşulları daha da zorlaştırılmalı ve ceza daha da uzatılmalıdır. Ancak bu şekilde, bireyin suçtan dolayı cezalandırılması caydırıcı olabilir (Demirel, 2017, 56).

1.3.4. Kadına Yönelik Şiddetin Sonuçları

Aile içi şiddet, kadınların genel zihinsel ve fiziksel sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerine ek olarak, bir bütün olarak toplum üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Aile içi şiddet sadece kadınlara değil, çocuklara, ailelere ve topluma da zarar vermektedir (İbiloğlu, 2012, 204). Yapılan araştırmalara göre, şiddet gören kadınlar, arkadaşlarından veya aile üyelerinden yardım alamamakta, sosyal aktivitelere katılamamakta veya sosyal hizmetlere erişememektedir (Krug, 2002, 346). Aşağıda şiddetin etkileri açıklanmaktadır.

1.3.4.1. Sağlık Üzerine Etkileri

Kadın, fiziksel ve cinsel istismarın bir sonucu olarak büyük yaralanmalara maruz kalmaktadır. Bu saldırılar, ölümcül olmayan ekimozdan küçük kesiklere ve kırıklara ve ayrıca tıbbi tedaviye ihtiyaç duyan kalıcı sınırlamalara kadar değişen hasarlar üretir. Kanada'da ülke çapında yapılan bir araştırmaya göre, kadına yönelik şiddet sonucu zarar gören kadınların % 40'ı tıbbi yardıma ihtiyaç duymaktadır (DSÖ, 2000).

Günay ve arkadaşları tarafından yapılan bir çalışmada ise kadınların %55'inin maruz kaldıkları şiddet sonrasında, en az bir kere tedavi ihtiyacı için hastaneye başvurdıkları ve %26,7'sinin vücudunda iç organ yaralanması veya kırık meydana geldiği belirtilmiştir (Günay vd., 1996, 69). Aile içi istismar sıklıkla kadınlarda zihinsel tutum, umutsuzluk, karamsarlık ve huzursuzluktaki değişikliklerle karakterize depresyona neden olur. Kadınlarda depresyonun etiyojisi üzerine yapılan çalışmalara göre, depresyonu olan kadınların yarısından fazlasının altında yatan neden, kadının ailesinde tanık olduğu şiddettir (Akalın ve Arıkan, 2017, 1).

Ayrıca kadına yönelik şiddet cinayete yol açabilmekte, ruhsal travma yaşamış kadınlar şiddetten kaçınmak için son çare olarak intihara teşebbüs edebilmektedir (DSÖ, 2000). Şiddet içeren bir partnerle yaşamanın bir kadının sağlığı üzerinde olumsuz bir etkisi olduğu iyi bilinmektedir. Şiddet, acil veya kalıcı olabilecek sağlık sorunlarına da neden olmaktadır.

1.3.4.2. Ekonomik Etkileri

Şiddet, insanlar üzerindeki sonuçlarına ek olarak, üretimin azalması ve sosyal hizmetlerin kullanımının artması yoluyla topluma önemli bir yük getirmektedir. Evlilik içi şiddetin bir kadının genel çalışma şansı üzerinde hiçbir etkisi olmamasına rağmen, ücretleri ve iş sürekliliği üzerinde bir etkisi vardır (Krug, 2002, 346).

Şiddet, bir ülkenin büyümesi için kullanılabilecek kaynakları çalmak için de kullanılmaktadır. Bunlardan bazıları, istismar mağduru kadınlar ve çocuklar için kritik öneme sahip psikiyatrik terapi ve adli yardımın yanı sıra sağlık, koruma ve adalet hizmetleri için verilen tüm kaynakları içermektedir (Çakır Parmaksızoğlu, 2011).

1.3.4.3. Çocuklar Üzerine Etkileri

Çocuklar sık sık aile kavgalarına tanık olurlar. Bu çocukların uyku bozukluğu, ıslanma, anksiyete, depresyon, konsantrasyon sorunları, hiperaktivite, düşük okul başarısı, yeme bozuklukları, gelişim geriliği, düşük benlik saygısı, itaatsizlik, kabuslar ve fiziksel şikayetler gibi duygusal ve davranışsal sorunları olduğu gibi, ihmal ve istismar riski de bulunmaktadır (Krug, 2002, 346; Çakır Parmaksızoğlu, 2011).

1.3.5. Kadına Yönelik Şiddete Yönelik Düzenlemeler

Kadına yönelik şiddet, uluslararası kuruluşların bünyesinde insan hakları kavramı kapsamında girmiştir. Birleşmiş Milletler (BM) 1975-1985 yıllarını “Kadın On Yılı” olarak ilan etmiştir ve uluslararası kadın hareketlerinde özellikle bu karar etkili olmuştur. Bu süreçte kadına yönelik

şiddet konusunda uluslararası norm ve standartlar belirlenmiş, raporlar hazırlanmıştır (Türkiye Büyük Millet Meclisi [TBMM], 1949). İlk olarak 1975 yılında Meksika’da düzenlenen Dünya Kadın Konferansı’nda ailenin ve aile bireylerinin eşitliği ve güvenliği için eğitim programlarının yapılmasını tavsiye eden Eylem Planı hazırlanmış, 1980 yılında ise Kopenhag’da İkinci Dünya Kadın Konferansı düzenlenmiştir. Bu konferansta da aile içi şiddetin önlenmesine yönelik kararlar alınarak, şiddetin sağlık ile olan ilişkisi üzerinde durulmuş ve kadınlar ile çocukların şiddetten korunması konusunda çağrılar yapılmıştır. Kadına yönelik şiddet konusunun detaylı olarak ele alındığı Üçüncü Dünya Kadın Konferansı, Nairobi’de 1985 yılında yapılmış, kadına şiddetin her türü ele alınarak incelenmiştir (UN, 1993).

Birleşmiş Milletler düzeyindeki dokuz büyük insan hakları sözleşmesinden biri olan Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW). Kadınlara karşı her türlü ayrımcılığın önlenmesini, kadınların sosyal durumlarının iyileştirilmesini, toplumsal cinsiyet ilişkilerinin ve toplumsal cinsiyete dayalı klişelerin değiştirilmesini ve eşitliğin sağlanmasını amaçlayan temel bir sözleşmedir. CEDAW, 1979 yılında BM Genel Kurulu tarafından kurulmuş, 1981 yılında yürürlüğe girmiş, Türkiye ise 1985 yılında imzalamıştır. (CEDAW, 1993). Pekin’de 1995 yılında düzenlenen Dördüncü Dünya Kadın Konferansı’nda kabul edilen Pekin Deklarasyonu ve Eylem Platformu’nda (1995). Acilen önlem alınması gerekli olan eşitlik, kalkınma ve barış hedeflerine ulaşılabilmek için, belirlenen alanlardan biri olarak kadına yönelik şiddetin ortadan kaldırılması kabul edilmiştir (Pekin Deklarasyonu ve Eylem Platformu, 2015).

Türkiye’de kadın hareketinin çabaları ile 1998 yılında, kadına yönelik şiddetin önlenmesi ve ortadan kaldırılması, şiddet mağduru bireyleri korumak ve şiddet riskini önlemek olan 4320 Sayılı Ailenin Korunması Hakkındaki Kanun çıkarılmıştır. Bu kanunda yer alan bazı eksiklikler yıllar içerisinde yönetmelikler çıkarılarak desteklenmeye çalışılmıştır (Acar, 2014, 63-64; Najafova, 2020, 5).

Anayasa'nın 41. maddesine göre aile, eşler arasında eşitlik üzerine kurulmuştur. Maddeye göre, devletin aile uyumu ve refahını sağlamak için gerekli önlemleri almasının yanı sıra çocukları her türlü istismar ve şiddetten koruması gerekmektedir. 10. maddeye göre, “kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir.” Devlet bu eşitliğin gerçekleşmesini sağlamakla yükümlüdür.” Yine Anayasamızın 12. maddesine göre herkes, kişiliği gereği devredilemez temel hak ve özgürlüklere, 17. maddesine göre ise yaşama, maddi ve manevi varlığını geliştirme hakkına sahiptir (KSGM, 2016).

Mart 2012'de 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un kabul edilmesiyle Antalya, Adana, Ankara, Bursa, Diyarbakır, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Samsun, Şanlıurfa ve Trabzon'un da aralarında bulunduğu birçok ilde Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (NM) kurulmuştur. Şiddetin önlenmesi ve koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin bir şekilde uygulanması için önleyici, güçlendirici ve destekleyici danışma, tavsiye, rehberlik ve izleme hizmetleri sunmaktadır (Reçber, 2018, 367). Dünya ülkelerinin %75'inin konuyla ilgili mevzuatı var. Bununla birlikte, kadına yönelik şiddet genellikle önleyici bir yaklaşımdan ziyade bir olay tepkisi olarak görülmektedir (Ratcliffe, 2017).

Ancak günümüzde bütün dünyada, iletişim teknolojilerinin yaygınlaşması, kişilerin özel bilgilerinin daha kolay ulaşılabilmesi, küçük yaşta olan çocukların dezenformasyona maruz kalmalarını kolaylaştırmakta; böylece suç işleme ve potansiyel olarak şiddete meyilli olan kötü niyetli kişilerin sömürsüne, istismarına ve şiddete maruz kalmalarını kolaylaştırıcı ve yaygınlaştırıcı bir etki yapmaktadır.

1.4. Teknoloji ile Kadına Yönelik Şiddet İlişkisi

Küreselleşme ile birlikte bilgi ve iletişim teknolojilerinin gelişmesiyle gündelik hayatımızda birçok değişiklikte beraberinde gelmiştir. Küreselleşmenin en önemli sonuçları teknolojinin gelişmesi ve internetin yaygın bir kullanım alanı bulmasıdır. İnternet sayesinde bilgiye kolay ve hızlıca erişilmesi, bilgiyi depolayabilme ve bilgiyi yaymanın kolaylaşması sayesinde gündelik yaşantımız oldukça kolaylaşmıştır. İnternetin bu kadar çok kullanımı sonucunda hayatımızın her alanında yaygın olan şiddet olaylarına internet üzerinden mağduriyet de artmıştır.

Bilişim teknolojileri, özellikle de internet, insanların bilgiye kolay ve hızlı ulaşabilmelerini sağlaması, bilgiyi depolayabilme ve bilgiyi dağıtma süreçlerini kolaylaştırması gibi özelliklerinin olması nedeni ile yaşamın vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir (Erdur Baker ve Kavşut, 2007, 32; Karagülle, 2015, 10).

İletişim teknolojisinin hızla genişlemesiyle birlikte, teknik gelişmelerle birlikte yeni sosyalleşme alanları da gelişmiştir. 'Sosyal medya' sosyalleşme alanları, farklı yaşlardan, cinsiyetlerden ve kültürlerden bireylerin birbirlerine erişebileceği, kullanabileceği ve birbirleriyle etkileşime girebileceği sanal ortamlardır (Rzayeva, 2018, 51). Bireyler sosyal ağ iletişimine kolaylıkla katılabilmekte, kendileri içerik oluşturabilmekte, istedikleri bilgiye kolayca ve korkusuzca erişebilmekte, içerik hakkında yorum yapabilmekte ve istedikleri ortamlarda paylaşımda bulunabilmekte, sanal ve gerçek hayatın iç içe geçmesine neden

olabilmektedir (Kalaman, 2019, 576). Dahası, insanlar sosyal ağlarda takma adlar kullanabildiğinden ve her zaman gerçek kimliklerini ifşa etmek zorunda olmadıklarından, normal yaşamlarında ifade etmedikleri duyguları, inançları ve tutumları ifade etmeleri daha kolaydır. Sosyal ağ üyeleri tarafından oluşturulan içerik internette hızla yayılır ve milyonlarca insan tarafından görülür. Sosyal ağlarda paylaşıma çıkarılan bilgi, video veya resim birçok kişi tarafından olumlu veya olumsuz farklı şekillerde düşünülüp algılanabilmektedir. Yani teknoloji, zamansal, coğrafi ve kişisel sınırları dönüştürerek, bireyler ve gruplar arasındaki iletişim ve etkileşim hızını, türünü ve kapsamını değiştirmiştir. Bu değişimin birçok faydası olduğu gibi toplumsal cinsiyete dayalı şiddeti tetiklemişte olabilir (Kalaman, 2019, 577; Cebecioğlu ve Altıparmak, 2017, 424-425).

Kadına yönelik şiddet, kadın özgürlüğünün keyfi olarak kısıtlanmasına yol açan toplumsal bir sorundur ve toplumsal cinsiyete dayalı olarak kamusal veya özel hayatta düzenli olarak karşılaşılan acı ve zararlara yol açmaktadır (DSÖ, 2014). Şiddet, günlük yaşamda çeşitli şekil ve boyutlarda kendini gösterir. Kadına yönelik şiddetin ev ortamını bile güvensiz hale getirdiği günümüz toplumunda, sosyal ağlara geniş erişim ve otoritenin belirsizliği nedeniyle çevrimiçi ortam, kadınlar için hızla bir şiddet aracına dönüşebilmektedir (Elpeze Ergeç ve Zateri, 2020, 105; Freed vd., 2017, 3).

Toplumsal cinsiyete dayalı şiddet; kadınlar için genellikle olumsuz anlamları içermekte olup, kadına yönelik şiddeti, ev içi şiddeti, eş veya partner şiddetini ve siber şiddet kavramlarını düşündürmektedir. İnternet erişiminin ve kullanımının artması ile birlikte dijital dünyanın ve sosyal medya platformlarının yaygın kullanımı şiddetin türlerine de yenisini ekleyip toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin yeni bir biçimi olan siber şiddeti karşımıza çıkarmıştır (Dağdeviren ve Aydemir, 2020, 169; Temur Şimşek, 2018, 9).

Siber şiddet ve diğer şiddet biçimleri arasındaki fark, zarar verici faaliyetlerin dijital teknoloji aracılığıyla gerçekleştirilmesidir. Siber şiddet, dijital şiddet, sanal şiddet ve çevrimiçi şiddet arasında belirgin bir ayrım olmamasına rağmen, terimler zaman zaman birbirinin yerine kullanılmaktadır. Bir kişinin iradesi dışında bağlantı kurmaya zorlamak, uygunsuz veya cinsel içerikli iletişimlere maruz kalmak ve kişisel bilgileri şantaj için kullanmak, siber şiddetin örnekleridir (Köseoğlu, 2018, 80).

Türkiye'de internet kullanan kadınların maruz kaldığı dijital şiddetin nedenlerini ve dijital şiddet karşısında kadının davranışlarını belirlemek için yapılan bir araştırmaya göre; kadına yönelik dijital şiddetin en yaygın olanları, bilinmeyen kişiler tarafından gönderilen istenmeyen

mesajlar, kadınların özel alanlarına yakın çevrelerindeki kişiler tarafından izinsiz girilmesi ve kadınların kendilerini ifade etme biçimlerine müdahale edilmesidir. Katılımcıların dijital şiddete karşı en tipik tepkisinin bireyi yasaklamak, gelen mesaj ve tepkileri görmezden gelmek ve kendi hesaplarını gizlemek olduğu keşfedildi (Yıldırım, 2019, 82-84).

110 kız ve 96 erkek üniversite öğrencisi üzerinde yapılan bir araştırmada, neredeyse tamamının sosyal medya kullandığı, kadınların %76,4'ünün, erkeklerin ise %87,1'inin en çok istenmeyen reklam mesajlarına maruz kaldığı, kadınların %65,1'inin ve erkeklerin %61,4'ünün en çok istenmeyen reklam mesajlarına maruz kaldığı, çoğunluğunun bu duruma karşı, uygulamayı kaldırarak tepki gösterdiği ve katılımcıların yarısından fazlasının bu uygulamaları kullandığı belirlenmiştir (Cebecioğlu, 2017, 427).

Ancak her türlü tepkiye rağmen, gün geçtikçe siber şiddet, farklı biçimler almaktadır. Dijital ve sanal platformlar yaygınlaştıkça, olumsuz etkileri çevrimiçi tacizden cinsel tacize, cinayet ve intihardan fiziksel zarar verme arzusuna kadar geniş bir yelpazede görülmektedir. Dünyada ve Türkiye’de yapılan araştırmalar, gözlemler ve deneyimler kadınların siber şiddetin çeşitli biçimlerine maruz kaldığını, hatta internetin yeni şiddet türleri ürettiğini ve insanlar arası mesafeleri ortadan kaldırarak şiddet uygulamayı kolaylaştırdığını ortaya koymaktadır (Sili Kalem, 2019, 113).

Bu literatüre dayalı bilgilerin, bütün dünyayı olduğu gibi Kuzey Irak’ı etkilemesi kaçınılmazdır. Ancak bu etkinin asıl ve hangi oranlarda gerçekleştiğine dair yeterli araştırma bulunmamaktadır. İşte bu nedenle aşağıdaki bölümde, Kuzey Irak’ın Erbil kentindeki kadınlarla yapılan anket verilerinden faydalanarak, bir çalışma gerçekleştirilmiştir.

BÖLÜM 2: VERİLERİN ANALİZİ VE YORUMLANMASI

2.1. Araştırmada Kullanılan Yöntem ve Teknikler

Bu çalışmada sosyal olaylarda yaygın olarak kullanılan nicel bir araştırma yöntemi tercih edilmiştir. Araştırmada kullanılan veriler, araştırmacı tarafından oluşturulan bir anket formu kullanılarak toplanmıştır. Nicel araştırma yöntemine uygun bir veri toplama aracı olan anket tekniği kullanılarak, veriler toplanmış ve SPSS programından faydalanarak bulgular analiz edilmiştir. Nicel araştırma yöntemi, olguları ve olayları nesneleştiren ve bunları gözlemlenebilir, ölçülebilir ve nicel olarak ifade edilebilir bir şekilde açıklayan bir sorgulama türüdür (Gülbüz ve Şahin, 2015). Bu çalışma yaklaşımı, ölçümlerin ve gözlemlerin tekrarlanabilmesi ve tarafsız bir şekilde yapılabilmesi nedeniyle seçilmiştir.

2.2. Araştırmanın Modeli

Teknolojinin kadına yönelik şiddet üzerindeki etkisini inceleyen bu çalışmada ilgili bilimsel verileri toplamak için tanımlayıcı ve betimleyici bir araştırma modeli kullanılmıştır. Betimsel araştırma, bir konuyla bağlantılı durumları, geçmiş veya şimdiki olayları, kavramları ve ilişkileri tanımlamayı amaçlayan bir çalışma yaklaşımıdır. Bu amaçla hazırlanan anketler belirlenen bölgedeki kadınlara gönderilmiş ve sonuçlar analiz edilmiştir. Anketler Eylül 2022'de gerçekleştirilmiştir.

2.3. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini Kuzey Irak Erbil İl merkezinde yaşayan gönüllü bireyler oluşturmaktadır. Söz konusu evren üzerinden örneklem alma yoluna gidilerek gelişigüzel (rastgele) örneklem seçim tekniği kullanılmıştır. Erbil ili merkezinde yaşayan çalışmaya dâhil edilme şartlarına uyan ve katılmayı kabul eden 160 gönüllü kadın araştırmanın örneklemine oluşturmuştur. Araştırmaya gönüllülerin dâhil edilme kriterleri: 18 yaş ve üzeri, sağlıklı olan bayan bireylerden katılımcı belirlenmiştir ve bu kriterleri sağlayan kadınlar çalışmaya eklenmiştir.

2.4. Araştırmanın Hipotezleri

Çalışmanın amacı, kadına yönelik şiddet olgusunu teknolojinin günümüzdeki kendine özgü özellikleri ve kişilerin sosyal medya ve iletişim kanalları kapsamında incelemektir. Araştırmanın amacı doğrultusunda geliştirilen ana hipotezler şu şekilde belirlenmiştir:

H₁: Kadına yönelik şiddet ile teknoloji kullanımı arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H₂: Kadına yönelik şiddet ile teknoloji kullanımı arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

2.5. Araştırmanın Veri Toplama Araçları

Erbil İli merkezinde gerçekleşen bu çalışmada veri toplama ve ölçme aracı olarak anket tekniği kullanılmıştır. Anket formu katılımcı grubuna ulaşım zorluğu bulunmasından ötürü saha çalışması şeklinde elden verilerek ulaştırılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak birinci bölümde araştırmacı tarafından hazırlanan 4 maddelik sosyo-demografik bilgi elde etmeye yönelik bilgi formu, ikinci bölümünde ise 14 maddelik teknolojinin kadına şiddete olan etkisini belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır. Sorular ilgili literatürün taranması sonrası alan yazından elde edilmiş araştırma amacına ve problemlerine uygun olarak hazırlanmıştır.

2.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma, 2022 yılında Erbil’de yaşayan kadınların kadına yönelik şiddet ile ilgili görüşleri ile sınırlıdır. Araştırma bulgularının sonuçları örnekleme sınırlıdır ve verileri değerlendirme ölçeği, araştırmacının belirleyeceği ölçek ile sınırlıdır.

2.7. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler SPSS (Statistical Package for Social Sciences). İçin Windows 29.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Bu kapsamda kullanılan testler: 1.Tanımlayıcı İstatistikler (Frekans Analizi, Betimsel İstatistikler). 2.İlişki testleri (Ki-kare) ve anova testi. Verilerin çözümlenmesinde frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma, minimum, maksimum gibi tanımlayıcı istatistiklerden faydalanılmıştır. Bağımsız iki kategorik değişkenin arasındaki ilişkinin karşılaştırılmasında ki-kare (Chi-square). İlişki testi kullanılmıştır. Test sonuçları 0.05 anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir.

2.8. Verilerin Yorumlanması

Bu bölümde araştırmanın amacına uygun olarak toplanan veriler üzerinde yapılan istatistiksel analizlerin sonuçları yer almaktadır. Bunun için önce SPSS-versiyon 29 kullanılarak tablolar halinde sistematik olarak veri analizi bulguları sunulmaktadır. Tablolar çalışmanın amaçlarına uygun olarak sıralanmaktadır.

2.8.1. Görüşülen Kadınların Özelliklerine Göre Yaşadıkları Şiddet Türleri

Tablo 1: Çalışma Örneklemini Oluşturan Kadınların Özelliklerinin Dağılımı

Sosyo-demografik özellikler	Alt gruplar	f.	%
Yaş Grupları	<= 20 Yıl	7	4.4
	21 – 30 Yıl	34	21.3
	31 – 40 Yıl	41	25.5
	41 – 50 Yıl	34	21.3
	51 – 60 Yıl	32	20
	61 Yıl + daha	12	7.5
	Anlam + S.D.	3.54 + 1.341	
Medeni Durum	Tek	52	32.5
	Evli	64	40
	Dul	44	27.5
	Anlam + S.D.	1.95 + .775	
Eğitim Düzeyi	Sadece Okur-yazar	29	18.1
	İlkokul-Ortaokul	33	20.6
	Lise	38	23.8
	Üniversite	31	19.4
	Mezun	29	18.1
	Anlam + S.D.	2.99 + 1.364	
Ekonomik Seviye	Dip	32	20
	Ortalamanın Altında	31	19.4
	Orta seviye	27	16.9
	Üst Orta Seviye	34	21.2
	Orta Düzeyin Üstü	36	22.5
	Anlam + S.D.	3.07 + 1.454	

f.: frekans, S.D.: Standart sapma, %: yüzde, +: artı, <=: küçük ve eşittir.

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

Tablo:1'de sunulan bilgilere göre, 31-40 yaş grubu nüfusun en büyük yüzdesini (%25,5), 61 yaş ve üzeri yaş grubu ise nüfusun en küçük kısmını (%7,5) oluşturmaktadır. Ankete katılanların (%40)ı evli olduklarını, katılımcıların (%23,8)i liseyi bitirdiğini ve katılımcıların (%22,5)i orta seviyenin üzerinde ekonomik seviyelere sahip olduğunu

belirtmiştir. Ankete katılanlardan 36 kişi orta seviyeden daha yüksek bir okuryazarlık seviyesine sahiptir.

Tablo 2: Kadınların Yakınları Tarafından Şiddete Maruz Kalma Durumu

Yaşanan Şiddet Türleri	Fiziksel	24	15
	Duygusal	23	14.4
	Ekonomik	25	15.6
	Seksüel	24	15
	Sözlü	21	13.1
	Sosyal Hayatın Kısıtlanması	23	14.4
	Yukarıdakilerin tümü	20	12.5
	Anlam + S.D.	3.90 + 1.982	
Deneyimli Şiddet	Bazen	52	32.5
	Sık sık	60	37.5
	Her zaman	48	30
	Anlam + S.D.	1.9 + .793	
Yaşanan Şiddet Kimden	Eş	24	15
	Anne	30	18.8
	Baba	16	10
	Kardeş	13	8.1
	Kaynana	22	13.8
	Kaynata	24	15
	Çocuk	16	10
	Erkek arkadaş	15	9.4
	Anlam + S.D.	4.19 + 2.310	
Şiddetinin Nedenleri	Ekonomik Nedenler	30	18.8
	Pistonlu için	22	13.8
	Alkol nedeniyle	23	14.4
	Çünkü istenmiyorum	25	15.6
	Onur uğruna	21	13.1
	Cinsel Sorunlar	14	8.
	Kıskançlık Nedeniyle	25	15.6
	Anlam + S.D.	3.79 + 2.062	
Günlük İnternet Kullanımı	1 saatten az	34	21.3
	1-3 saat	36	22.5
	3-5 saat	33	20.6
	5-10 saat	27	16.9
	10 saatten fazla	30	18.8
	Anlam + S.D.	2.89 + 1.412	
Sosyal Medya Kullanımı	Günde 1 saatten az	34	21.3
	Günde 1-3 saat	33	20.6
	Günde 3-5 saat	50	31.3

	Günde 6 saatten fazla	43	26.9
	Anlam + S.D.	2.64 + 1.096	
Sosyal Medyayı Kullanma Sıklığı	1 yıldan az	24	15
	1-3 Yıl	37	23.1
	3-5 Yıl	24	15
	5-10 Yıl	45	28.1
	10 Yıldan Fazla	30	18.8
	Anlam + S.D.	3.13 + 1.363	
Sosyal Medyayı Herkese Açık veya Özel Olarak Kullanın	Herkese Açık	55	34.4
	Genel Olarak Gizli	49	30.6
	Bazıları açık, bazıları gizli	56	35
	Anlam + S.D.	2.01 + .836	
Sosyal Medyayı Kullanma ve Kendini Güvende Hissetme	Ne demek	34	21.3
	Biraz	32	20
	İlımlı	26	16.3
	Çok	33	20.5
	Son derece	35	21.9
	Anlam + S.D.	3.02 + 1.464	

f.: frekans, S.D.: Standart sapma, %: yüzde, +: artı.

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

Şiddet eylemlerinin dağılımı ve sosyal medyadaki veriler yukarıdaki Tablo 2'de gösterilmektedir. Tablodaki verilere göre, kadınlara karşı şiddet gösteren davranışlara bakıldığında, annenin şiddeti %18.8 ile en büyük şiddet türü oranı olup; bunu %15 ile eş ve kayınpeder şiddeti izlemektedir. Örneklemelerin verdiği cevaplara göre, tablo bilgileri bize ekonomik şiddetin %15 ile ikinci en büyük şiddet türü olduğunu göstermektedir. Tüm cinayetlerin %18.8'inin ise ekonomik faktörlerden kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Tipik günlük internet kullanımı sürelerine bakıldığında ise, 1-3 saat boyunca internet kullananlar %22.5 çıkmaktadır. İnsanların % 31.3'ünün ise, sosyal medyayı her gün üç ila beş saat arasında kullandığı ortaya çıkıyor. Sosyal medyayı beş yıl veya daha uzun süredir kullananların yüzdesi % 28.1 olarak tespit edilmektedir. Bu arada, sosyal medyayı kullanarak kendini güvende hissedenlerin yüzdesi %21.9 ve aşırı derecede güvende hissedenlerin yüzdesi ise % 21.9 olarak eşit çıkmıştır.

Tablo 3: Kadınların İnternet ve Sosyal Medya Kullanım Özelliklerinin Dağılımı

	Alt gruplar	f.	%
Teknoloji ve sosyal medya araçlarının yaygın kullanımının kadına yönelik şiddet riski yarattığını düşünüyor musunuz? Bu konudaki görüşünüzü açıklayabilir misiniz?	1- Kadına yönelik şiddeti tetikleyen faktör teknolojidir	18	11.3
	2-Sosyal medya ile şiddet yeni bir boyut kazandı	21	13.1
	3- Sosyal medya araçları aracılığıyla dijital şiddete maruz kalıyorum.	21	13.1
	4- Teknoloji ile birlikte insanların şiddet söylemleri artmıştır	17	10.5
	5- Eskiden kadına yönelik şiddete çok fazla tanık olmazdık	18	11.3
	6-Sosyal medya araçları sayesinde toplumu ilgilendiren konuları kamuoyunun gündemine daha kolay taşıyabiliyoruz	23	14.4
	7- Sosyal medyadaki varlığım artık tedirgin edici	26	16.3
	8-Sosyal medyanın yaygınlaşmasıyla birlikte daha kontrollü oluyorum	16	10
	Ortalama + S.D.	4.56 + 2.267	

f.: frekans, S.D.: Standart sapma, %: yüzde, +: artı.

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

3. Tabloda, görüşülen kişilerin büyük çoğunluğunu temsil eden çalışma örnekleminde elde edilen cevapların bir sunumunu bulunmaktadır. Burada sosyal medyada bir şey yayınladığında rahatsız edici bulan bireylerin oranı, yüzde 16,3'tür.

Tablo 4: Teknolojinin ve Sosyal Medyanın Yaygın Kullanımının Şiddet Riski

	Alt gruplar	f.	%
İletişim Teknolojisindeki artışın kadına yönelik şiddet üzerindeki etkisini nasıl değerlendirirsiniz?	1- Bazen posta ve kısa mesaj gibi teknoloji ile ilgili araçlarla tehditler alıyorum	25	15.6
	2- Şiddet olgusunu girişiyle birlikte giderek daha fazla hissediyorum.	15	9.4
	3- Sosyal hayatın sürekli kamera cihazlarına entegre olması hoşuma gitmiyor.	16	10
	4- İletişim teknolojisinin kadına yönelik şiddet olgusunu önlediğini düşünüyorum.	24	15
	5- İletişim teknolojisinin geldiği nokta günümüzde yeni bir kamusal alan olarak değerlendirilmektedir	18	11.3

	6- İletişim teknolojisi iyi kullanıldığında kadınlar için faydalı hale gelir.	21	13.1
	7- Televizyon program ve dizilerinin kadına yönelik şiddeti tetiklediğine inanıyorum.	20	12.5
	8- İletişim teknolojisinin yasal düzenlemelerin işlemesine yardımcı olduğunu düşünüyorum.	21	13.1
	Ortalama + S.D.	4.52 + 2.347	

f.: frekans, S.D.: Standart sapma, %: yüzde, +: artı.

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

Tablo:4, araştırma örnekleminin soruya verdiği yanıtların dağılımı üzerine yapılan analizin bulgularını göstermektedir (S.16). Grafik, öğrencilerin% 15.6'sının öğrenci kitlesinin büyük bölümünü oluşturduğunu göstermektedir. Zaman zaman, diğer elektronik iletişim türlerinin yanı sıra e-posta ve kısa mesaj gibi elektronik iletişim yoluyla tehditler aldım.

Tablo 5: İletişim Teknolojisinin Artmasının Kadına Yönelik Şiddet Üzerindeki Etkisi

	Alt gruplar	f.	%
Kadına yönelik şiddetin artmasında kadınların davranışlarının etkisi var mıdır?	1- Özgür olma arzusu ve ekonomik gücü koruma çabasıyla bağlantılı olduğunu düşünüyorum.	24	15
	2- Küfürlü ve istismarcı kadınlar olduğunu düşünüyorum	25	15.6
	3- İyi niyetli saf yürekli kadınlarımız maalesef kolaylıkla kandırılabilir.	26	16.3
	4- Sosyal medya hesaplarında tanımadıkları kişileri de takipçi olarak kabul edebilirler.	23	14.4
	5- Kadına yönelik şiddetin temel belirleyicilerinin kadının sosyo-ekonomik ve psikolojik durumu olduğunu düşünüyorum.	34	21.3
	6-Kadınların şiddeti algılama ve tanımlama eksikliği, kadına yönelik şiddeti artırıyor olabilir.	28	17.4
	Ortalama + S.D.	3.64 + 1.714	

f.: frekans, S.D.: Standart sapma, %: yüzde, +: artı.

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

Araştırmaya verilen cevaplar, dağılımlarını gösteren tablo. 5'de yer almaktadır. Anketin bulgularına göre, kadınların büyük çoğunluğu toplamın %21,3'ünü oluşturmaktadır. Kadınların maddi durumlarının yanı sıra psikolojik durumlarının da kadına karşı işlenen şiddetin derecesini etkileyen temel unsurlar olduğu görüşündedir.

Tablo 6: Sosyal Medya Kullanımının Aile Mahremiyeti Üzerindeki Olumsuz Etkileri

Sosyal medyanın kadına yönelik şiddeti artıran aile mahremiyeti üzerindeki olumsuz etkileri hakkında ne düşünüyorsunuz?	Alt gruplar	f.	%
	1- Sosyal medya, aile içi iletişimi ve eşlerin birbirleriyle paylaşımlarını azaltan bir unsurdur	24	15
	2- Sosyal medya mahremiyetin sınırlarını daraltmakta ve buna bağlı olarak kadına yönelik şiddeti tetiklemektedir.	26	16.3
	3- Sosyal medyanın kontrol edilemeyecek bir noktaya geldiğini düşünüyorum.	26	16.3
	4- Gizliliğimizin sınırlarını gönüllü olarak daraltırız, gönüllü olarak casusluk yapmak isteriz.	30	18.7
	5- Eşler arasındaki iletişimin kırılma noktasına ulaşmasını sağlayan sosyal medya	30	18.7
	6- İletişimin sağlıklı bir aile yaşamının temeli olduğu göz önüne alındığında, sosyal medyanın şiddete yol açtığını düşünmüyorum	24	15
	Ortalama + S.D.	3.55 + 1.663	

f.: frekans, S.D.: Standart sapma, %: yüzde, +: artı.

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

Tablo:6'da katılımcıların ankete verdikleri cevaplar cevaplarına göre kategorize edilmiş olarak sunulmuştur. Anketin bulgularına göre, kadınların büyük çoğunluğu 18.7 oranla sosyal medyanın mahremiyeti daralttığını düşünmektedir. Yine aynı büyük oranda, sosyal medya kullanımının artmasının eşler arasındaki iletişimi bozduğu düşünülmektedir.

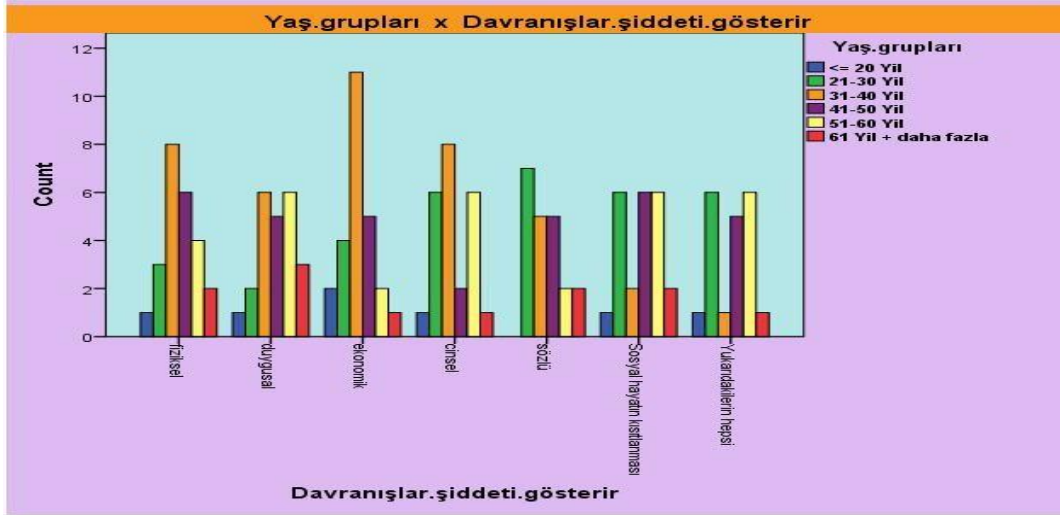
Tablo 7: Şiddet Görme Sıklığı ile Şiddet Türleri Arasındaki İlişkinin Tablosu

Davranışlar işaret eder	şiddete	Yaş Grupları	f.	%	F. değer	Sig. değeri
Fiziksel		<= 20 Yıl	1	0.6	2.284	.049
		21-30 Yaş	3	1.9		
		31-40 Yaş	8	5		
		41-50 Yaş	6	3.8		
		51-60 Yaş	4	2.5		
		61 Yıl + daha fazla	2	1.3		
Duygusal		<= 20 Yıl	1	0.6		
		21-30 Yaş	2	1.3		
		31-40 Yaş	6	3.8		
		41-50 Yaş	5	3.1		
		51-60 Yaş	6	3.8		
		61 Yıl + daha fazla	3	1.9		
Ekonomik		<= 20 Yıl	2	1.3		
		21-30 Yaş	4	2.5		
		31-40 Yaş	11	6.9		
		41-50 Yaş	5	3.1		
		51-60 Yaş	2	1.3		
		61 Yıl + daha fazla	1	0.6		
Seksüel		<= 20 Yıl	1	0.6		
		21-30 Yaş	6	3.8		
		31-40 Yaş	8	5		
		41-50 Yaş	2	1.3		
		51-60 Yaş	6	3.8		
		61 Yıl + daha fazla	1	0.6		
Sözlü		<= 20 Yıl	0	0		
		21-30 Yaş	7	4.4		
		31-40 Yaş	5	3.1		
		41-50 Yaş	5	3.1		
		51-60 Yaş	2	1.3		
		61 Yıl + daha fazla	2	1.3		
Sosyal Kısıtlanması	Hayatın	<= 20 Yıl	1	0.6		
		21-30 Yaş	6	3.8		
		31-40 Yaş	2	1.3		
		41-50 Yaş	6	3.8		
		51-60 Yaş	6	3.8		
		61 Yıl + daha fazla	2	1.3		
Yukarıdakilerin tümü		<= 20 Yıl	1	0.6		
		21-30 Yaş	6	3.8		
		31-40 Yaş	1	0.6		
		41-50 Yaş	5	3.1		
		51-60 Yaş	6	3.8		
		61 Yıl + daha fazla	1	0.6		

ANOVA: Varyans Analizi, f.: frekans, S.D.: standart sapma, S. & sig.: anlamlı, F.: ANOVA test değeri, %: yüzde, +: artı, <=: küçük ve eşittir.

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

Tablo:8 ile Grafik:1’de, P-değeri 0.05 olup, yaş gruplarına göre her şeyde anlamlı farklılıklar olduğunu düşündürmektedir. Fiziksel olan nesnelerin çoğunluğu %31-40 arasında değişirken, yaşla ilgili olarak %5’i ve duygularla ilgili olanlar %3.8’i oluşturmaktadır. Oral %4.4, duygusal %6.9 ve cinsel %5’dir. Öte yandan, sosyal yaşamın kısıtlandığını kabul edenler sadece %3.8 iken, daha yaşlı olanlar ise %3.8’in üzerindedir.

Grafik 1: Yaş Grupları

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

2.8.2. Şiddet ile Sosyal Medya Kullanımı Arasındaki İlişki

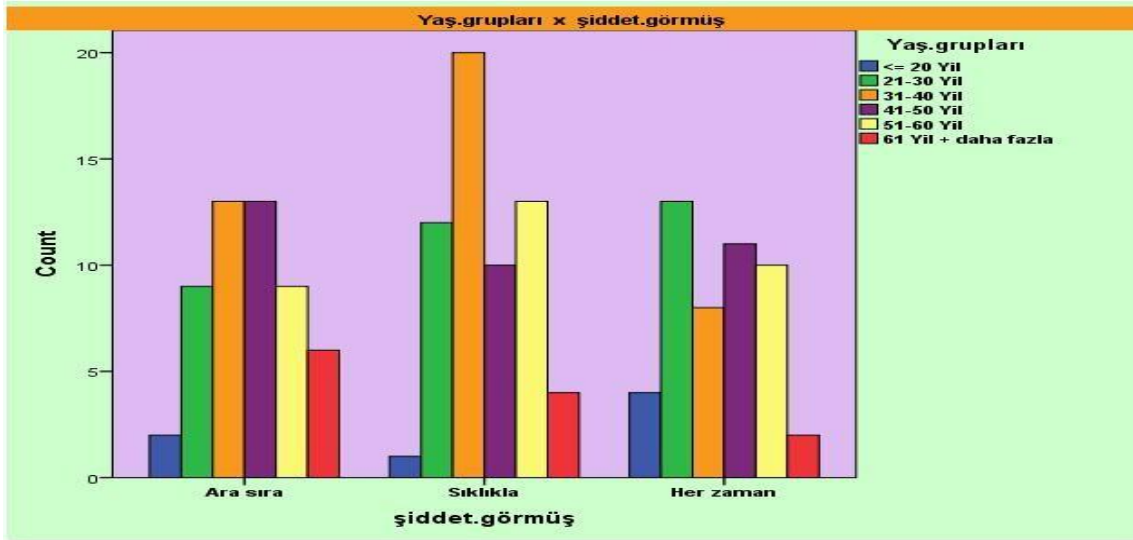
Tablo 8: Kadınların Gördükleri Şiddet Görme Sıklığı ile Günlük İnternet Kullanım Süreleri Arasındaki İlişkinin Tablosu

Deneyimli Şiddet	Yaş Grupları	f.	%	F. değer	Sig. değeri	
Bazen	<= 20 Yıl	2	1.3	.965	.441	N.S.
	21-30 Yaş	9	5.6			
	31-40 Yaş	13	8.1			
	41-50 Yaş	13	8.1			
	51-60 Yaş	9	5.6			
	61 Yıl + daha fazla	6	3.8			
Sıklıkla	<= 20 Yıl	1	0.6			
	21-30 Yaş	12	7.5			
	31-40 Yaş	20	12.5			
	41-50 Yaş	10	6.3			
	51-60 Yaş	13	8.1			

	61 Yıl + daha fazla	4	2.5			
Her zaman	<= 20 Yıl	4	2.5			
	21-30 Yaş	13	8.1			
	31-40 Yaş	8	5			
	41-50 Yaş	11	6.9			
	51-60 Yaş	10	6.3			
	61 Yıl + daha fazla	2	1.3			

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

Tablo:8'de de görülebileceği üzere, Grafik 2'de gösterilen tek yönlü ANOVA testinin bulguları, incelenen yönlerin hiçbirinde yaş gruplarına ayrılan çalışma örnekleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını göstermiştir. Bu durumun, değerlendirilen yönlerden herhangi biri için geçerli olduğu sonucu bulunmuştur. En büyük ağırlığa sahip ögenin zaman zaman %8.1 ve çoğu zaman %12.5 ile gelmesine rağmen, ortalama tutarlı bir biçimde %8.1 çıkmıştır.

Grafik 2: Tek Yönlü ANOVA Testi

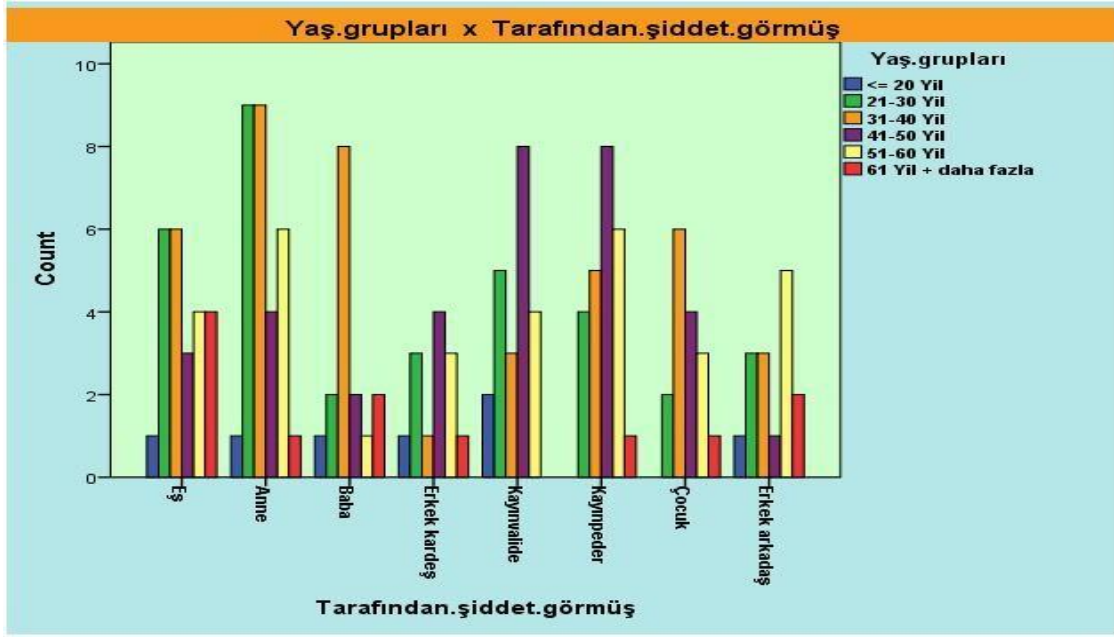
Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

Tablo 9: Yaşanan Şiddetin Çalışma Örnekleminin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Tecrübeli Şiddet	Yaş Grupları	f.	%	F. değeri	Sig. değeri	
Eş	<= 20 Yıl	1	0.6	.822	.536	N.S.
	21-30 Yaş	6	3.8			
	31-40 Yaş	6	3.8			
	41-50 Yaş	3	1.9			
	51-60 Yaş	4	2.5			
	61 Yıl + daha fazla	4	2.5			
Anne	<= 20 Yıl	1	0.6			
	21-30 Yaş	9	5.6			
	31-40 Yaş	9	5.6			
	41-50 Yaş	4	2.5			
	51-60 Yaş	6	3.8			
	61 Yıl + daha fazla	1	0.6			
Baba	<= 20 Yıl	1	0.6			
	21-30 Yaş	2	1.3			
	31-40 Yaş	8	5			
	41-50 Yaş	2	1.3			
	51-60 Yaş	1	0.6			
	61 Yıl + daha fazla	2	1.3			
Kardeş	<= 20 Yıl	1	0.6			
	21-30 Yaş	3	1.9			
	31-40 Yaş	1	0.6			
	41-50 Yaş	4	2.5			
	51-60 Yaş	3	1.9			
	61 Yıl + daha fazla	1	0.6			
Kaynana	<= 20 Yıl	2	1.3			
	21-30 Yaş	5	3.1			
	31-40 Yaş	3	1.9			
	41-50 Yaş	8	5			
	51-60 Yaş	4	2.5			
	61 Yıl + daha fazla	0	0			
Kayınpeder	<= 20 Yıl	0	0			
	21-30 Yaş	4	2.5			
	31-40 Yaş	5	3.1			
	41-50 Yaş	8	5			
	51-60 Yaş	6	3.8			
	61 Yıl + daha fazla	1	0.6			
Çocuk	<= 20 Yıl	0	0			
	21-30 Yaş	2	1.3			
	31-40 Yaş	6	3.8			
	41-50 Yaş	4	2.5			
	51-60 Yaş	3	1.9			
	61 Yıl + daha fazla	1	0.6			
Erkek arkadaş	<= 20 Yıl	1	0.6			
	21-30 Yaş	3	1.9			
	31-40 Yaş	3	1.9			
	41-50 Yaş	1	0.6			
	51-60 Yaş	5	3.1			
	61 Yıl + daha fazla	2	1.3			

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

Tek Yönlü ANOVA testi kullanılarak, Tablo:9, Grafik (3)'te belirtildiği gibi, p değeri 0.05'dir. Araştırma örnekleri, incelenen öğelerin hiçbirinde yaş grupları arasında anlamlı bir fark olmadığını ortaya koymuştur. Eş kategorisine girenlerin %3,8'i, anneleri için bunu yapanların %5,6'sı, babaları için bunu yapanların %5'i ve kardeşleri için bunu yapanların oranı %2,5'idir. Bu oran hem kayınvalide hem de kayınpederde, ayrıca çocukta %3.8 ve erkek arkadaşta %3.1 olarak yakın çıkmıştır.

Grafik 3: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

Tablo 10: Yaş Gruplarına Göre Şiddet Nedenlerinin Dağılımı Tablosu

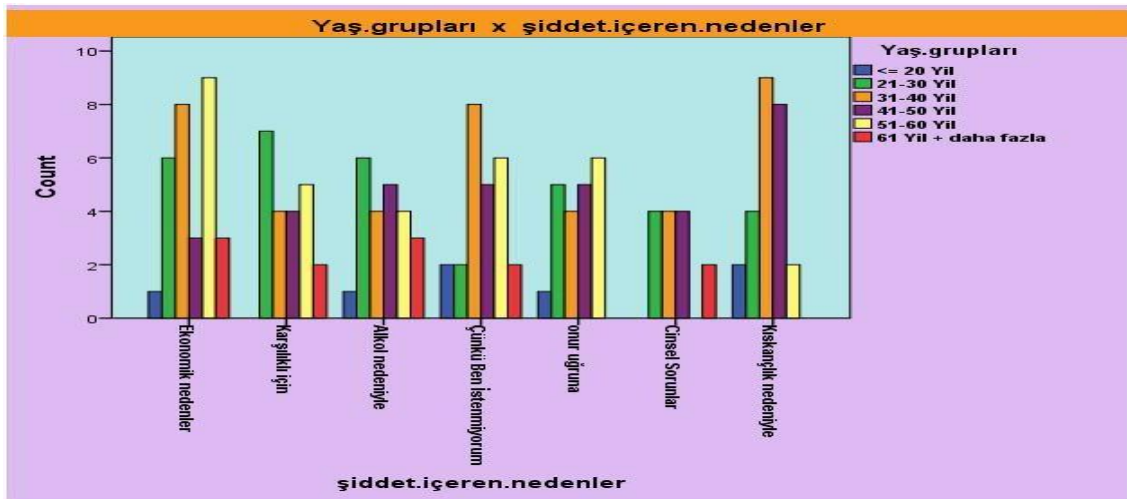
Şiddet İçerme Nedeni	Yaş Grupları	f.	%	F. değeri	Sig. değeri	
Ekonomik Nedenler	<= 20 Yıl	1	0.6	2.173	.060	N.S.
	21-30 Yaş	6	3.8			
	31-40 Yaş	8	5			
	41-50 Yaş	3	1.9			
	51-60 Yaş	9	5.6			
	61 Yıl + daha fazla	3	1.9			

Karşılıklı için	<= 20 Yıl	0	0			
	21-30 Yaş	7	4.4			
	31-40 Yaş	4	2.5			
	41-50 Yaş	4	2.5			
	51-60 Yaş	5	3.1			
	61 Yıl + daha fazla	2	1.3			
Alkol nedeniyle	<= 20 Yıl	1	0.6			
	21-30 Yaş	6	3.8			
	31-40 Yaş	4	2.5			
	41-50 Yaş	5	3.1			
	51-60 Yaş	4	2.5			
	61 Yıl + daha fazla	3	1.9			
Çünkü ben istenmiyorum	<= 20 Yıl	2	1.3			
	21-30 Yaş	2	1.3			
	31-40 Yaş	8	5			
	41-50 Yaş	5	3.1			
	51-60 Yaş	6	3.8			
	61 Yıl + daha fazla	2	1.3			
Onur uğruna	<= 20 Yıl	1	0.6			
	21-30 Yaş	5	3.1			
	31-40 Yaş	4	2.5			
	41-50 Yaş	5	3.1			
	51-60 Yaş	6	3.8			
	61 Yıl + daha fazla	0	0			
Cinsel Sorunlar	<= 20 Yıl	0	0			
	21-30 Yaş	4	2.5			
	31-40 Yaş	4	2.5			

	41-50 Yaş	4	2.5			
	51-60 Yaş	0	0			
	61 Yıl + daha fazla	2	1.3			
Kıskançlık Nedeniyle	<= 20 Yıl	2	1.3			
	21-30 Yaş	4	2.5			
	31-40 Yaş	9	5.6			
	41-50 Yaş	8	5			
	51-60 Yaş	2	1.3			
	61 Yıl + daha fazla	0	0			

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

Grafik (4)'te gösterilen Tek Yönlü ANOVA testinin bulguları, yaş gruplarına ayrılan ve ayrılmayan çalışma örnekleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir. Bu bulgular Tablo:10'da sunulmuş olup, grafiğe bakılarak %5,6 şiddetin ekonomik nedenlere bağlandığı görülebilir. Karşılaştırmalı olarak, %3.8'i alkol kullanımına dayandırılmaktadır. Geçerken size, makaledeki varlığının hiçbir noktada talep edilmemesinin doğrudan bir sonucu olarak oranın %5 olduğu görülmektedir. %3.8'e göre ise şiddet ahlaki nedenlere dayandırılmaktadır. Cinsel sorunların vakaların % 2.5'ini meydana getirdiği görülmektedir. Şiddeti kıskançlığa bağlayanlar ise, yüzdesi %5.6'dır.

Grafik 4: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

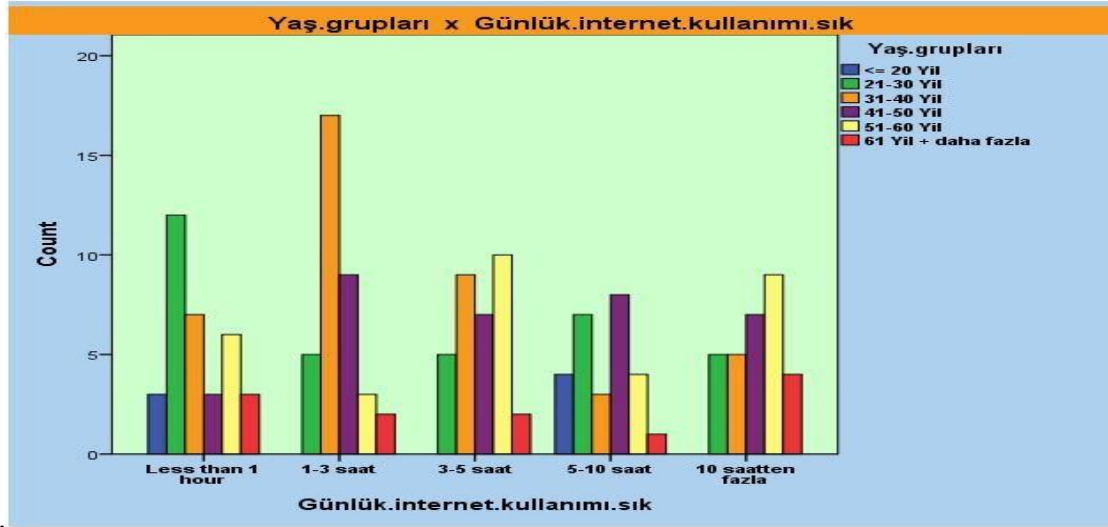
Tablo 11: Yaş Gruplarına Göre Günlük İnternet Kullanımının Dağılımı

Günlük İnternet kullanımı Sıklıkla	Yaş Grupları	f.	%	F. değer	Sig. değeri	
1 saatten az	<= 20 Yıl	3	1.9	1.418	.221	N.S.
	21-30 Yaş	12	7.5			
	31-40 Yaş	7	4.4			
	41-50 Yaş	3	1.9			
	51-60 Yaş	6	3.8			
	61 Yıl + daha fazla	3	1.9			
1-3 Saat	<= 20 Yıl	0	0			
	21-30 Yaş	5	3.1			
	31-40 Yaş	17	10.6			
	41-50 Yaş	9	5.6			
	51-60 Yaş	3	1.9			
	61 Yıl + daha fazla	2	1.3			
3-5 Saat	<= 20 Yıl	0	0			
	21-30 Yaş	5	3.1			
	31-40 Yaş	9	5.6			
	41-50 Yaş	7	4.4			
	51-60 Yaş	10	6.3			
	61 Yıl + daha fazla	2	1.3			
5-10 Saat	<= 20 Yıl	4	2.5			
	21-30 Yaş	7	4.4			
	31-40 Yaş	3	1.9			
	41-50 Yaş	8	5			
	51-60 Yaş	4	2.5			
	61 Yıl + daha fazla	1	0.6			

10 saatten fazla	<= 20 Yıl	0	0			
	21-30 Yaş	5	3.1			
	31-40 Yaş	5	3.1			
	41-50 Yaş	7	4.4			
	51-60 Yaş	9	5.6			
	61 Yıl + daha fazla	4	2.5			

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

Grafik (5)'te gösterilen Tek Yönlü ANOVA testinin bulguları Tablo:11'de verilmiştir ve analiz edilen yaş gruplarının hiçbirinde yaş grupları ile çalışma saatleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir. Bu bulgular çizelgelerin herhangi birinde görülebilir. İnterneti her gün kullanan insanların yüzdesi, bir saatten kısa bir süre boyunca kullananlardan %7,5 ile en fazladır. 1-3 saatlik zaman aralığında kullananların oranı %10,6'dır. %6.3'e üç ila beş saat geçtikten sonra ulaşıldı. 5-10 saat toplam oranının %5'ini oluşturmaktadır. %5.6, 10 saat boyunca kullanmaktadır.

Grafik 5: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

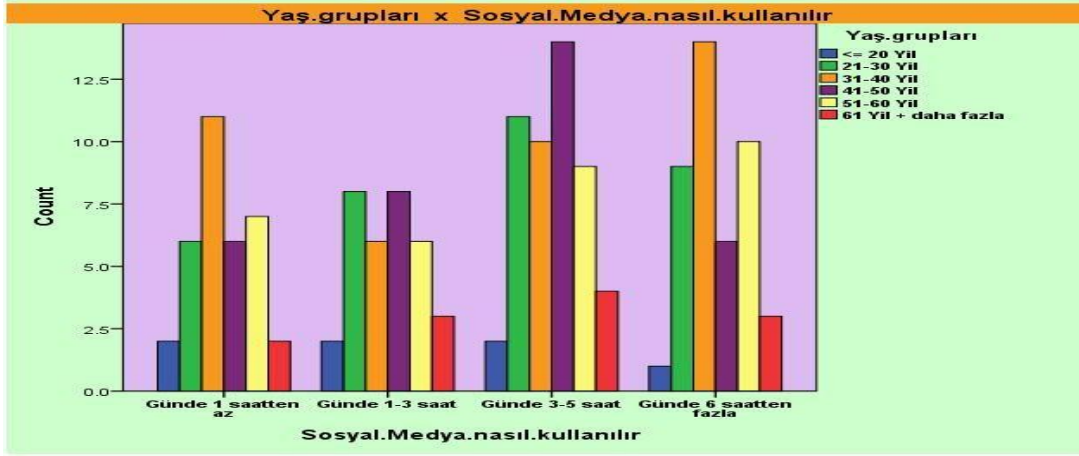
Tablo 12: Yaş Gruplarına Göre Sosyal Medya Kullanım Sürelerinin Dağılımı

Sosyal Medya Kullanma Süreleri	Yaş Grupları	f.	%	F. değer	Sig. değeri	
Günde 1 saatten az	<= 20 Yıl	2	1.3	.180	.970	N.S.
	21-30 Yaş	6	3.8			
	31-40 Yaş	11	6.9			
	41-50 Yaş	6	3.8			
	51-60 Yaş	7	4.4			
	61 Yıl + daha fazla	2	1.3			
Günde 1-3 saat	<= 20 Yıl	2	1.3			
	21-30 Yaş	8	5			
	31-40 Yaş	6	3.8			
	41-50 Yaş	8	5			
	51-60 Yaş	6	3.8			
	61 Yıl + daha fazla	3	1.9			
Günde 3-5 saat	<= 20 Yıl	2	1.3			
	21-30 Yaş	11	6.9			
	31-40 Yaş	10	6.3			
	41-50 Yaş	14	8.8			
	51-60 Yaş	9	5.6			
	61 Yıl + daha fazla	4	2.5			
Günde 6 saatten fazla	<= 20 Yıl	1	0.6			
	21-30 Yaş	9	5.6			
	31-40 Yaş	14	8.8			
	41-50 Yaş	6	3.8			
	51-60 Yaş	10	6.3			
	61 Yıl + daha fazla	3	1.9			

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

Grafik (6)'da gösterilen Tek Yönlü ANOVA testinin bulguları, analiz edilen yönlerin herhangi birinde yaş gruplarına ayrılmış çalışma örnekleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir. Bu bulgular Tablo:12'de yer almaktadır. İstatistikler, en yaşlı yaş grubunun sosyal medyada bir saatten az oturum açan

kullanıcıların % 6,9'una sahip olduğunu, en genç yaş grubunun ise günde 1-3 saat oturum açan kullanıcıların %3,8'ine sahip olduğunu gösterdi. İnsanların yüzde 8,8'i ürünü her gün 3 ila 5 saat arasında ve yüzde 8,8'i her gün 6 saatten fazla sosyal medya kullanmaktadır.

Grafik 6: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

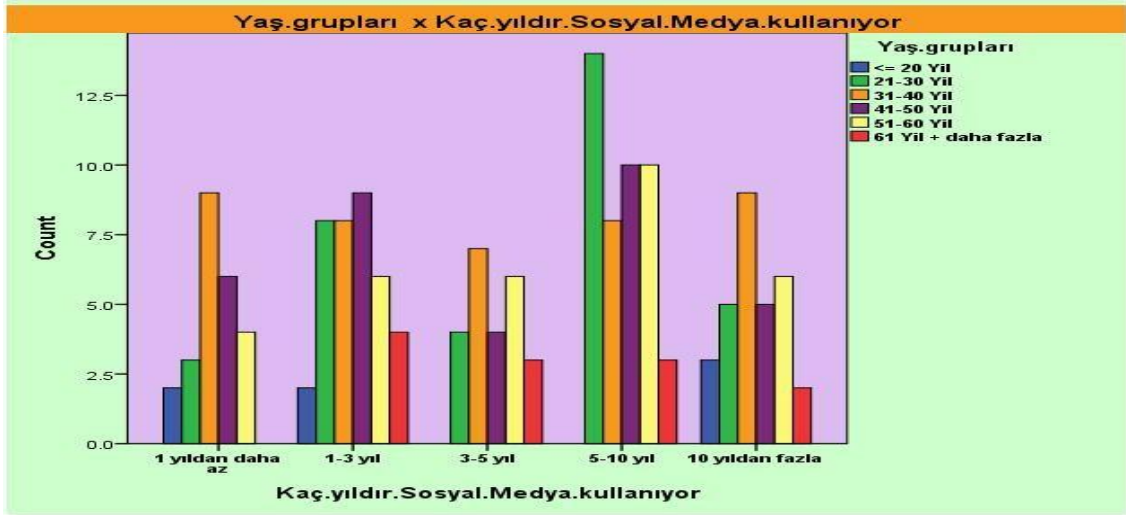
Tablo 13: Yaş Gruplarına Göre Sosyal Medya Kullanımının Yıl Olarak Dağılımı

Sosyal Medyayı Yıl Olarak Kullanma Süresi	Yaş Grupları	f.	%	F. değer	Sig. değeri	
1 yıldan az	<= 20 Yıl	2	1.3	.339	.888	N.S.
	21-30 Yaş	3	1.9			
	31-40 Yaş	9	5.6			
	41-50 Yaş	6	3.8			
	51-60 Yaş	4	2.5			
	61 Yıl + daha fazla	0	0			
1-3 Yıl	<= 20 Yıl	2	1.3	.339	.888	N.S.
	21-30 Yaş	8	5			
	31-40 Yaş	8	5			
	41-50 Yaş	9	5.6			
	51-60 Yaş	6	3.8			

	61 Yıl + daha fazla	4	2.5			
3-5 Yıl	<= 20 Yıl	0	0			
	21-30 Yaş	4	2.5			
	31-40 Yaş	7	4.4			
	41-50 Yaş	4	2.5			
	51-60 Yaş	6	3.8			
	61 Yıl + daha fazla	3	1.9			
5-10 Yıl	<= 20 Yıl	0	0			
	21-30 Yaş	14	8.8			
	31-40 Yaş	8	5			
	41-50 Yaş	10	6.3			
	51-60 Yaş	10	6.3			
	61 Yıl + daha fazla	3	1.9			
10 Yıldan Fazla	<= 20 Yıl	3	1.9			
	21-30 Yaş	5	3.1			
	31-40 Yaş	9	5.6			
	41-50 Yaş	5	3.1			
	51-60 Yaş	6	3.8			
	61 Yıl + daha fazla	2	1.3			

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

Tek Yönlü ANOVA testinin bulguları Tablo:13'de gösterilmekte olup, incelenen yönlerin hiçbirinde yaş gruplarına ayrılan çalışma örnekleri arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir. Bu bulgular Grafik (7)'de gösterilmiştir. 31 ila 40 yaş arasındaki insan grubu bu tablonun en büyük bölümünü oluşturmaktadır.

Grafik 7: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

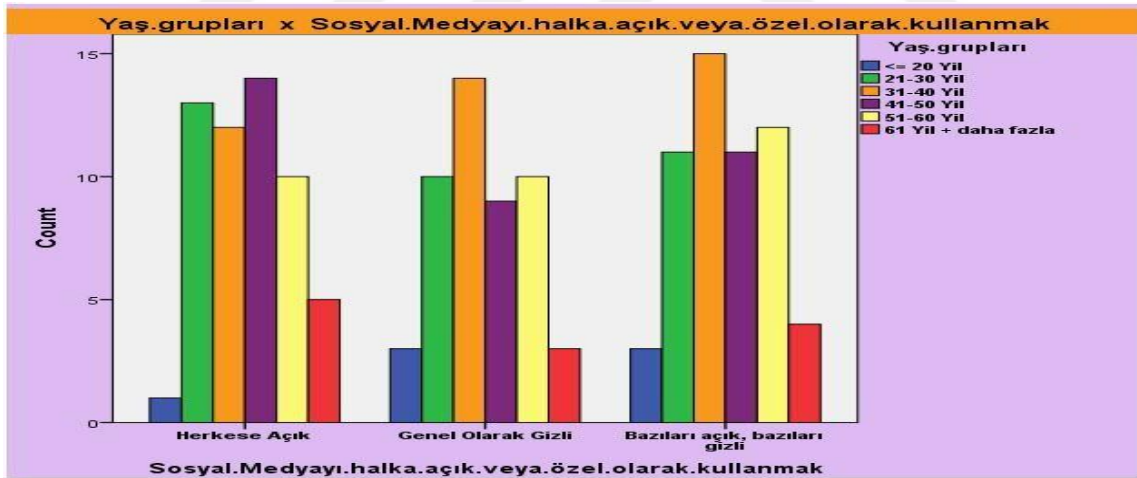
Tablo 14: Sosyal Medyayı Kamuya Açık ve Özel Alanlarda Kullanım Tablosu

Sosyal Medyayı Herkese Açık veya Özel Olarak Kullanım	Yaş Grupları	f.	%	F. değer	Sig. değeri	
Herkese açık	<= 20 Yıl	1	0.6	.386	.858	N.S.
	21-30 Yaş	13	8.1			
	31-40 Yaş	12	7.5			
	41-50 Yaş	14	8.8			
	51-60 Yaş	10	6.3			
	61 Yıl + daha fazla	5	3.1			
Genellikle Gizli	<= 20 Yıl	3	1.9			
	21-30 Yaş	10	6.3			
	31-40 Yaş	14	8.8			
	41-50 Yaş	9	5.6			
	51-60 Yaş	10	6.3			
	61 Yıl + daha fazla	3	1.9			
Bazıları Açık, Bazıları Gizli	<= 20 Yıl	3	1.9			

	21-30 Yaş	11	6.9			
	31-40 Yaş	15	9.4			
	41-50 Yaş	11	6.9			
	51-60 Yaş	12	7.5			
	61 Yıl + daha fazla	4	2.5			

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

Tek Yönlü ANOVA testinin sonuçları Tablo:14'de gösterilmiştir ve karşılaştırılan özelliklerin hiçbirinde yaş gruplarına ayrılan çalışma örnekleri arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir. Bu, yaş gruplarına ayrılan araştırma örnekleri arasında anlamlı bir fark olmadığı gerçeğinden görülebilir. Bu çalışmanın sonuçları Grafik (8)'de gösterilmiştir. Bireylerin sosyal medyayı kamusal ortamlarda kullanma biçimlerini, benzer platformları özel ortamlarda kullanma biçimleriyle karşılaştırılabilir. Örnekleme en çok temsil edilen yaş grubu %9.4'tür, bu grubun bazı üyeleri açık, diğerleri gizli kullanmayı tercih etmiştir.

Grafik 8: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

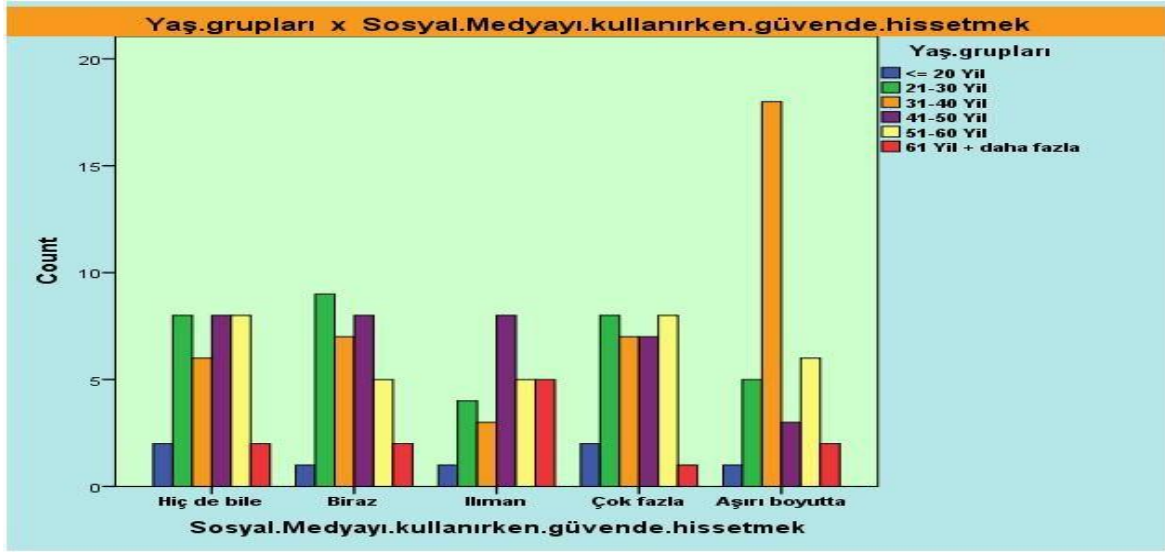
Tablo 15: Sosyal Medya Kullanımı ile Kendini Güvende Hissetmenin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Sosyal Medyayı Kullanarak Kendinizi Güvende Hissedin	Yaş Grupları	f.	%	F. değer	Sig. değeri	
Ne demek	<= 20 Yıl	2	1.3	1.843	.108	N.S.
	21-30 Yaş	8	5			
	31-40 Yaş	6	3.8			
	41-50 Yaş	8	5			
	51-60 Yaş	8	5			
	61 Yıl + daha fazla	2	1.3			
Biraz	<= 20 Yıl	1	0.6			
	21-30 Yaş	9	5.6			
	31-40 Yaş	7	4.4			
	41-50 Yaş	8	5			
	51-60 Yaş	5	3.1			
	61 Yıl + daha fazla	2	1.3			
İlmlı	<= 20 Yıl	1	0.6			
	21-30 Yaş	4	2.5			
	31-40 Yaş	3	1.9			
	41-50 Yaş	8	5			
	51-60 Yaş	5	3.1			
	61 Yıl + daha fazla	5	3.1			
Çok	<= 20 Yıl	2	1.3			
	21-30 Yaş	8	5			
	31-40 Yaş	7	4.4			
	41-50 Yaş	7	4.4			
	51-60 Yaş	8	5			
	61 Yıl + daha fazla	1	0.6			
Son derece	<= 20 Yıl	1	0.6			
	21-30 Yaş	5	3.1			
	31-40 Yaş	18	11.3			
	41-50 Yaş	3	1.9			
	51-60 Yaş	6	3.8			
	61 Yıl + daha fazla	2	1.3			

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

Tek Yönlü ANOVA testinin sonuçları Grafik (9)'da gösterilmiştir. Tablo:15’de ise, 0.05 veya daha düşük p-değeri ile yaş gruplarına ayrılmış çalışma örnekleri arasında anlamlı

bir fark olmadığı görülmektedir. Bu sonuç, bu durumların hiçbirinde yaş gruplarına ayrılan araştırma örnekleri arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir. Sosyal medya kullanırken güvende olduklarına dair görüş bildiren 31-40 yaş aralığındakilerin oranı %11,3' dür. Bu da onu genel olarak olağanüstü yüksek bir dağılıma sahip olan araştırma örneğinde alışılmadık derecede dağınık bir yaş kategorisi haline getirmektedir. Çalışma örnekleminde 31-40 yaş aralığı anormal derecede dağılmış bir yaş kategorisidir.

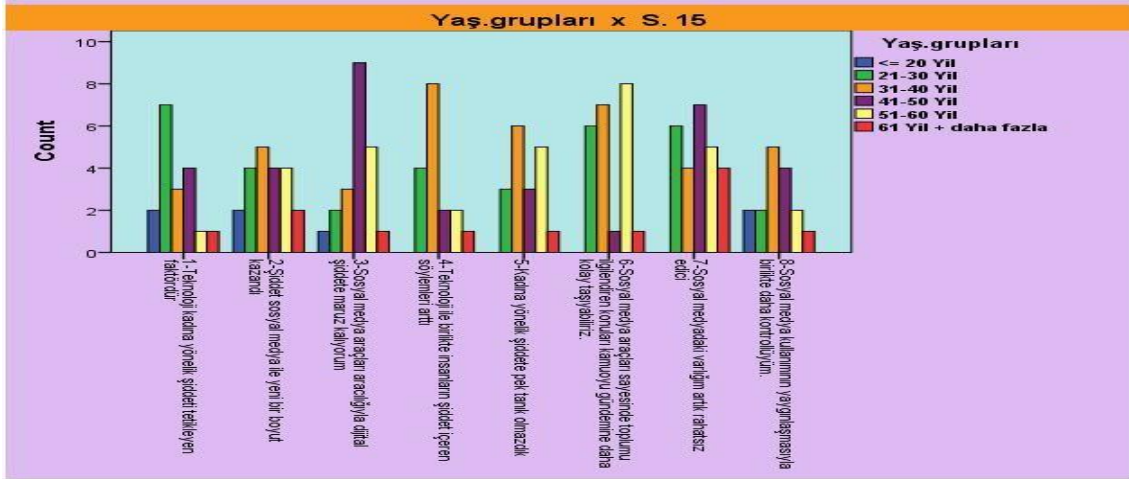

Grafik 9: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

2.8.3. Kadına Yönelik Şiddetin Artmasının Kadınların Davranışlarına Etkileri

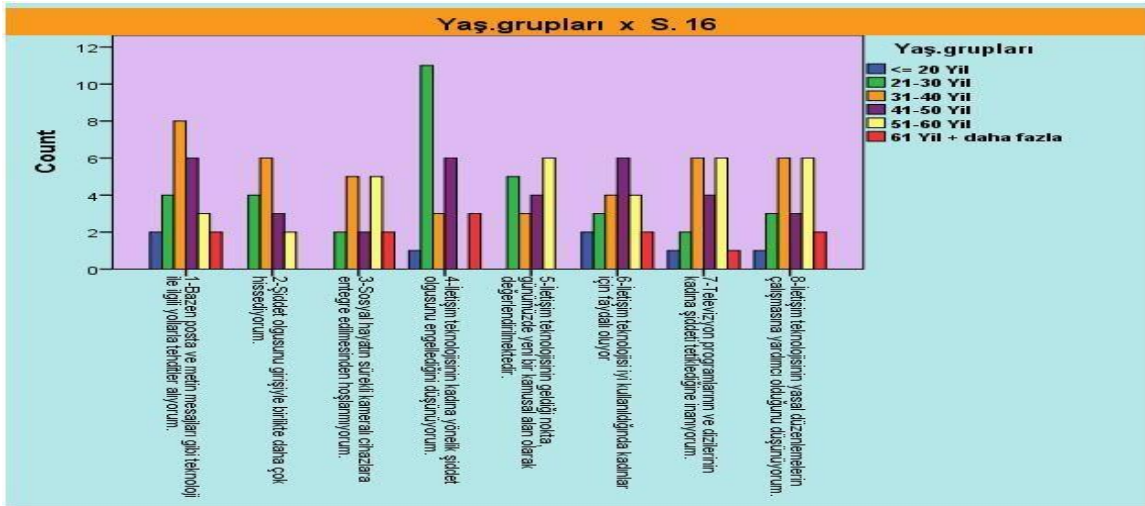
Çalışma Örnekleminin Yaş Gruplarına göre ANOVA testi kullanılarak dağıtılmasıyla ilgili olarak, tek yönlü ANOVA testinin sonuçları aşağıda Grafik (10)'da gösterilmiştir. p değeri 0.05 veya daha düşük olan araştırılan öğelerin hiçbirinde yaş gruplarına ayrılmış araştırma örnekleri arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir. Testin bulgularına dayanarak ulaşılan sonuç, araştırmaya katılan kişilerin birçok farklı yaş kategorisine göre demografik analizini içermektedir. Farklı yaş gruplarıyla ilgili sorulara cevap olarak çalışmanın örnekleminde alınan cevaplara göre, 41-50 yaş kategorisindekiler için işsizlik oranı %5,6'dır.

Grafik 10: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

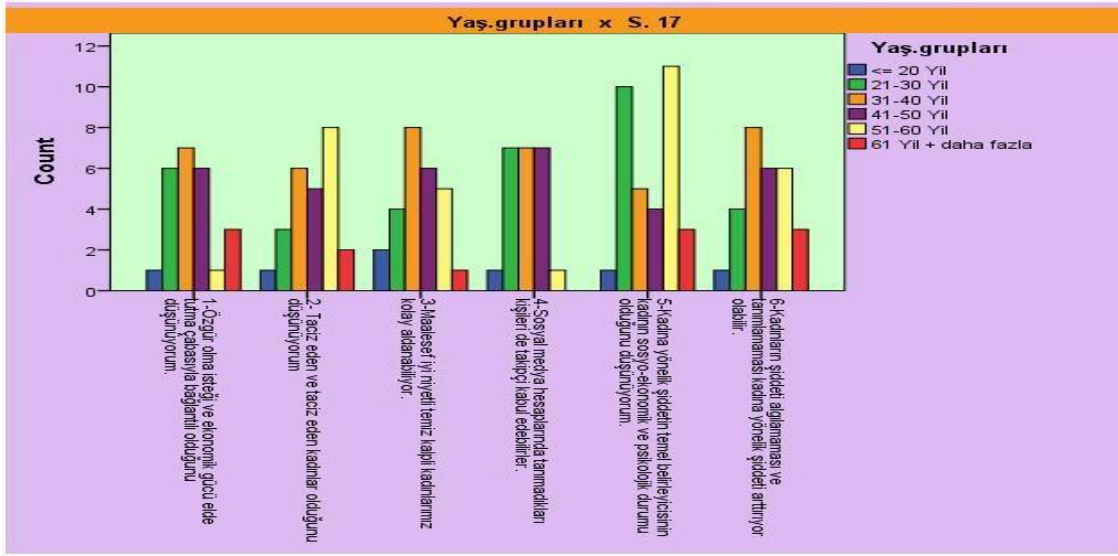
Grafik (11)'de gösterilen, p-değeri 0,05 veya altında olan maddelerin hiçbirinde yaş gruplarına göre kategorize edilen araştırma örnekleri arasında anlamlı bir fark olmadığı gösterilmiştir. Testin bulgularından çıkarılabilecek sonuca göre, p değeri 0.05 veya daha düşük olan öğelerin hiçbirisi arasında anlamlı bir fark olmadığı gösterilmiştir. Çalışmadaki örneklem popülasyonunun yaşlarına göre kategorik bir dökümünü sunmaktadır. Çalışmanın çeşitli yaş gruplarına ilişkin örnek sorularına katılımcıların verdikleri cevaplara göre yıl boyunca 21-30 yaş arası kişilerin %6,9'u bu durumdan etkilenmiştir.

Grafik 11: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

Grafik (12)'de verilen tek yönlü ANOVA testinin sonuçları, incelenen özelliklerin hiçbirinde yaş gruplarına ayrılan araştırma örnekleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını ortaya koymaktadır. Bu sonuç, yaş gruplarına ayrılan çalışma örnekleminde istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı gerçeğine dayanmaktadır. Bu araştırmanın sonuçları, çalışma örnekleminde temsil edilen yaş gruplarının dağılımı ve bu yaş gruplarının çalışma örneklemindeki dağılımı çalışmaya dâhil edilen farklı yaş gruplarına ilişkin örnek sorulara verilen cevaplar İşsizlik, çeyrek boyunca 51-60 yaş aralığındaki kişiler arasında %6,9 oranında gerçekleşmiştir.

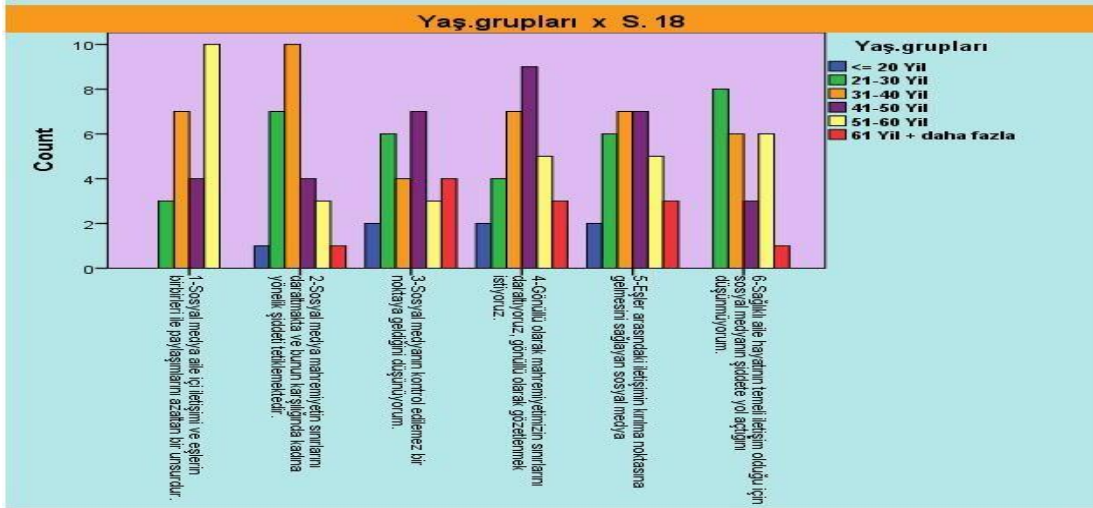

Grafik 12: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

2.8.4. Sosyal Medyanın Aile Mahremiyeti ve Medeni Halin Şiddete Etkileri

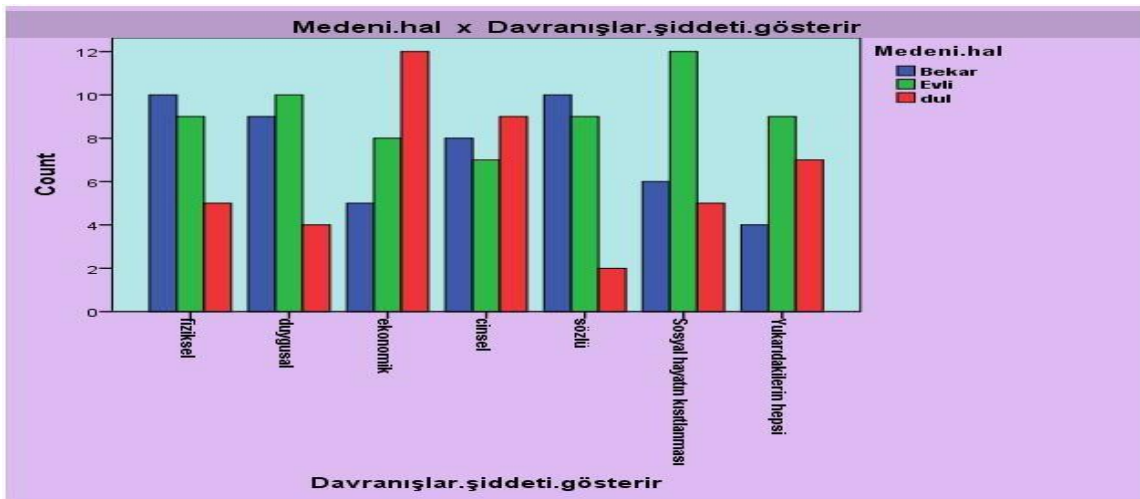
Tek yönlü ANOVA testinin bulguları Grafik (13)'te gösterilmiştir. İncelenen özelliklerin hepsi 0.05 veya daha düşük bir p-değeri ile yaş gruplarına ayrılan araştırma örnekleri arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir. Bu bulgular, yaş gruplarına ayrılan çalışma örnekleri arasında anlamlı bir fark olmadığı gerçeğiyle desteklenmektedir. Yaş gruplarına ayrılan çalışma örnekleri arasında anlamlı bir fark bulunmaması, bu sonuçlara güven vermektedir. Araştırmanın örneklem popülasyonu, özellikle çalışmada analiz edilen yaş aralıkları açısından demografik bir döküm sağlar. Her çeyrek için toplam tutarın yüzdesi olarak ifade edildiğinde, rakamlar sırasıyla %6.3 ve %2 çıkmaktadır.

Grafik 13: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

Çalışma örnekleminin evlilik durumuna ilişkin davranışların dağılımını sunan Grafik (14)'e göre, p değeri 0,05'ten küçük olan maddelerin hiçbirinde araştırma örneklemi arasında evlilik durumunda anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sonuç, herhangi bir maddedeki araştırma örnekleri arasında evlilik durumunda anlamlı bir fark bulunmadığı gerçeğine dayanmaktadır. Bu, öğelerin hiçbirinin 0.05'ten daha düşük bir p değerine sahip olmadığı gerçeğiyle gösterilmektedir; bu, bir farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğunu düşünmenin eşiğidir. Kişilerin bekâr olma olasılığı %6.3 daha yüksekken, bunların dul kalma olasılığı %7.5 ve evli olma olasılığı %6.3'den daha yüksektir.

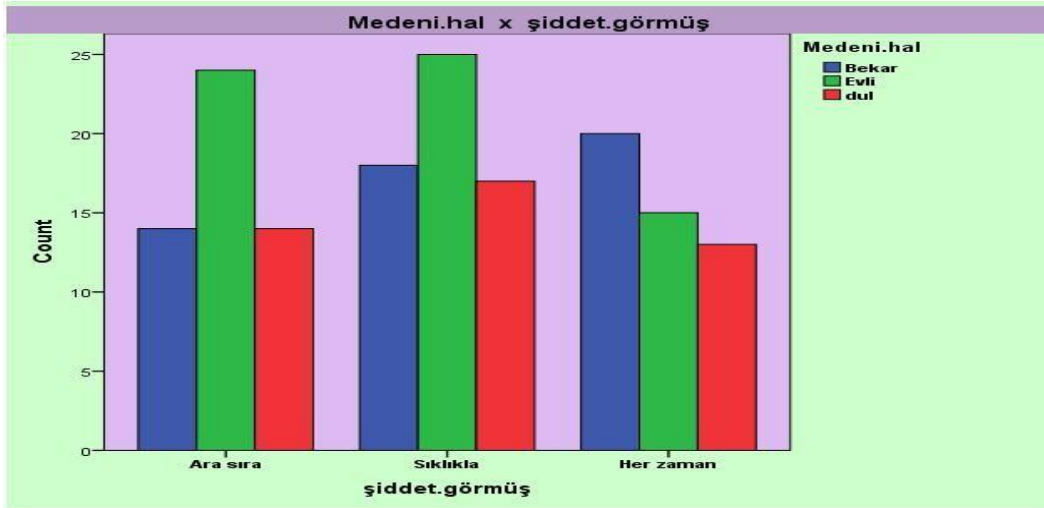
Grafik 14: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

Bu grafiğe göre, fiziki şiddet görenler, bekâr olanlarda daha yüksek bir orana sahip iken; bekârlara göre, evli olanlarda daha az, dul olanlarda ise her ikisine göre daha az görülmektedir. Duygusal şiddet görenlerin oranlar da, buna yakın bir oran tespit edilmektedir. Ancak ekonomik duruma göre ise, tam tersi bir korelasyon görülmektedir. Buradan dul olanların iş güvençleri ve ekonomik gelir seviyelerinin daha düşük olduğu sonucu çıkarılabilir. Cinsel şiddet bakımından, birbirine yakın bir durum görülmekle birlikte, nisbi olarak dul olanların daha yüksek bir şiddetle karşılaştığı anlaşılmaktadır. Sosyal hayatın kısıtlanması konusunda ise, evli olan kadınların çok belirgin bir biçimde daha fazla oranda kısıtlandıkları görülmektedir. Benzer bir durum, tüm ihtimaller göz önüne alındığında da ortaya çıkmaktadır.

2.8.5. Şiddet Görme Sıklığı ve İnternet Kullanım Süresi Arasındaki İlişki

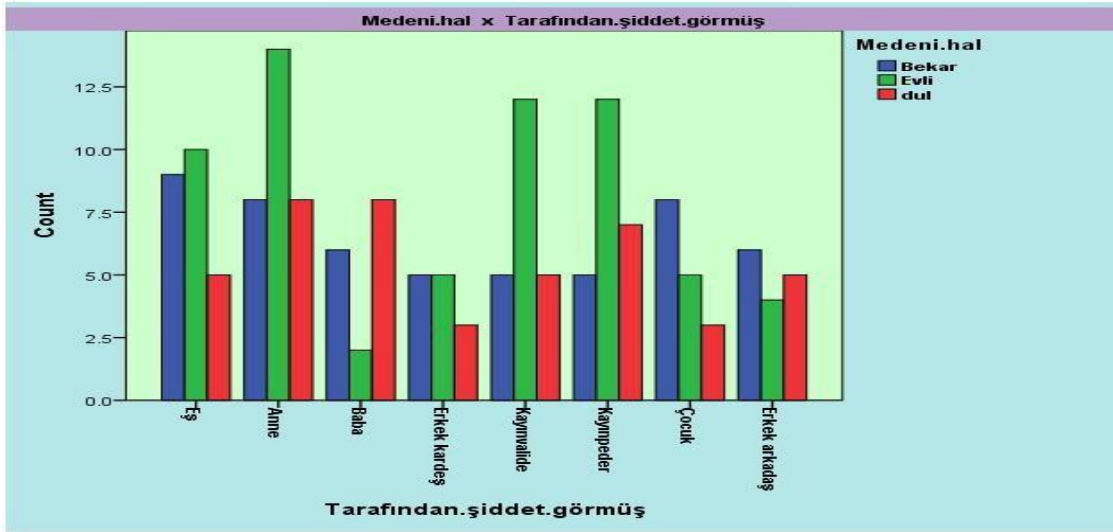
Bu husustaki Ki-kare testinin sonuçları Grafik (15)'de gösterilmiştir. Herhangi bir madde 0.05 veya daha düşük bir p-değeri ile karşılaştırıldığında, araştırma örnekleminin medeni durumlar bakımından anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir. Bu sonuç, çalışmaya katılan kişilerin medeni hallerinin birbirinden önemli ölçüde farklılık göstermemesi nedeniyle elde edilebilmektedir. Araştırmaya katılan kişilerin %15,6'sının evli olduğu ve medeni hal nedeniyle yaşanan şiddet deneyiminin odak noktası olduğunu göstermektedir.

Grafik 15: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

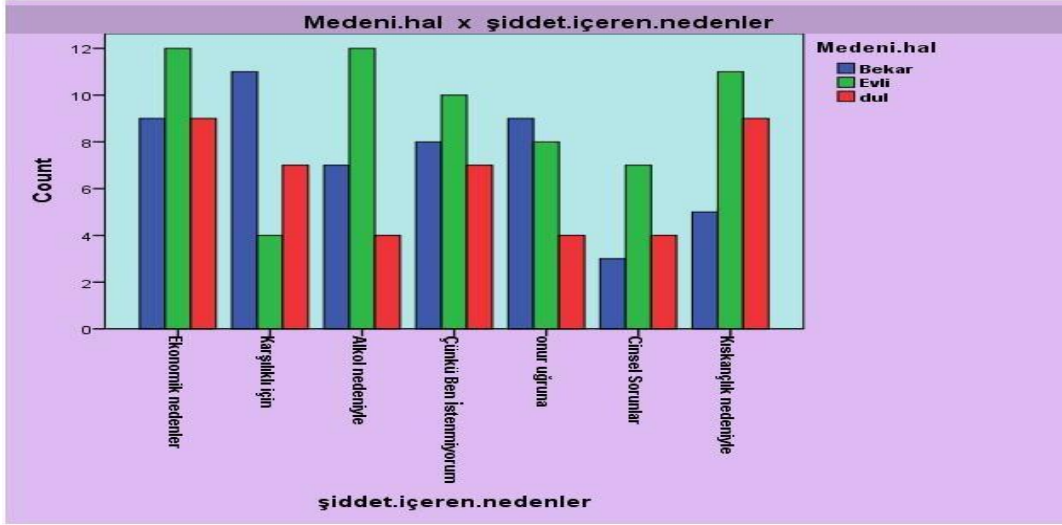
Aşağıdaki Grafik(16)'da görüldüğü üzere, soruların hiçbirinde çalışma popülasyonlarının evlilik durumlarında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Ayrıca, Ki-kare testi için 0.05 veya daha düşük bir p-değeri kullanıldığında, araştırma popülasyonlarının evli durumlarında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir. Bu sonuç, iki grup arasında çok fazla bir farkın bile bulunmadığını göstermektedir. Araştırmanın sonuçları, görüşme sırasında örneklemin %8.8'inin evli, % 8'inin bekâr olduğunu ve %5.2'sinin bir eş kaybı yaşadığını, yani dul konumunda bulunduğunu göstermektedir.

Grafik 16: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

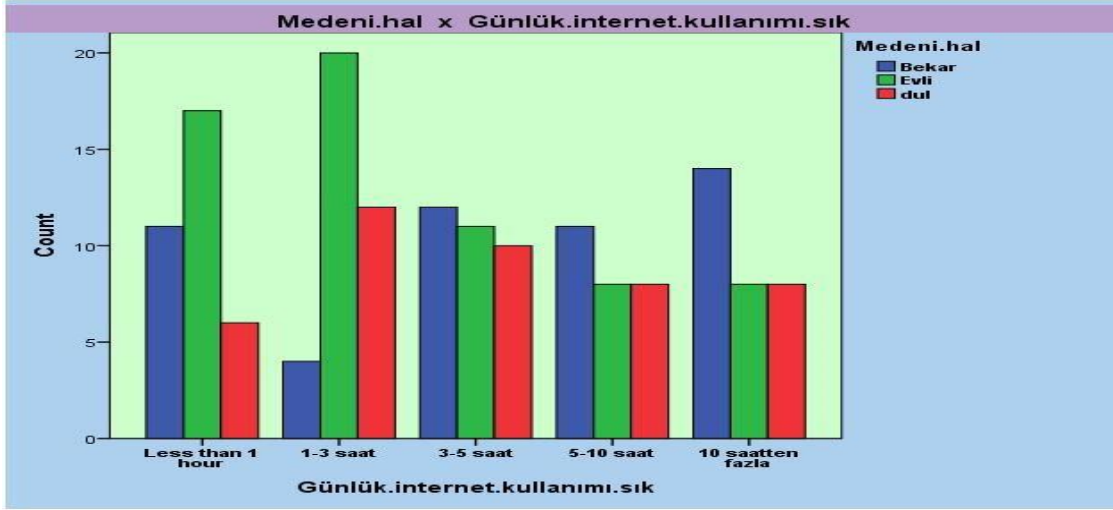
Ki-kare testinin Grafik 17'deki sonuçlarına göre ise, çalışmaya dâhil olan katılımcıların medeni durumlarının birbirinden önemli ölçüde farklılık göstermediği görülmektedir. Bu çıkarımlar, iki insan grubu arasında dikkate değer bir fark olmadığı bulgusuna dayanmaktadır. Katılımcının medeni durumu ile araştırma yapılırken yaşadıkları şiddet deneyimlerine yol açan faktörler arasında var olan bağlantıya bakıldığında örneklemden %7,5'inin evli, %6,9'unun bekâr olduğu saptanmıştır.

Grafik 17: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

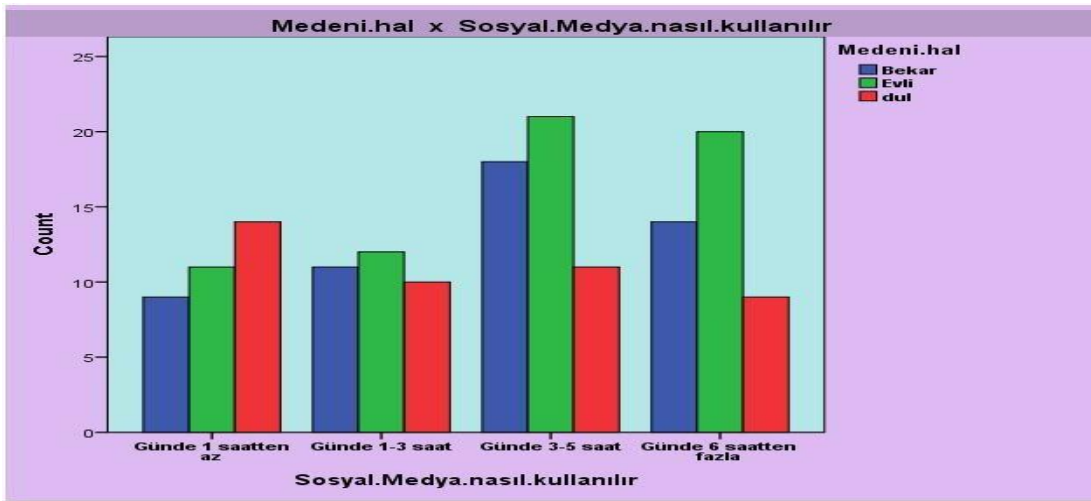
Çalışma örnekleminin medeni durumuna ilişkin günlük internet kullanımının ki-kare testi kullanılarak dağılımına bakıldığında; P-değeri 0,05 veya daha düşük olan maddelerden herhangi biri karşılaştırıldığında, Grafik (18)'e göre araştırma örnekleminin medeni durumlarında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir. Çalışma örnekleminin medeni durumlarının, istatistiksel olarak herhangi bir şekilde birbirlerinden anlamlı olarak değişmediği görülmektedir. Araştırma projesine katılan ve örneklem dağılımına dâhil edilenler için haftalık ve aylık olarak çevrimiçi olarak geçirilen zaman miktarı ile medeni durum arasındaki ilişki, popülasyondaki kişilerin sadece %8,8'i bekârdır, ancak örneklem popülasyonundakilerin %10,6'sı evlidir. Yani, örnek popülasyonun evli olma oranı daha yüksektir.

Grafik 18: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

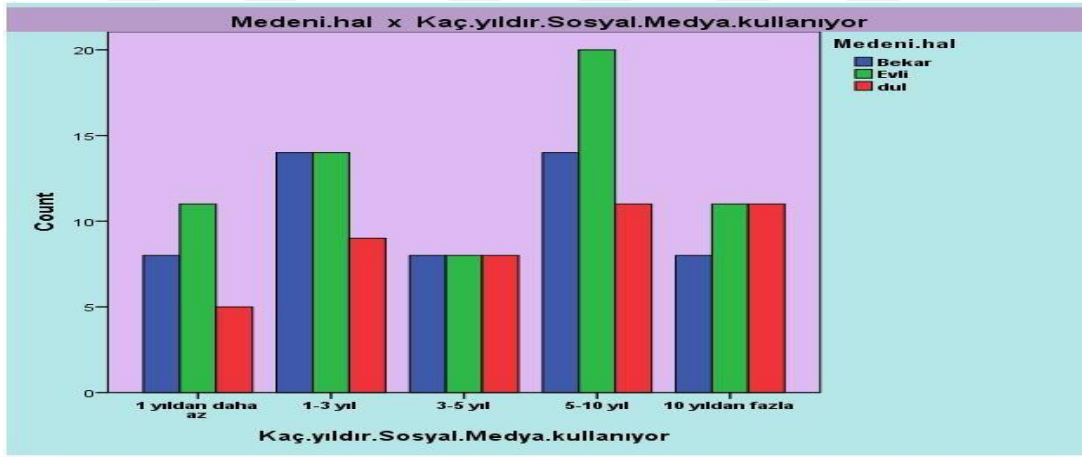
Aşağıdaki Grafik (19)'da gösterilen Ki-kare testinin sonuçları da, herhangi bir maddeyi karşılaştırırken çalışma örneklerinin medeni durumlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir. Bu sonuç, diğer maddelerin hiçbirinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı gerçeğiyle desteklenmektedir. Bu bulgular sosyal paylaşım sitelerini kullananların kendi medeni durumlarını doğrulayıp doğrulamadıklarına göre demografik dağılımı, şeklinde gösterilmiştir. Örneklemen büyük bir kısmı bekârlardan ziyade evli insanlardan oluşmaktadır; çünkü nüfusun %11.3'ünün önemli bir kısmıyla yaşayan başka kimse bulunmamaktadır.

Grafik 19: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

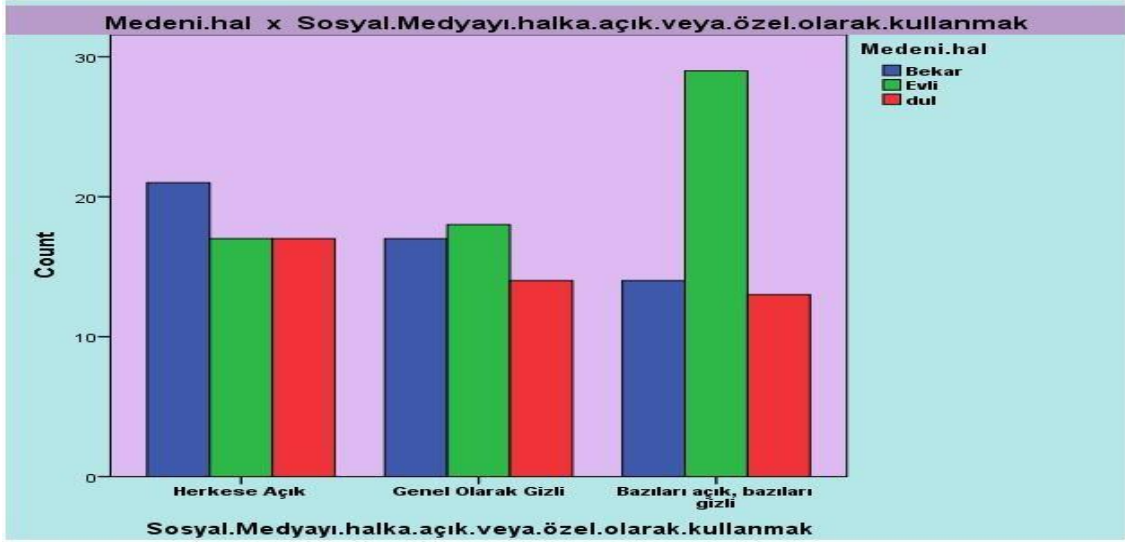
Çalışma örnekleminin medeni durumuna ilişkin sosyal medya kullanımının süresiyle ilgili elde edilen bulgulara göre Grafik (20)'de gösterilen Ki-kare testi, incelenen yönlerin hiçbirinde çalışma örneklerinin medeni durumlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir. Bu sonuca, çalışma örneklerinin medeni durumlarında, araştırılmakta olan yönlerin hiçbirinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmaması nedeniyle ulaşılmaktadır. Bu bulgu, bu sonucun temelini oluşturmaktadır. Araştırmada kullanılan örneklemelerin medeni durumlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı dikkate alındığında, bulguların ne anlama geldiği konusunda şu sonuca varılabilir. İnsanların kaç yıldır sosyal medya kullandıklarına dair yapılan bir araştırmanın sonuçlarına göre, örneklem grubunun %12,5'i evlidir. Ankete katılan katılımcıların büyük çoğunluğu, medeni durumlarını "evli" olarak tanımlamıştır.

Grafik 20: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

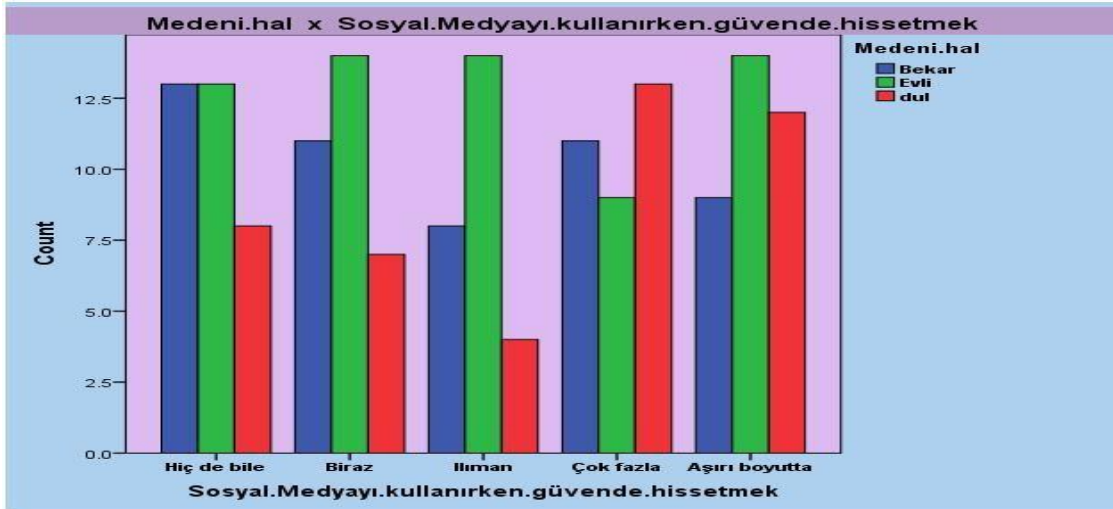
Grafik (21)'de de bulunan Ki-kare testinin sonuçları, herhangi bir madde için çalışma örnekleri arasında evlilik durumunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı bilgisine varmamızı sağlamaktadır. Medeni halde istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını belittikten sonra varılan sonuç budur. Ögelerin her birinin p-değeri 0.05'ten düşüktür; bu da hepsinin istatistiksel olarak anlamlı olduğunu gösteriyor. Sosyal medyanın hem kamusal hem de özel ortamlarda kullanımı, örneklemde katılımcıların medeni durumlarına göre kategorilere ayrılmıştır. Evlilik oranı %18,1 olduğundan, evli bireylerin şehir nüfusunun çoğunluğunu oluşturduğunu göstermektedir.

Grafik 21: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

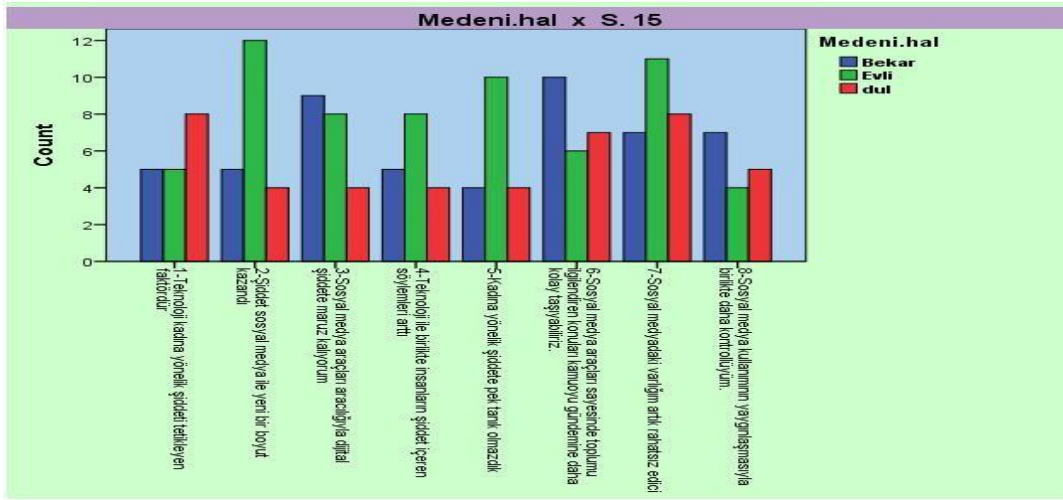
Grafik'te (22)'de görülebileceği gibi, p-değeri 0.05'in altında olan maddelerin hiçbirinde araştırma örneklemelerinin medeni durumlarında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Hem yukarda verilmiş olan tablo hem de grafik bu noktayı oldukça açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Bu araştırma, Grafik (22)'de de görülebileceği gibi, insanların sosyal medyayı kullanırken ne kadar güvende hissettiklerinin dağılımını, evli olup olmadıklarına bağlı olarak göstermektedir. Bu araştırmada, kişinin evli olup olmamasına bağlı olarak sosyal medya kullanırken kendini ne kadar güvende hissettiğinin dağılımı sunulmuştur.

Grafik 22: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

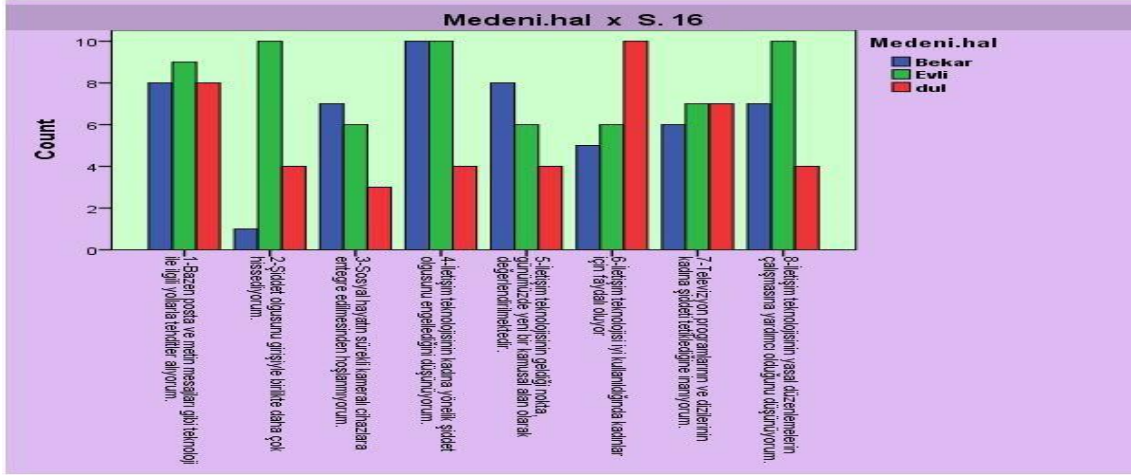
Grafik (23)'te gösterildiği gibi, p-değeri 0.05 veya altında olan soruların hiçbirinde çalışma örneklemelerinin medeni durumlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur. Bu, araştırmaya dâhil edilen sorulardan elde edilen verilerin analiz edilmesinin sonucudur. Ayrıca, araştırma örneklemelerindeki kişilerin medeni durumları, soruların hiçbirisi arasında istatistiksel olarak anlamlı olacak şekilde farklılık göstermemiştir. Çalışma örnekleminin medeni durumu ile ilgili olarak verilen cevaplar Q2 olup, kişilerin %7.5'i evlidir. Yorumlar, araştırma örneklemini içeren mevcut durum ışığında verilmiştir. Örnekleimde yer alan kişilerin büyük çoğunluğu ya da evli değildir.

Grafik 23: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

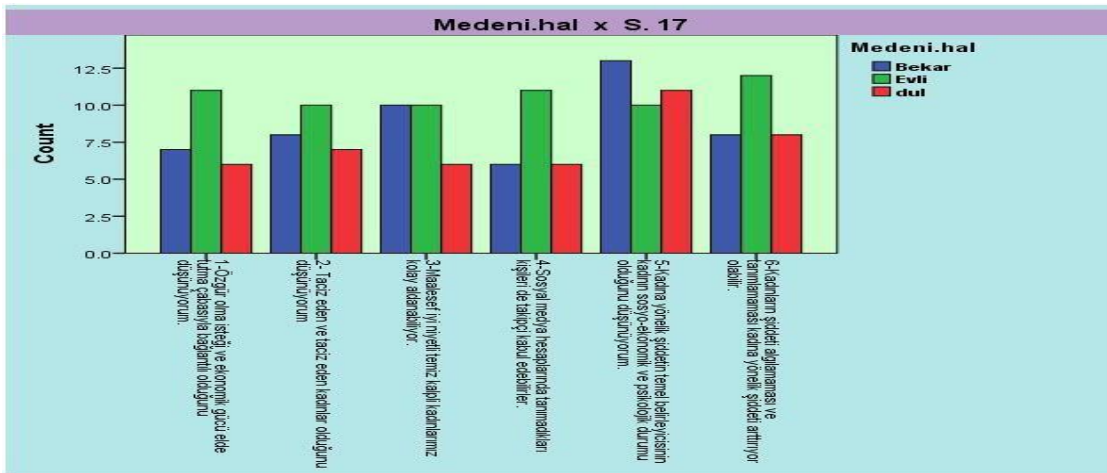
Grafik (24) de araştırma örnekleminin evlilik durumlarında anlamlı bir fark olmadığını ortaya koymaktadır. Bu sonuç, araştırma örneklemelerinin evlilik durumlarında anlamlı bir fark olmaması ile desteklenmektedir. Evli olan çalışma örneklemelerinin oranında önemli bir farklılık olmaması, bulguların bu şekilde yorumlanmasına destek sağlamaktadır. Bu sonuç, araştırmada verilerinden yararlanılan kişilerin medeni durumlarının, diğer katılımcıların medeni durumlarına kıyasla birbirlerinden önemli ölçüde farklı olmadığı bulgusuyla güçlendirilmiştir. Bu cevaplar, ankete katılan bireylerle ve cevap sırasındaki medeni durumlarıyla ilgilidir. Verilen cevaplara göre adayların büyük çoğunluğunun evli olduğu anlaşılmaktadır.

Grafik 24: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

Grafik (25)'ten hem de soruların herhangi biri için çalışma popülasyonları arasında evlilik durumunda anlamlı bir fark olmadığı ve evlilik durumunda anlamlı bir fark olmadığı görülebilir. Bu kanıtların her ikisi de evlilik durumunda anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir. Bu veriler, katılımcılar arasında fark edilebilir bir görüş ayrılığı olmadığını fikrine güven vermektedir. Öğelerin her birinin p-değeri 0.05'ten düşüktür; bu da hepsinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu anlamına geliyordu. Araştırma örnekleminin medeni durumu ile ilgili olarak, katılımcıların %8.1 bekârdır. Bu sonuçlar, çalışma örneklemine katılan kişilerin medeni durumları ile ve elde edildikleri çalışma örnekleminin mevcut durumu ile ilgilidir.

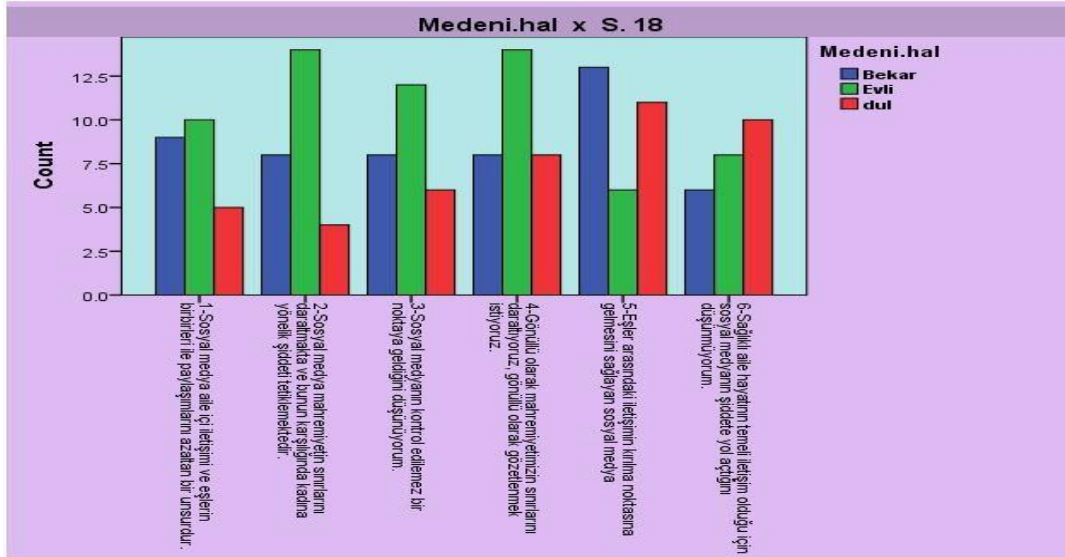

Grafik 25: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

2.8.6. Şiddet Görme Sıklığı ve Sosyal Medya Kullanım Süresi Arasındaki İlişki

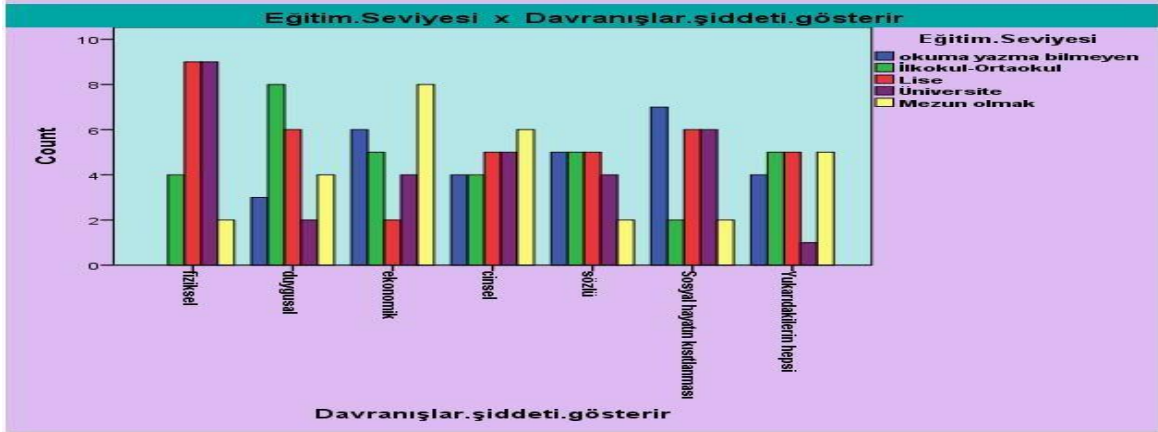
Ki-kare testinin bulguları, sorulardan herhangi birine gelince, çalışma örneklerinin medeni durumlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını göstermiştir. İnceleme sonuçları, bu noktanın kanıtını sağlayan Grafik (26)'da gösterilmiştir. Ortaya atılan soruların her birinde, ortaya çıkan durum budur. Bu iddia, p değeri 0,05 veya altında olduğunda iki veri koleksiyonu arasında anlamlı bir fark olmadığını gösteren bulgularla desteklenmektedir. Çalışma örnekleminin medeni duruma ilişkin verilen cevaplar, dağılım çalışması örneklemine dahil edilmiş olup, örneklemin çoğunluğunun evli olduğunu ortaya koyanlar yüzde 8,8 olmuştur. Bu durum örneklemin çoğunluğunun evli olduğunu göstermektedir.

Grafik 26: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

Grafik (27)'ye göre, çalışma örnekleminin eğitim düzeyine göre dağılımı ve fiziksel çoğunluğunda şiddete işaret eden davranışların örneklem dağılımının öğeleri, öğrencilerin genel gelişimi söz konusu olduğunda, ilkökul ve ortaokulda geçirilen yıllar önem açısından sırasıyla ikinci ve üçüncü sırada yer almaktadır.

Grafik 27: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

Grafik (28)'de görülen Ki-kare testinin tüm sorular birbiriyle karşılaştırıldığında, araştırmaya katılan kişilerin eğitim geçmişlerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamış olmasıdır. Yaşanan şiddetin eğitim düzeyine ilişkili dağılımına bakıldığında örneklemdaki lise mezunlarının yüzdesi toplam nüfusun %8,8'ini oluşturmaktadır. Bu, lise mezunlarının şiddet mağduru olma oranının nispeten yüksek olduğunu göstermektedir. Bu, daha düşük eğitim seviyesine sahip kişilerin, şiddete maruz kalma olasılığı, daha yüksek olan lise öğrencilerine göre şiddet mağduru olma ihtimalinin de daha yüksek olduğunu göstermektedir. Bu verilere göre, lise mezunu olanların, diğer yaş gruplarındaki kişilere göre şiddet suçları mağduru olma olasılığı daha yüksektir.

Grafik 28: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

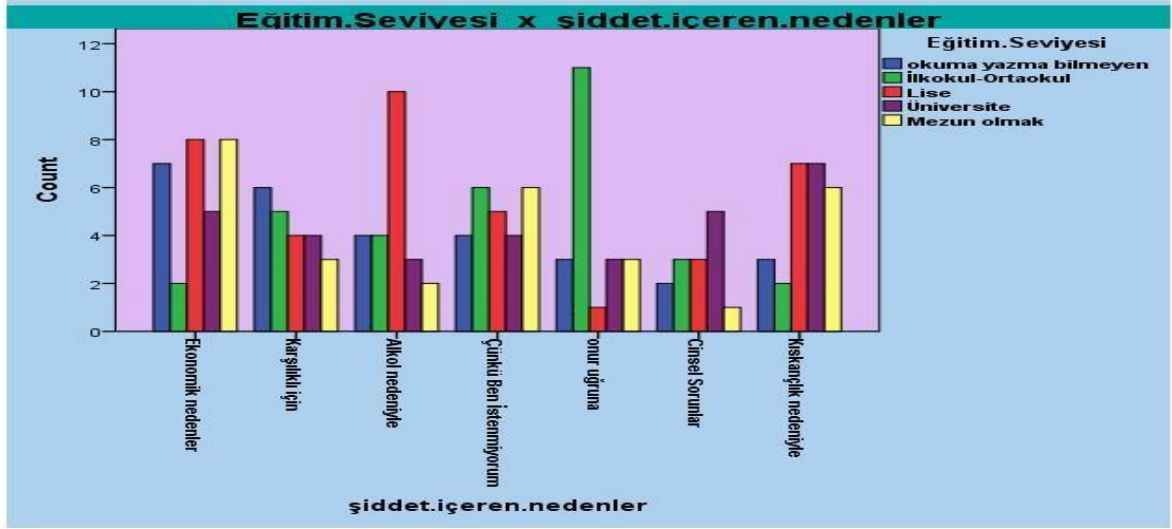
Grafik (29)'daki tüm veriler birbiriyle karşılaştırıldığında, çalışmaya katılan katılımcıların eğitim geçmişlerinde, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık ortaya çıkarmamıştır. Araştırmanın mağdurları, ankete katılan kişilerin ortalama eğitim geçmişlerine göre belirlenen eğitim seviyelerine göre değerlendirilmiş ve sıralanmıştır. Eşlerin çoğunluğu toplam nüfusun %3.8'ini, ana sınıf toplam nüfusun %4.4'ünü, baba sınıfı tüm nüfusun %4.4'ünü ve erkek kardeş maddesi toplam nüfusun %1.3'ünü oluşturuyordu. Kayınvalidelerin annesinin %4,4 katkıda bulunduğu, kayınvalidelerin babasının %4,4, çocuğun %3,1 ve erkek arkadaşının toplamın %3,1'ini sağladığı belirtilmiştir.

Grafik 29: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

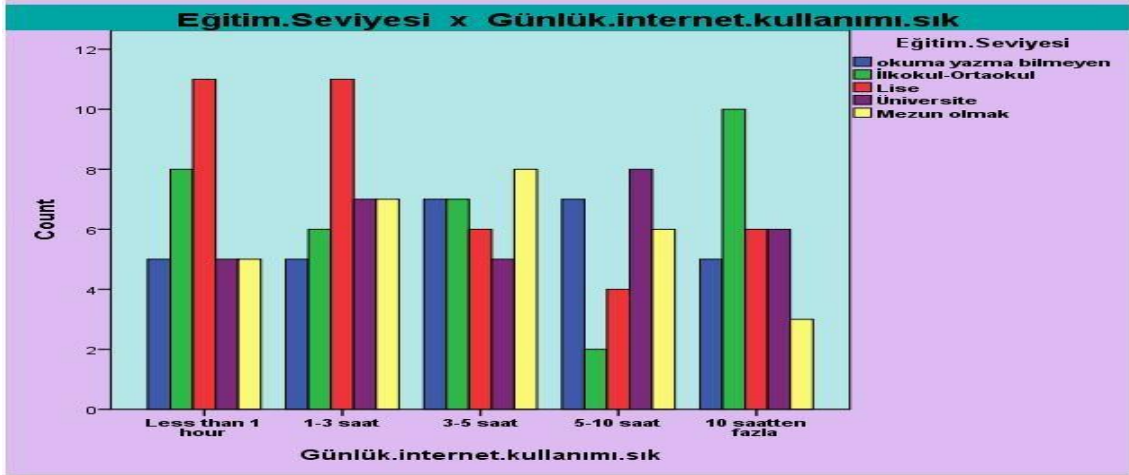
Grafikte (30) gösterilen Ki-kare testi kullanılarak belirlenmiş olan bulgular, iki grup arasında büyük bir fark olmadığını göstermektedir. Çalışmaya katılan bireylerin eğitim düzeylerinde anlamlı bir farklılık olmadığını gösteren p-değerinin 0,05'in altında olması bu argümanı destekleyen kanıttır. Ayrıca araştırmaya katılan kişilerin eğitim düzeylerinde anlamlı bir farklılık bulunmaması da bunun kanıtıdır Dağılım çalışması örneklemindeki katılımcıların şiddet davranışının dağılım kökenlerine ilişkin ortalama eğitim durumlarına ilişkin olarak, örneklemin büyük çoğunluğunu sırasıyla toplamın %6,9'unu ve %6,3'ünü oluşturan ilkokul-ortaokul mezunları oluşturmuştur. Öte yandan, örneklemin sadece % 5'inin lise diplomasına sahip olmasına rağmen, toplam kitlenin % 95'i sadece ilkokul mezunu kişilerden oluşuyor.

Grafik 30: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

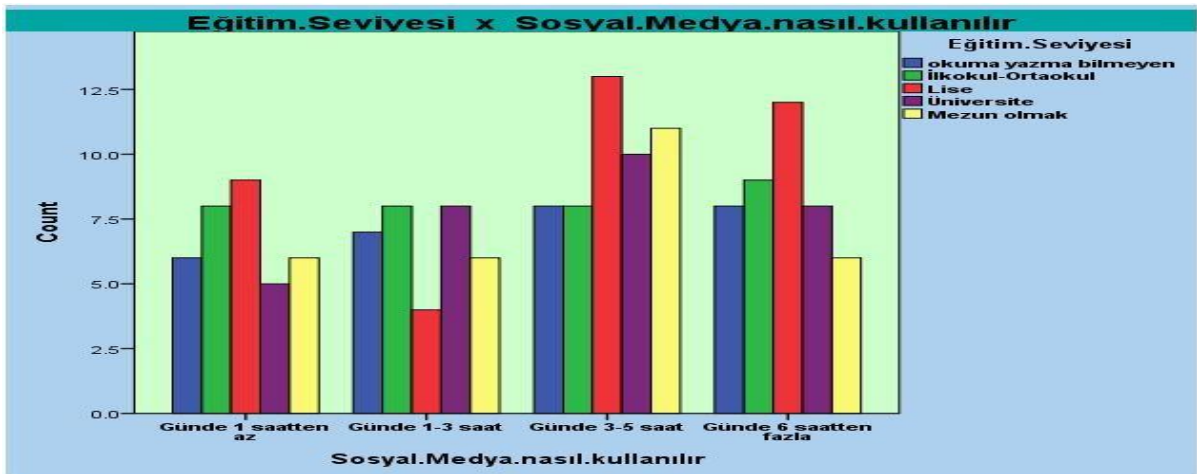
Grafik (31)'de gösterilen Ki-kare testi, çalışma örneklemelerinin herhangi bir maddeyi karşılaştırırken tuttıkları eğitim düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını göstermiştir. Bu bulgular, çalışma örneklemelerinin eğitim düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı gerçeğine yansımaktadır. Bu sonuca araştırma örneklemelerine katılan kişilerin sahip oldukları eğitim derecelerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmadığı bulgusu sonucunda ulaşılmıştır. Bu bilgi, hiçbir şeyin diğer maddelere kıyasla istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemesi sonucunda ortaya çıkmıştır. Günlük internet kullanımının çeşitli eğitim seviyelerine göre, ankete katılan kişilerin büyük çoğunluğunun ilk ve ortaokul ile eşit bir eğitim seviyesine sahip olduğu açıktı. Yükseköğrenim mezunu olanlar, toplam grubun %5'ini oluşturmaktadır.

Grafik 31: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

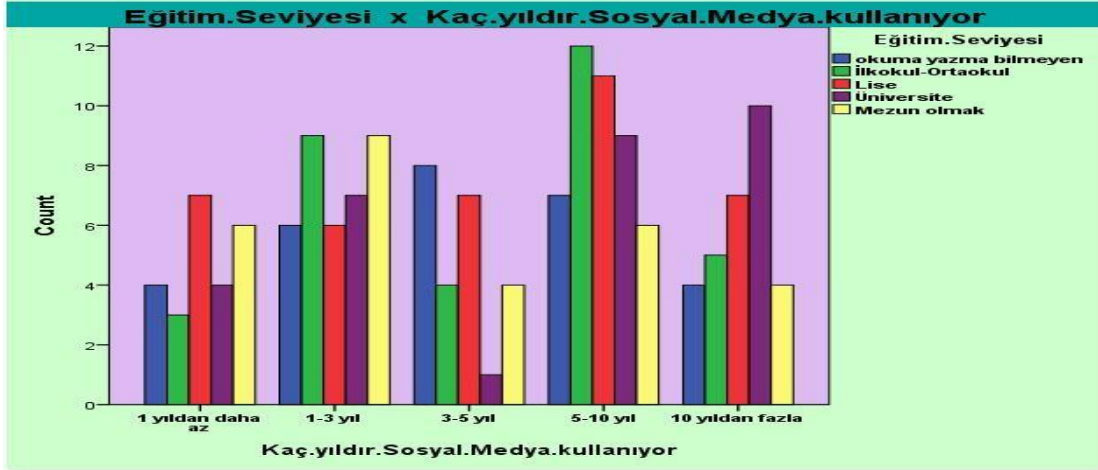
Grafik (32)'de belirtildiği gibi 0,05 veya daha düşük bir p-değeri, soruların hiçbirinde araştırma örneklemi arasında eğitim düzeyleri açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını ortaya koymaktadır. Bu, araştırma örneklemi arasında eğitim düzeyleri açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmaması ile gösterilmiştir. Araştırmaya katılan bireylerin eğitim geçmişlerine ilişkin olarak kimlerin hangi sosyal medya platformlarını kullandığının dağılımı kimin hangi sosyal medya platformlarını kullandığının dökümü farklı sosyal medya kullanıcılarının analizi ve nerede bulundukları örneklemin eğitim düzeyi, her gün 3-5 saat sosyal medyaya katılanların % 8.1'inden oluşan büyük bir çoğunluk tarafından temsil edilmiştir.

Grafik 32: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

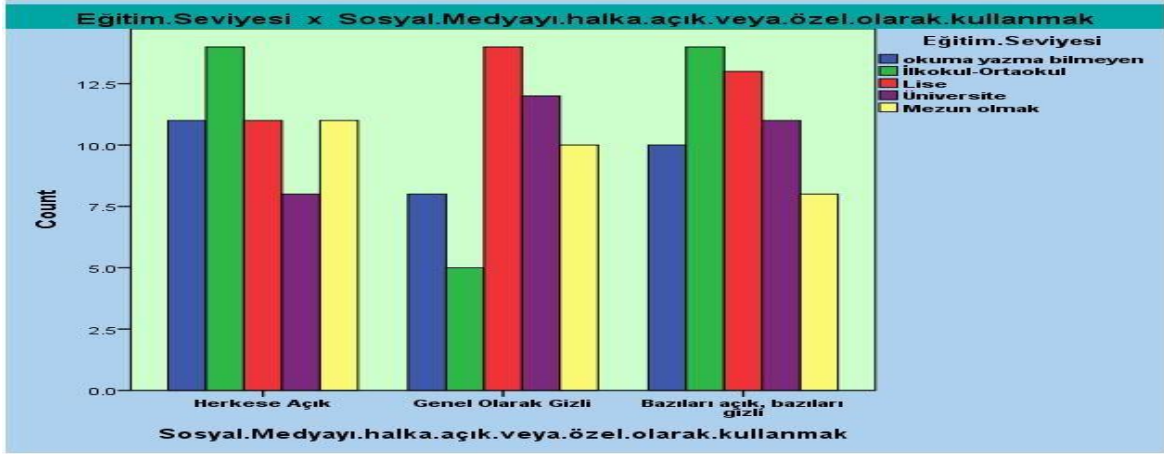
Ki-kare testi için 0,05 veya daha düşük bir p-değeri seçildiğinde, Grafik 33'te görüldüğü gibi, soruların hiçbirinde araştırma örneklemi arasında eğitim düzeyleri açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını ortaya koymaktadır. Örneklemdeki bireylerin %7,5'i ilkokul-ortaokul mezunu olarak sınıflandırılmış, %6,9'u lise mezunu olarak sınıflandırılmıştır; %6,3'ü ise üniversite mezunu olarak sınıflandırılmıştır.

Grafik 33: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

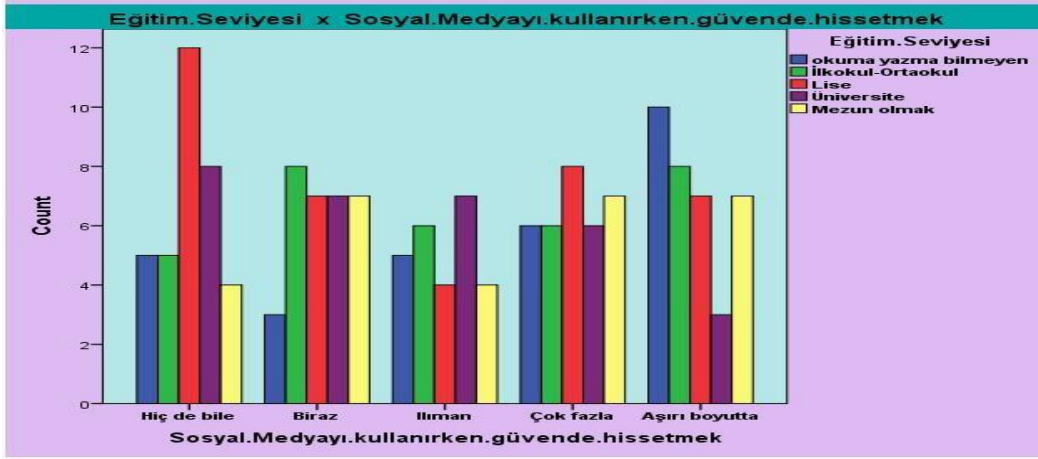
Grafik (34)'te gösterilen Ki-kare testinin bu sonuçları, çalışma örneğine katılan kişilerin eğitim geçmişlerinde gözle görülür bir farklılık olmaması gerçeğiyle desteklenmektedir. Araştırma örneğinin eğitim düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını ortaya koymaktadır. Araştırma örneğinin sahip oldukları eğitim düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmaması da bunu göstermektedir. Katılımcıların sosyal medya kullanımı, eğitim düzeylerine göre kamu veya özel olarak kategorize edilmiştir.

Grafik 34: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

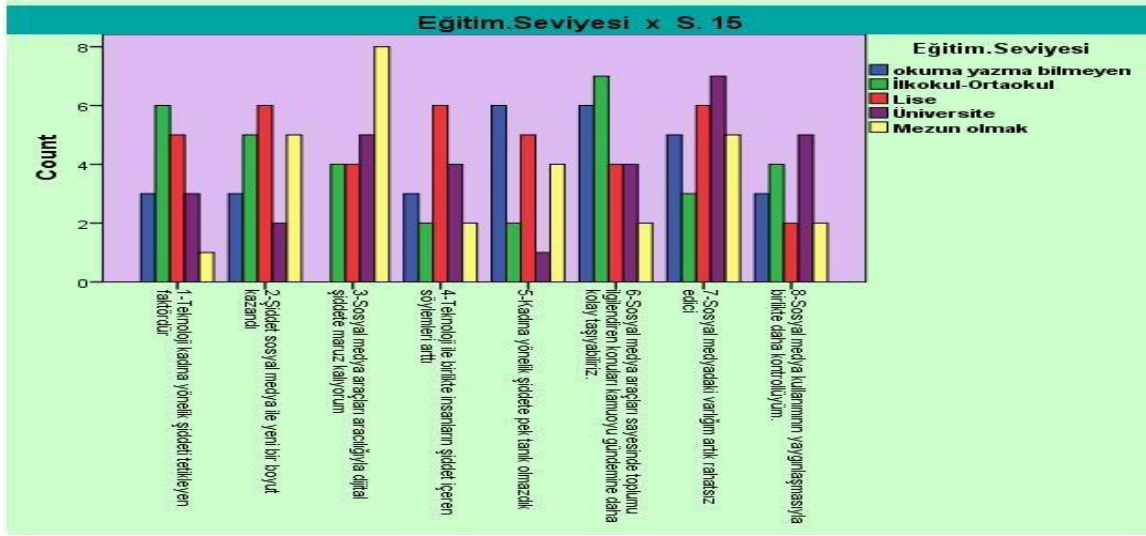
Hem Ki-kare testinin sonuçlarını gösteren Grafik (35) hem de veriler analiz edilirken araştırma örneklemelerinin eğitim düzeyleri arasında hiçbir soru arasında anlamlı bir fark olmadığını gösteren Tablo (37) 0,05 veya daha düşük bir p değeri kullanıldığında, çalışma örneklerinin eğitim düzeylerinde anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir. Bu verilere göre araştırmaya katılan kişilerin sahip oldukları eğitim dereceleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Sosyal medya platformlarını kullananların, kişisel güvenliklerini riske atmadan bu platformlarla ilgili faaliyetlerde bulunmaya ikna edilmesine yönelik çalışmalar Araştırma örnekleminde yer alan kişilerin, bireylerin göreceli eğitim düzeylerine göre eğitim düzeylerine göre sınıflandırılması Hatta sınıfta toplamın %7,5'ini oluşturmayan birkaç çocuk varsa, sınıftaki öğrencilerin büyük çoğunluğu gerçekten lisededir. Toplam nüfusun %7,5'ini oluşturmayan öğrenci bulunsun veya bulunmasın bu durum geçerlidir. Bu her durumda doğrudur. Nüfusun %6,3'ünün işlevsel okuryazarlık için gerekli yeteneklere sahip olmadığı tahmin ediliyordu. Öte yandan geri kalan bileşenler çok çeşitli yorumlara açıktı.

Grafik 35: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

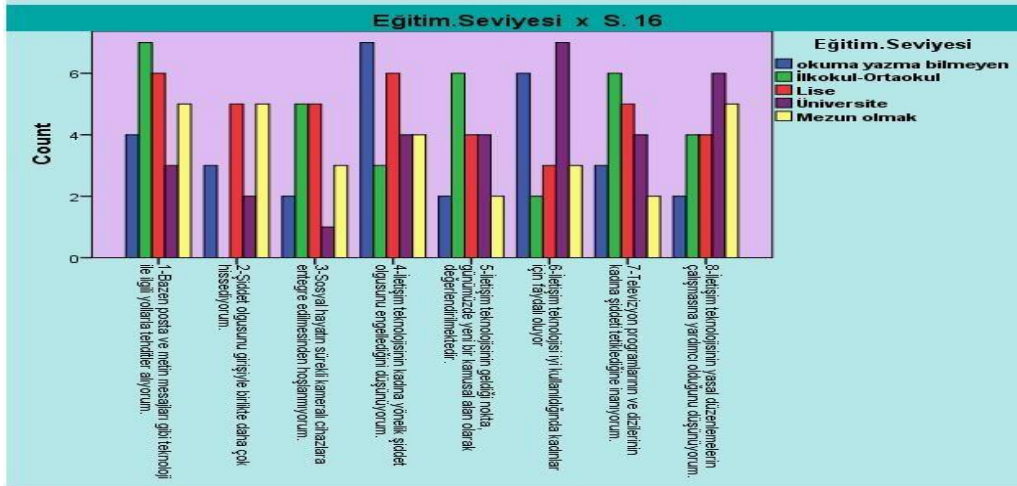
Aşağıdaki grafik (36)'nın sonuçları, hiçbir soruda araştırma örneklemi arasında eğitim düzeyleri açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir. Ayrıca bu durum, araştırma popülasyonunun hiçbirinde önemli ölçüde farklı bir eğitim düzeyinin olmadığını da ortaya koymaktadır. Arada önemli bir farkın olmaması bunu gösteriyor. Bu konuda çok büyük bir farklılığın olmaması da bunu destekleyen bir delildir. Eğitim düzeylerinin araştırıldığı çalışmanın bulgularını gösterilen bulgular, sorunun herhangi bir boyutu arasında fark edilebilir bir ayrımın olmadığını göstermektedir. Bu bulgular çalışmanın amacına ulaşmada başarılı olduğunun kanıtı olarak görülme potansiyeline sahiptir. Çalışma Örneği sorusundaki eğitim düzeyine verilen yanıtların dağılımına bakıldığında, (%4,4), (%4,4) ve (%5) yanıt verenlerin çoğunluğu hepsi aynı cevabı vermiştir.

Grafik 36: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

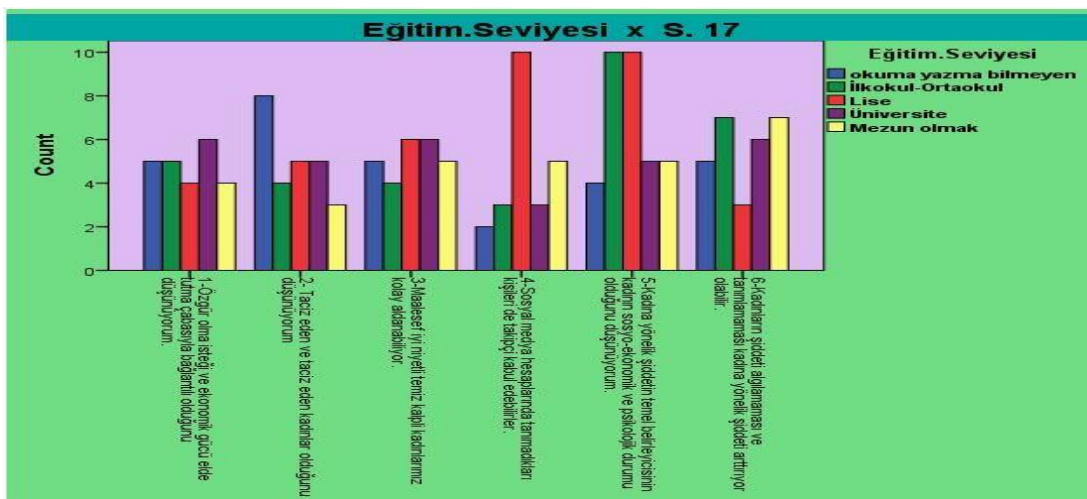
Grafik (37)'nin sonuçları da, araştırma örneklemelerinin eğitim düzeylerinin birbirinden istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaşmadığını göstermektedir. Bu, az önce yaptıklarınız da dâhil olmak üzere listedeki öğelerin herhangi bir karşılaştırmasından ulaşılabilecek sonuçtur. Bu sonuç, katılımcıların eğitim düzeylerine göre elde edilen çalışma örnekleri arasında anlamlı bir fark olmadığı gözlemiyle desteklenmektedir. Bu bulgu, toplanan araştırma örnekleri arasında anlamlı bir fark bulunmaması ile mümkün olmuştur. Araştırmaya katılan tüm araştırmacıların mutabakata varılmasıyla yapılan bu seçim, bu test setinin istatistiksel anlamlılık düzeyinin 0,05 yapılması yönündedir. Çalışma örneğinde yer alan katılımcıların eğitim durumlarının sorgulandığı soruya verilen cevaplar kategorize edilerek aşağıdaki paragraflarda raporlanmıştır. Bu soruda çalışma örneğindeki katılımcılara eğitim geçmişleri soruldu. Kişisel raporlama verileri, bireylerin %4,4'ünün okuma yazma bilmediğini, %4,4'ünün ilkokul ve ortaokula gittiğini iddia ettiğini ve %6,0'ının üniversiteyi bitirdiğini ortaya koymaktadır.

Grafik 37: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

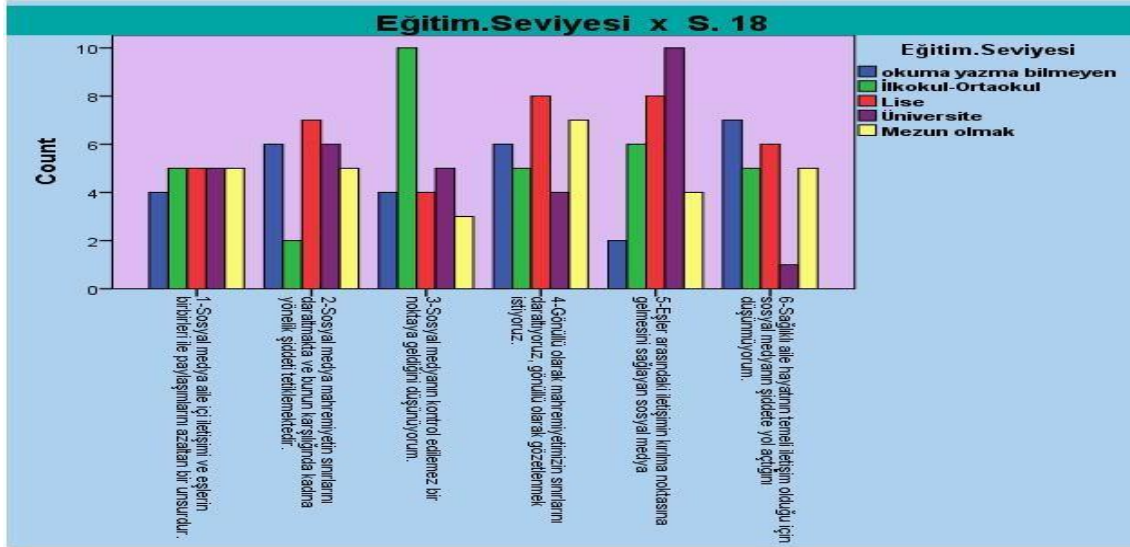
Grafik (38)'de gösterilen sonuçlar, çalışılan soruların hiçbirinde eğitim durumları açısından çalışma örneklemi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulamadığını göstermektedir (p -değeri = 0,05). Bu, her bir sorunun p değerlerine ayrı ayrı bakılarak belirlendi. Test edilen soruların her birinin p değerlerinin incelenmesi bu bilginin keşfedilmesine olanak sağladı. Eğitim düzeyi ile ilgili olarak ilköğretim düzeyinde %6,3 olarak ve Lise düzeyinde de benzer sonucu verdiğini göstermektedir. Buna göre, eğitim seviyesi ile diğer sonuçlar arasında önemli bir farkın olmadığı gibi bir sonuç çıkmaktadır denilebilir.

Grafik 38: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

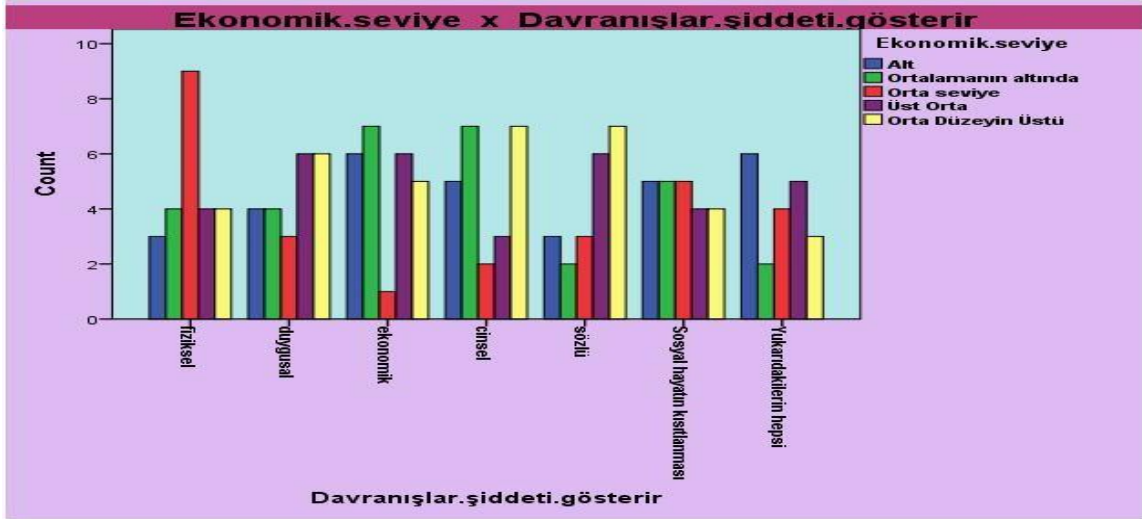
Sırasıyla Grafik (39) sonuçları, çalışma örneklemelerinin herhangi biri karşılaştırıldığında eğitim düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir. Hiçbir seviyenin birbirinden ayırt edici bir özelliğinin olmaması da bunu göstermektedir. Bu bulgular sonraki paragraflarda dikkate sunulmaktadır. Bu test için istatistiksel anlamlılık düzeyi olarak 0,05 değerinin kullanılması kabul edilmiştir.

Grafik 39: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

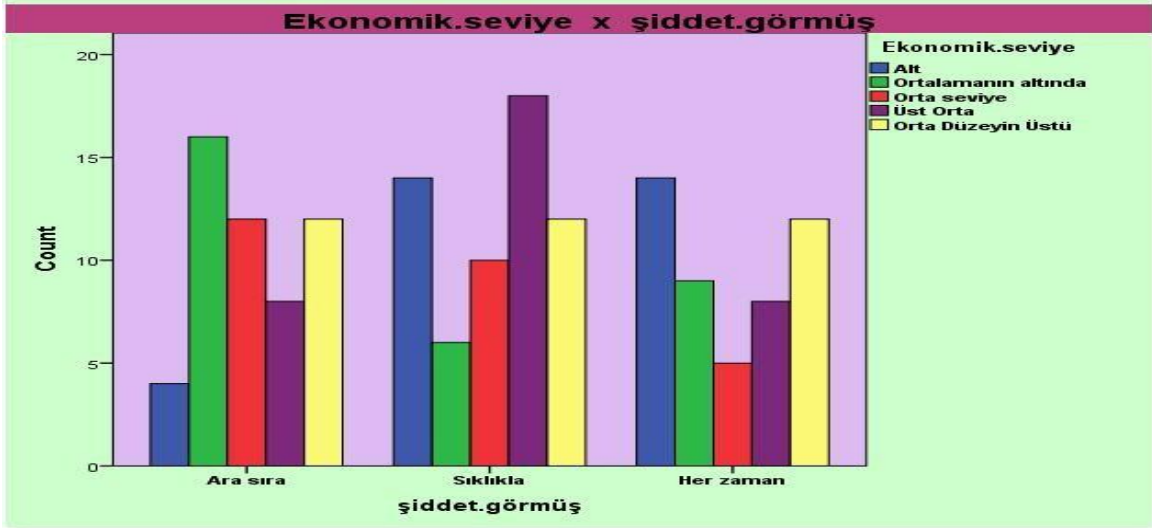
Grafik (40)'te sunulmakta olan sonuçlar, çalışma örneklemeleri arasında hiçbir maddede ekonomik düzey açısından anlamlı bir farklılık olmadığını ortaya koymaktadır. P değeri 0,05 ve altında olan maddelerin hiçbirinde anlamlı farklılık olmaması da bu durumu göstermektedir. Bu, p değeri 0,05 veya altında olan hiçbir hususta anlamlı bir fark olmadığını gösteren test sonuçlarıyla da gösterilmektedir. Bu da önemli bir farkın olmadığını gösteriyor. Ekonomik düzeyin belirgin sonuçlar doğurması muhtemel davranışların coğrafi ve zamansal farklılaşma ile açıklanabilir. Büyük çoğunluk, fiziksel düzeyde yani ortalama %5,6 puan alırken, sözlü düzeyde ve üst orta düzeyde %4,4 puan çıkmaktadır. Hem ekonomik hem de cinsel ilişki açısından bu sonuçların her ikisi de ortalamanın altında puan almıştır.

Grafik 40: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

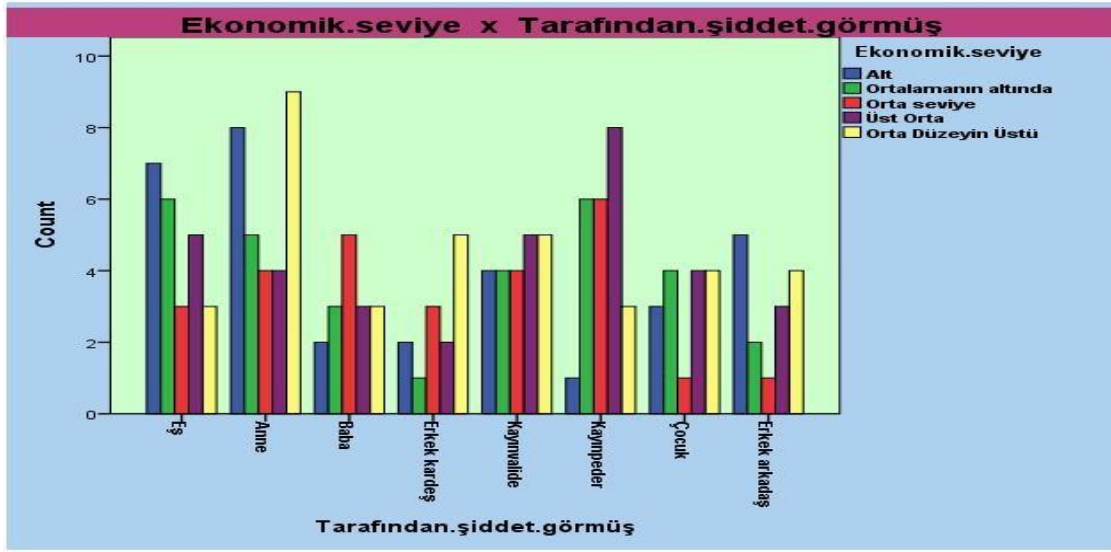
Aşağıdaki grafikte (41) gösterildiği gibi Ki-kare testinin 0,05 veya daha düşük bir p değeriyle sonuçlandığını göstermektedir. Araştırmanın örneklemini çeşitli derecelerde maddi zorluk yaşayan kişilerden oluşturulmuştur. Araştırmaya katılanlar genel nüfustan seçilmiştir ve mevcut mali zorluk düzeylerini bildirmeleri istenmiştir.

Grafik 41: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

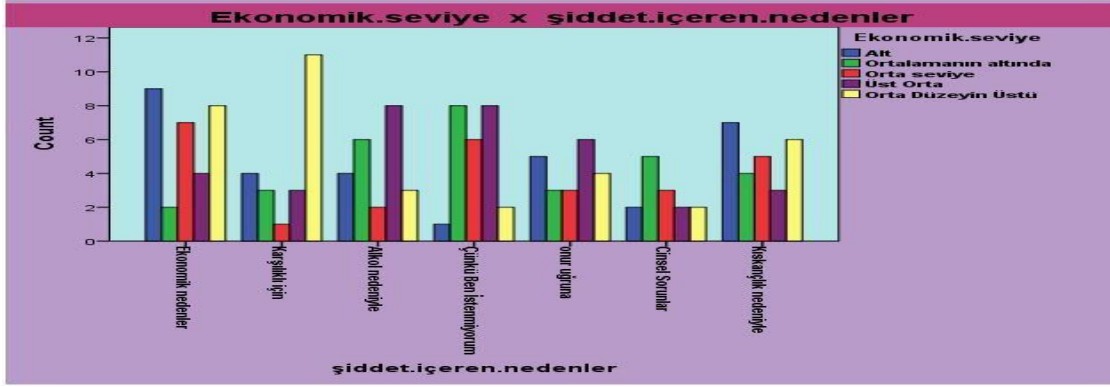
Grafik (42), yaşanan şiddetin ekonomik düzeyine ilişkin araştırma bulgularının grafiksel gösterimlerini sunmaktadır. Bu bulgular yukarıda belirtilen tabloda toplanan bilgilere dayanılarak belirlenmiştir. Her ikisi de yürütülen soruşturma sonucunda toplanan bulguları ve bilgileri göstermektedir. Dağılımda, p değeri 0,05'in altında olan maddelerin hiçbirinde araştırma örneklemi arasında ekonomik düzeylerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Kayınvalide ile bağlantı sorusuna örneklemin %5,6'lık bir çoğunluğunun yanıt vermesi bunu göstermektedir. Kayınpederi ve eşle bağlantı sorusuna örneklemin verdiği cevap ise %4,4'tür.

Grafik 42: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

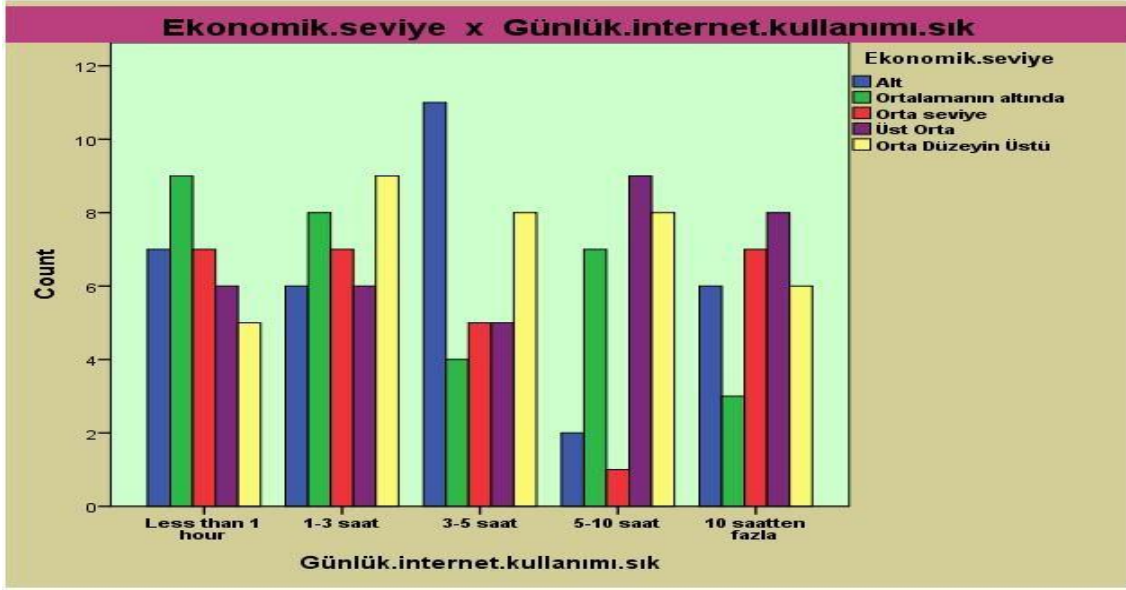
Grafik (43)'te görülen Ki-kare testi kullanılarak, daha önce de belirtildiği gibi, araştırma örneklemelerinin tamamında her bir maddede ekonomik düzeyler açısından önemli farklılıklar olduğu sonucuna varmak mümkündür. Bu karşılaştırmaların sonuçlarının 0,05'ten düşük olması istatistiksel olarak anlamlı olduklarını göstermektedir. Bu karşılaştırmaların istatistiksel olarak anlamlı p değerlerine sahip olduğu da görülmektedir. Ayrıca elde ettikleri bulgular istatistiksel olarak anlamlıdır. Aşağıda görülen tabloda, çalışma örnekleminin tamamında ekonomik düzeye ilişkin olarak ortaya çıkan şiddet nedenleri şu kategorilere ayrılmıştır: %6,9'u kıskançlık, %5,6'sı ekonomik, %5'i alkol.

Grafik 43: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

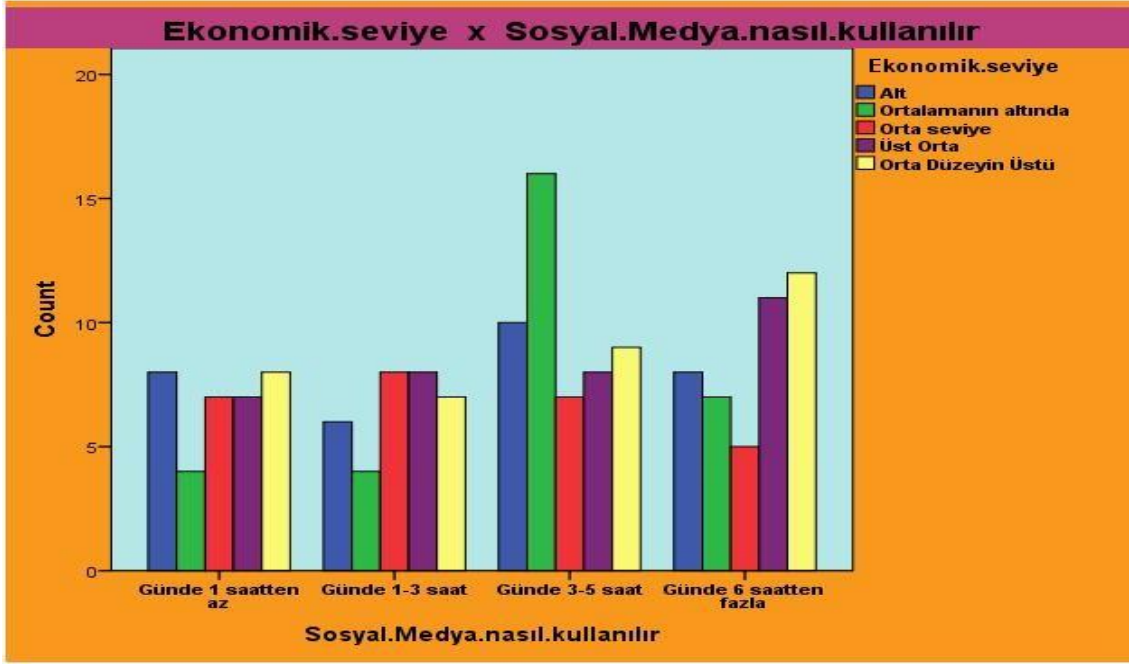
Grafik (44)'te gösterilen Ki-kare testi sonuçlarına göre, çalışma örneklemi arasında hiçbir maddede ekonomik düzey açısından anlamlı bir farklılık olmadığı ortaya çıkmaktadır. P değeri 0,05 ve altında olan maddelerin hiçbirinde anlamlı bir farklılık bulunmaması bu durumu göstermektedir. Bu, p değeri 0,05 veya daha düşük olan hiçbir maddede çalışma örnekleri arasında anlamlı bir fark olmadığını gösteren test sonuçlarıyla da gösterilmektedir. Bu durum hiçbir maddede çalışma örneklemi arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir. Araştırmada kullanılan temsili örneklemin ekonomik durumuna ilişkin olarak, her gün çoğu zaman interneti kullanan kişilerin yüzdesi, internet'i her gün çoğu zaman kullanan kişilerin oranına eşittir. Başka bir deyişle, internet'i her gün çoğu zaman kullanan insanların oranı, %5,6'sının 1 saat 1-3 saat arası 5-10 saat grubuna ait olduğu, %6,9'unun ise 3-5 saat seviyesinde olduğunu gösteriyor.

Grafik 44: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

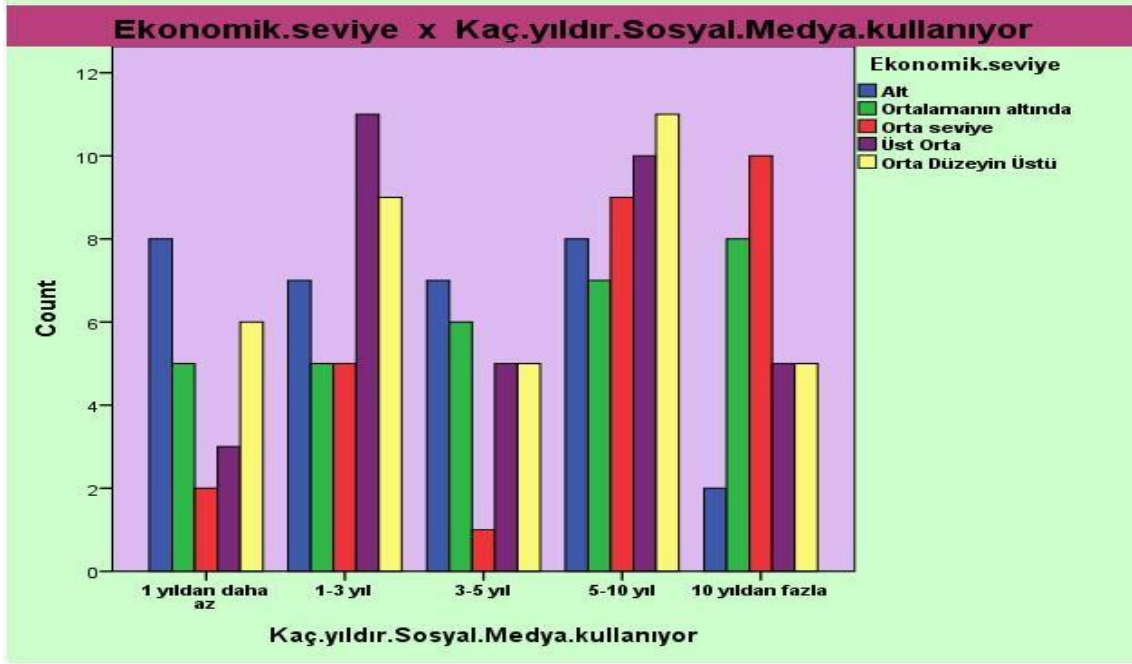
Grafik 45'te gösterilen Ki-kare testi kullanılırken 0,05 veya daha düşük bir p-değeri ile karşılaştırıldığında, herhangi bir maddedeki çalışma örneklerinin hiçbirisi arasında ekonomik düzeyler açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir. Bu, söz konusu öğelerin her biri için geçerlidir. Kimin hangi sosyal medya platformlarını kullandığının dökümü, özellikle örneklemin finansal durumu açısından örneklemdaki kişilerin% 7.5'i her gün altı saatten fazla,% 5'i her gün bir saatten az ve% 5'i her gün bir ila üç saat arasında. Örneklemin büyük çoğunluğu, ortalama olarak günde üç ila beş saat olan insanlardan oluşmaktadır.

Grafik 45: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

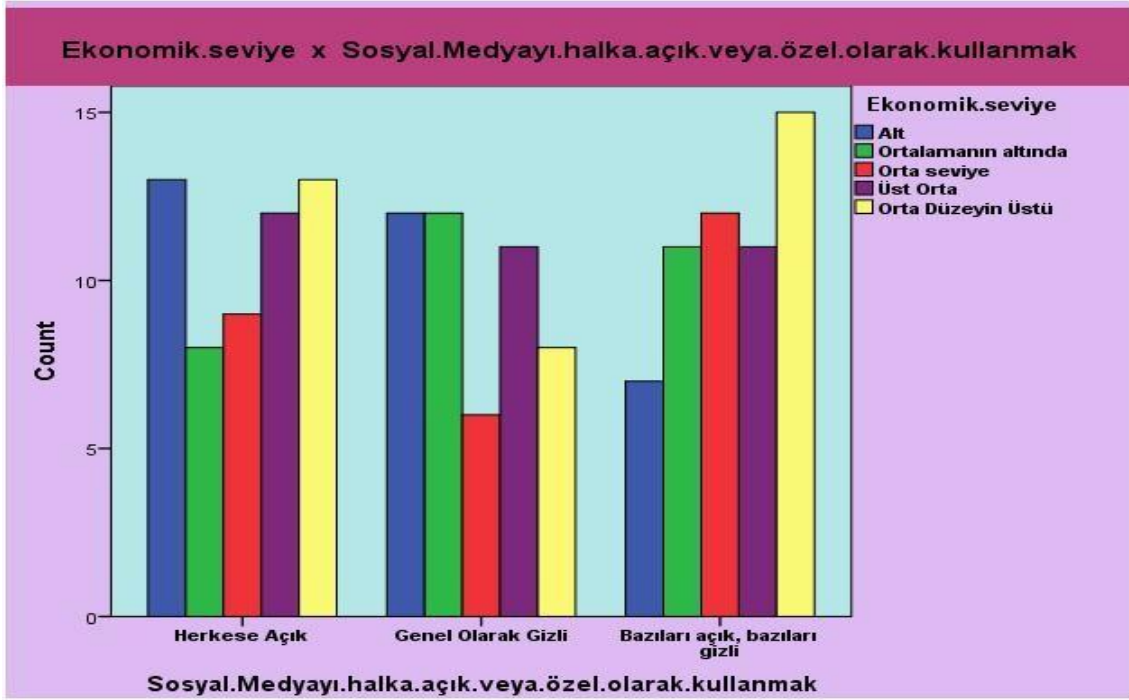
Grafik (46)'da gösterilen bulgular, çalışma arasında ekonomik düzeyler açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir. Bu durum, anketlerin hiçbirinde katılımcıların ekonomik düzeyleri açısından çalışma örnekleri ile herhangi bir madde arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı açıkça görülmektedir. Kullanıcıların sosyal medyada aktif olmaya devam edecekleri yıl sayısının dağılımı bu bölümde sunulmaktadır. Bu bilgiler, araştırma projesinde kullanılan örneklemin sosyoekonomik geçmişi ışığında sunulmuştur. 1-3 yıllık bir zaman aralığında vakaların büyük çoğunluğu %6,9'dur; 1 yıldan kısa bir zaman diliminde vakaların büyük çoğunluğu %3,8'dir; 5-10 yıllık bir zaman diliminde vakaların büyük çoğunluğu %4,4'tür; ve 10 yılı aşkın bir zaman diliminde vakaların büyük çoğunluğu %6,3'tür.

Grafik 46: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

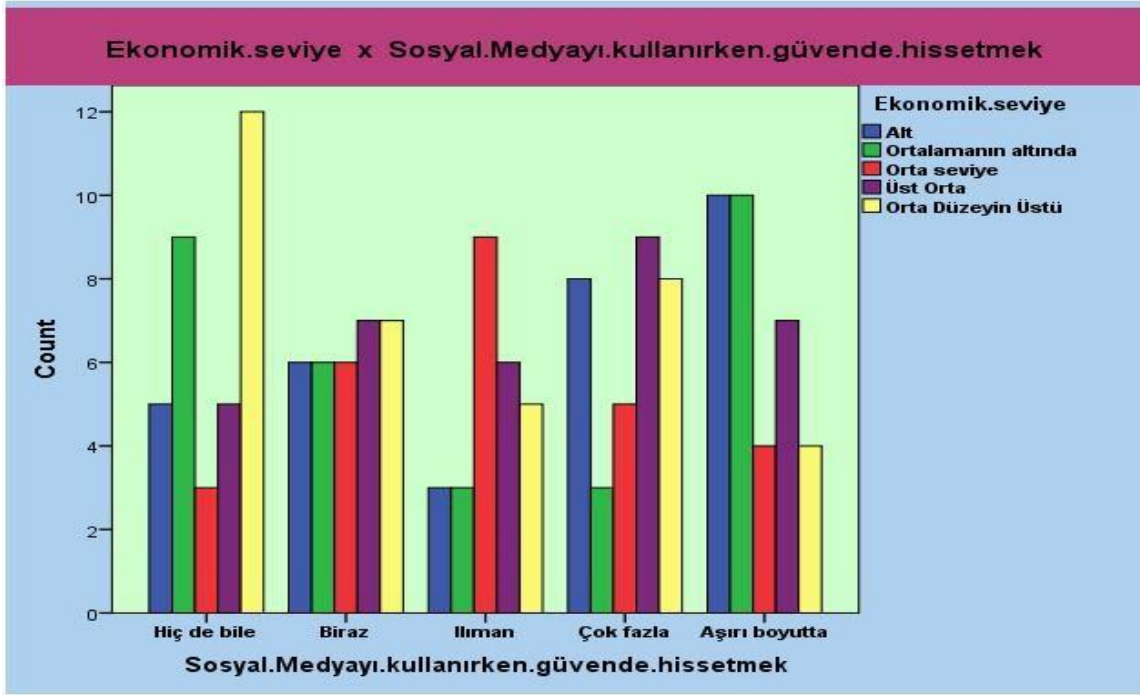
Aşağıdaki grafikte (47) gösterildiği gibi Ki-kare testi kullanılarak 0,05 ve daha düşük p değeri ile test edilen maddelerin hiçbirinde çalışma örneklemi arasında ekonomik düzey açısından anlamlı bir fark bulunmadığını gösteren hiçbir maddede çalışma örnekleri arasında ekonomik düzey açısından anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir. Örneklenen nüfusun sosyoekonomik durumu dikkate alınarak, kamu veya özel dağıtım için sosyal medya platformlarının kullanımı, örneklemin büyük çoğunluğu, %7,5'ini oluşturan açık bilgilerden oluşuyor. %7,5'i gizli, %8,1'i ise gizli olarak sınıflandırılan açık bilgilerdir. Bu üç bilgi kategorisi örneklemin büyük çoğunluğunu oluşturuyor. Örneklemin gizli olarak etiketlenen açık bilgilerden oluşan kısmı, toplamın %8,1'ini oluşturarak en büyük paya sahiptir.

Grafik 47: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

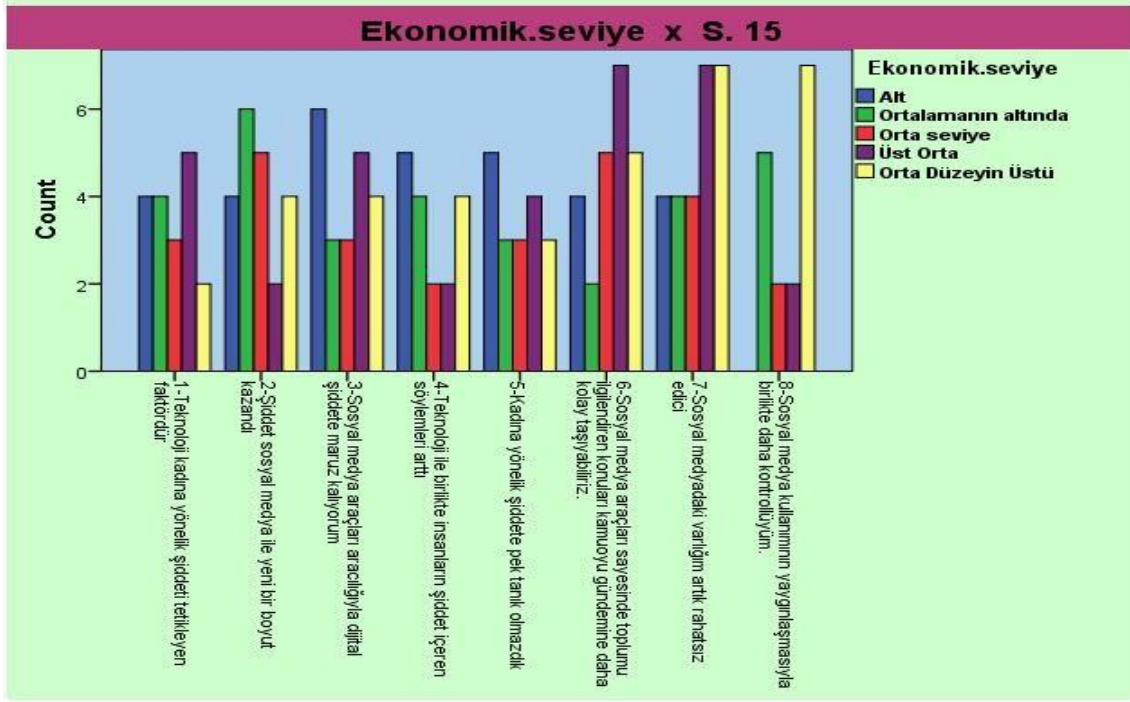
Grafik (48)'de görüldüğü gibi, hiçbir çalışma örneğinde ekonomik durum açısından anlamlı bir fark olmadığı ortaya konmuştur. Bu durum, ekonomik düzeyleri ile herhangi bir madde arasında anlamlı bir ilişkinin bulunmaması ile kanıtlanmaktadır. Bunu gösteren kanıtlar, çalışma örnekleri ile grafik arasında anlamlı bir farkın olmaması şeklindedir. Bu sonuca varmak için 0,05 veya daha düşük bir p değerinin kullanılması gerekiyordu. Ankete katılan kişilerin %7,5'i sosyal medyayı kullanırken hiçbir zaman güvensiz olma korkusu yaşamadıklarını söylemiştir. Bunu takiben katılımcıların %4,4'ü az düzeyde güvenlik hissettiğini, %5,6'sı orta düzeyde güvenlik hissettiğini, %5,6'sı aşırı derecede güvenlik hissettiğini ve %6,3'ü ise aşırı derecede güvende hissettiğini bildirmiştir.

Grafik 48: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

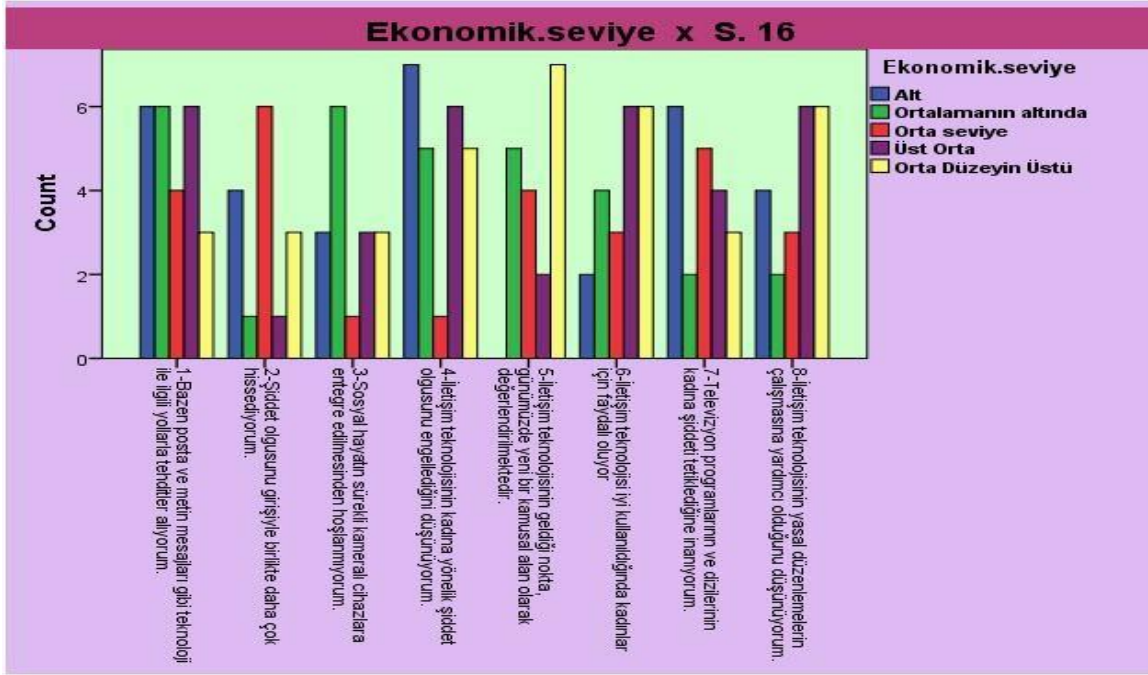
Grafik (49)'da değeri ile test edilen maddelerin hiçbirinde çalışma örneklemi arasında ekonomik düzeyler açısından anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir. Bu bulgu, çalışma örneklemi arasında ekonomik düzeyler açısından anlamlı bir farklılık bulunmaması ile desteklenmektedir. Çalışma örneklerinin ekonomik düzeyleri açısından birbirlerinden önemli düzeyde farklılık göstermemesi, çalışmanın bulgularına güven vermektedir. Bu bulgu, test edilen hipotezlerden biri olan, test edilen nesnelerin hiçbirinin birbirinden anlamlı bir farklılık göstermemesi ile desteklenmektedir. Araştırmaya katılan bireylerin %4,4'ü 6. soruyu yanıtlarken kendilerini üst orta aralıkta, araştırmaya katılan bireylerin %4,4'ü 7. soruyu yanıtlarken kendilerini üst orta aralıkta, %4,4'ü ise kendilerini üst orta aralıkta görmektedir.

Grafik 49: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

Grafik (50)'e göre Ki-kare testi için 0,05 ve daha düşük bir p değeri kullanıldığında, çalışma örneklemi arasında hiçbir maddede ekonomik düzey açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu karşılaştırmanın sonuçlarına göre, iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir. Bu durum istatistiksel olarak diğerlerinden anlamlı farklılık gösteren tek bir maddenin bile olmamasıyla kanıtlanmaktadır. Bu da herhangi bir madde arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir.

Grafik 50: Tek Yönlü ANOVA Testi

Kaynak: Yazar Tarafından Oluşturulmuştur

Yukarıdaki tablolar ve grafiklere göre, araştırmaya katılan kadınların şiddet ile ilgili ifadelerinin dağılımları incelendiğinde, kadınların şiddet göstergesi parametreleri olan; fiziksel şiddet, duygusal şiddet, ekonomik şiddet, cinsel şiddet, sözlü şiddet ve sosyal hayatın kısıtlanması gibi şiddetlerin eşit dağılım verdiği görülmüştür. Kadınlar şiddet sıklığı açısından da değerlendirildiğinde parametrelerde kısmen eşit dağılım söz konusudur ve “ara sıra, sık sık ve her zaman” şiddet gördüklerini belirtmişlerdir. Aynı zamanda şiddetin genellikle eş, kardeş ve erkek arkadaşın tarafından kaynaklandığını ifade etmişlerdir. Kadınların şiddet görme sebepleri arasında daha çok ekonomik nedenler (%18,8) istenmediğim için şeklinde (%15,6) ve kıskançlık nedeniyle (%15,6) cevaplar verilmiştir.

Araştırmada kadınların internet ve sosyal medya kullanım özelliklerinin dağılımlarına bakıldığında ise, kadınların %30,7’sinin 1-3 saat arasında, %30’unun 3-5 saat arasında, %39,4’i gibi büyük bir çoğunluğunun ise 5-10 saat arası ve 10 saatten fazla günlük internet kullandığı belirlenmiştir. Günlük sosyal medya kullanımlarına bakıldığında ise, kadınların büyük çoğunluğunun 3-5 saat aralığında sosyal medya kullandıkları (%36,3’ünün). Ve yine büyük çoğunluğunun (%35). 6 saatten fazla sosyal medya

kullandıkları görülmektedir. Dolayısıyla kadınların %72 gibi bir oranının sosyal medya platformlarında çokça zaman geçirdiği gözlenmektedir.

Araştırmaya katılan kadınların sosyal medya kullanım süreleri genellikle 5 yıldan fazla olduğu görülmektedir. Büyük bir çoğunluk 5-10 yıl arası kadar kullanıcı olduklarını ifade etmişlerdir. Kadınların yarısının sosyal medyada kendilerini güvende hissettiklerini belirtirken diğer yarısının ise güvende hissetmediklerini belirtmişlerdir. Yani güvenilirlik hususunda ortada bir doğrusal bir oran söz konusudur.

Araştırmaya katılan kadınlara teknolojinin ve sosyal medya araçlarının yaygın kullanımının kadına yönelik şiddet riski yaratma durumu ile ilgili düşünceleri sorulduğunda, çoğunluğun sosyal medyada bulunmalarının artık kendilerini tedirgin ettiklerini belirtmişleridir. Ağırlıklı bir kısımda şiddet gibi toplumsal konuları kamuoyu gündemine daha kolay taşıyabildikleri bir platform olduğunu ifade etmişlerdir. Bu sonuçlarla birlikte oluşan genel kanı sosyal medya ile birlikte şiddetin yeni bir boyut kazandığı kanısı olmuştur.

Araştırmaya katılan kadınlara iletişim teknolojisinin artmasının kadına yönelik şiddet üzerindeki etkisi ile ilgili düşünceleri sorulduğunda, büyük çoğunluğunun mail, kısa mesaj gibi teknoloji ile alakalı yollar aracılığıyla tehditler aldığı belirtilmiştir. Ancak buna yakın kadarı da iletişim teknolojisinin kadına yönelik şiddet olgusunu engellediğini düşünmektedir. Verilen diğer ifadelerde değerlendirildiğinde genel kanı iletişim teknolojisi iyi kullanıldığında kadın için yararlı hale dönüştüğü ve yasal zemine de yardımcı olduğu şeklindedir.

Araştırmaya katılan kadınların, kadına yönelik şiddetin artmasında kadınların davranışlarının etki durumuyla ilgili düşüncelerine bakıldığında, büyük bir çoğunluğu kadına yönelik şiddetin temel belirleyici faktörleri arasında kadının sosyo-ekonomik ve psikolojik durumunun olduğunu düşünüyor. Aynı zamanda kadınların şiddeti algılama ve tanımlama eksikliğinin de kadına yönelik şiddeti artırdığı ifade edilmiştir. İyi ve temiz niyetin şiddette suiistimal edilen bir faktör olduğu da söylenmiştir.

SONUÇ

Kadınlar yaşadığı toplumun kültürüyle ilişkili biçimde, toplum içinde bazen etkili bazen ise edilgen bir şekilde farklı değerler yüklenerek, ama tüm farklı şartlarda bir insan olarak kendi varlığını sürdürmektedir. Fiziki ve kültürel nedenlerden dolayı, kadınlar ataerkil toplumlarda genellikle evlenene kadar baba ve erkek kardeş arasında, evlendikten sonra da eş ve çocuklar arasında, koruma gerekçesiyle kontrol altında tutulurlar. Özellikle tarım toplumları ve sanayi toplumları döneminde bu sürecin, erkekler ve kadınlar arasındaki sosyal ve ekonomik dengesizliğin bir sonucu olarak, kadınlar toplumda görece olarak daha çok ikincil seviyede görülmüştür.

Bununla birlikte, tarihe bakıldığında bazı toplumlarda özellikle kadına hak ettiği değeri ve önemi veren toplumlarda ise kadının sosyal, siyasi, kültürel ve dini hayatta etkin görev aldığı ve toplumlarının geleceğine ve gelişmesine yön vermesinde unutulmayacak etkisinin bulunduğu görülmektedir. Çağımızda ise tüm sosyal ekonomik, siyasi, hukuki alanlarda insan hakları ve eşitlik tartışmaları bağlamında yaşanan gelişmeler ve özellikle iletişim teknolojisi alanındaki gelişmelerin etkisiyle, kadın açısından çok önemli değişiklikler yaşanmaktadır.

İletişim teknolojisi alanındaki bu gelişmelerle ilişkili olarak, sosyal hayatta ve sanal mecralardaki gelişmeler, kadınların toplumsal rolünde ve ekonomik seviyelerinde değişikliklere neden oldu. Hızlı değişen rol tartışmaları ise, rol çatışmalarının daha hızlı bir şekilde artmasına neden oldu. Bu süreçten geleneksel erkek ve kadın ilişkilerinin de etkilenmesi kaçınılmaz bir sonuçtur. Ancak, toplumsal ve kültürel hayatta kadınların beklenti ve talepleri ile erkeklerin bunları algılama ve kabullenmeleri ciddi bir sürtüşme ve dahası daha fazla şiddete yol açmaya başladı. Batı toplumlarında bu konudaki akademik ve popüler literatürde yoğun bir tartışma ve araştırma yapılmaktadır. Ancak, daha öncelikli kabul edilen başka problemlerle boğuşan Batı dışı toplumlarda, bu problemlere yeterince değinildiğini söylemek zordur.

Bu durum uzun yıllardan beri, siyasi, ekonomik ve güvenlik problemleri ile karşı karşıya olan; ama iletişim teknolojilerinin etki ve sonuçları bakımından dünyanın diğer toplumlarından fazla farklı olmayan bir oranda etkilenen, Türkiye'nin komşusu Irak için de geçerlidir. Batı toplumlarında gerek teorik gerekse uygulamalı çalışmalar incelendiğinde, çok geniş bir literatür bulunmaktadır. Tarihi, siyasi ve hukuki bakımdan

Batı toplumlarıyla çok önemli benzerlikleri bulunan Türkiye’de de konuya ilişkin geniş bir literatür bulunmaktadır. Türkiye’deki konuya ilişkin literatür, referans olarak Batı toplumları üzerine yapılmış teorik ve uygulamalı çalışmalara dayanmaktadır.

Ancak, Türkiye ile tarihi ve kültürel bakımdan çok benzer özelliklere sahip olan Irak’ta konuyla ilgili çalışmaların yeterli olduğu söylenemez. İşte bu nedenle tez çalışmamızda, Irak’ın kuzey bölgesinde yer alan bölgedeki kadınlara yönelik şiddet ve teknolojinin kadına yönelik şiddet üzerindeki etkisi verileri dayalı olarak ele alınmıştır. Bu amaç doğrultusunda, önce vak’aların yaygınlığını belirlemek ve buna göre çözüm yolları üretmek düşüncesiyle, Kuzey Irak’ın Erbil İlinde 160 kadın katılımcıya anket testi uygulanmıştır. Katılımcı kadınlardan elde edilen veriler istatistiksel yöntemler kullanılarak analiz edilerek bulgular halinde ortaya konulmuştur. Analizler sonrasında ortaya çıkan sorunlara da çözümler getirilmeye çalışılmıştır. Çalışmanın bu bölümünde araştırmanın tüm bulguları, ilgili alan yazındaki sonuçlar bağlamında tartışılmıştır.

Araştırmamıza katılan kadınların ortalama yaşları 41 olarak belirlenmiştir. Kadınların büyük çoğunluğunun (%54) evli olduğu; yine büyük çoğunluğun (%38,8) ilköğretim ve ortaokul düzeyinde eğitilmiş olduğu; ekonomik durumları bakımından incelendiğinde ise çoğunluğun alt ve orta düzeyde (%56) düzeyinde gelire sahip olduğu görülmektedir. Sayısal olarak dağılımlar genel olarak incelendiğinde, oran olarak kadınların medeni durumlarının dışında eşit dağılım bulunmaktadır.

Tezin uygulama bölümüne geçmeden önce, Batı toplumları ve Türk toplumu üzerinde yapılan teorik ve uygulamalı çalışmaların yer aldığı bir literatür incelemesi yapılmıştır. Bu literatüre göre, mesela Tandon ve Pritchard (2015) yaptıkları bir çalışmada, kadınların teknolojiye ulaşımı ve kullanımı, güvenlik ve gizlilik konularındaki endişelerine kısmen atfedilen “kullanım” aralığının arttığı belirlenmiştir. Onlara göre, internet kullanımının yaygınlığı ve kapsamlı etkisi göz önüne alındığında, kadınlar için güvenli bir yer haline gelmiştir. Bu algıya rağmen, bu güvenlilik algısının çok yanıltıcı olduğu ise, ortaya çıkan şiddet örneklerinden anlaşılmaktadır. Türkiye’de de sosyoloji ve kriminoloji literatüründe, teknoloji kullanım oranının çokça arttığı günümüzde, kadına yönelik şiddete ilişkin çalışmalar yanında çocukların ve gençlerin uğradığı sosyal medya ve şiddet ilişkisi üzerine çalışmalara önem verilmektedir.

Örnek vermek gerekirse, bazı araştırmalarda kadınların şiddet görme sıklığı ile günlük sosyal medya kullanım süreleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Literatür incelendiğinde bulgumuzu destekler nitelikte olduğu görülmüştür. Meydaneri (2021)'de kadınların hem günlük ve hem de yıllık sosyal medya kullanım sıklığı ile şiddete maruz kalma oranı arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulmuştur. Aynı şekilde Yıldırım (2019) da sosyal medyada kadınlara yönelik dijital şiddet çalışmasında iletişim aracı olarak kullanılmakta olan sosyal medya kullanım süresinin şiddeti ortaya çıkardığını ve güvenilir bir iletişim kanalı olma olgusunu kadınların üzerinde yerine getiremediğini söylemiştir.

Araştırmada kadınların şiddet sıklığı ile günlük internet kullanım süreleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir ($p<0.001$). Konu ile ilgili literatür incelendiğinde benzer sonuçların olduğu görülmüştür. Meydaneri (2021). Kadına yönelik dijital şiddet ve sosyal medyanın kadına yönelik şiddet üzerindeki etkisini incelediği çalışmasında da günlük internet kullanımları ile şiddete maruz kalma oranları arasında anlamlı ilişki bulmuştur ($P=0,001$). Abınık (2021). Kadına yönelik siber şiddet ve sosyal medya kimliğinin etkisini incelediği araştırmasında da sosyal medya kullanım sıklığı ile siber şiddete maruz kalma arasında anlamlı ilişki bulmuştur.

Araştırmada kadınlara sosyal medyanın aile mahremiyeti üzerindeki olumsuz etkilerinin, kadına yönelik şiddeti arttırması konusundaki düşünceleri sorulduğunda, iki farklı sonucun elde edildiği gözlenmiştir. Bir kısım katılımcının eşler arasındaki iletişimin kopma noktasına gelmesini sağlayan sosyal medya faktörünün kadına yönelik şiddetin de belirleyicisi olduğuna inanırken, eşit bir kısım katılımcı da mahremiyetimizin sınırlarını gönüllü olarak daraltıyoruz, gönüllü olarak gözetlenmek istiyoruz diye yanıt verdikleri görülmüştür. Diğer ifadeler de bakıldığında genel kanının sosyal medyanın denetlenemeyen bir noktaya geldiğini ve aile mahremiyeti üzerindeki etkisinin kadına yönelik şiddeti tetiklediği üzerine oluşmuştur.

Bu araştırma sonuçları kapsamında bu kadar yaygın olan teknoloji kaynaklı kullanımın meydana getirdiği şiddetin nedenlerini genel olarak; internet ve sosyal medya kullanımının süre olarak çok fazla olması, eşler arasındaki iletişimin sağlıklı kurulamaması, aile mahremiyetinin yeterince gizli tutulmaması ve sosyo-ekonomik durumun yeterli olmaması gibi faktörler söylenebilir.

Bu faktörlerin yol açmış olduğu etkiler kadınların görüşlerinden yola çıkılarak ele alınmıştır. Bunun nedenlerinden birini, iletişim teknolojilerinin en önemli unsurlarından birisi olan gerek internet, gerekse sosyal medya mecralarının kullanımının kadınlar tarafından daha hızlı yaygınlaşması oluşturur. Diğer önemli bir neden ise, kadınların giderek artan sosyal medya kullanımındaki artış ile, erkeklerin kadınlara yönelik şiddet kullanımının nedenlerinin artışı arasında bir korelasyon olmasıdır. Bu durum William Ogburn'un kültürel gecikme teoriyle açıklanmaya çalışılmıştır. Buna göre, bir teknolojinin toplum tarafından kullanılmaya başlanması ile bu ürünün toplumdaki manevi kültürel unsurlarla uyumlu hale gelebilmesi için, en az birkaç kuşak geçmesi gerekmektedir. Oysa iletişim teknolojilerinin değişim hızına, Batı dışı toplumların manevi kültür öğelerini uyumlu hale getirmeleri için yeterli bir süre geçtiği söylenemez.

Bu olumsuz sonuçların azaltılması ve engellenmesi için, toplumun dini ahlaki ve geleneksel kültür unsurları dikkate alınarak, teknolojik değişimin yaygınlaştırılması daha tutarlı bir yol olabilir. Araştırma sonuçları doğrultusunda teknolojik şiddeti azaltmak ve önlemek için telefon ve bilgisayar ortamlarında kullanılan yazılım programlarının yaygınlaştırılıp ek özellikli herkesin kullanabileceği yazılımlar geliştirilebilir. Literatürdeki araştırmaların azlığı ve tipik olarak öğrencilerle çalışılması nedeniyle kadına bağlı şiddetin çözüm düzeylerini, nedenlerini ve aşamalarını belirlemek için yeni çalışmalar yapılması önerilmektedir. Bu konudaki araştırmaların hızla artması gerekiyor, çünkü günümüzde kadına yönelik şiddet gittikçe artmaktadır.

KAYNAKÇA

- Acar, Feride. (2014). *Kadına Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddet: CEDAW'dan İstanbul Sözleşmesi'ne*, Ankara: Savaş Yayınevi.
- Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü [ASAGM]. (2008). *4320 Sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanunun ve Uygulamalarının Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma*, T.C. Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Ankara.
- Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun (2012). <https://www.aile.gov.tr/uploads/ksgm/uploads/pages/mevzuat/ailenin-korunmasi-ve-kadina-karsi-siddetin-onlenmesine-dair-kanun.pdf>. Erişim Tarihi: 10 Mayıs 2022.
- Akalın, Ayşe – Arıkan, Çiğdem. (2017). “15-49 Yaş Grubu Kadınlarda Aile İçi Şiddet Sıklığı ve Şiddetin Depresyona Etkisi”. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilim Dergisi*. 6(2), (2017), 1–10.
- Akıncı, Füsun Sokullu. (2018) .*Kriminoloji*, İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Akkaş, İbrahim – Uyanık, Zeki. (2016). “Kadına Yönelik Şiddet”, *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 6(1), (2016), 32-42.
- Aktaş, Aliye Mavili. (2006). *Aile İçi Şiddet Kadının ve Çocuğun Korunması*, İstanbul: Elma Yayınevi.
- Alan Dikmen, Hacer – İlknur Munevver, Gönenç. (2020). “The relationship between domestic violence and the attitudes of women towards honor, gender roles, and wife-beating in Turkey”. *Arch Psychiatr Nurs*, 34(5), (2020), 6-421.
- Archer, Dane – Gartner, Rosemary. (1996). “Barış Dönemi Kayıpları: Savaşa Katılmayanların Şiddet İçeren Davranışlarında Savaşın Etkisi”. Çev. Aysun Babacan. *Cogito*, 6-7, (1996), 248.
- Arendt, Hannah. (1970). *On Violence*, New York: Hartcourt.
- Arıkan, Engin. (2019). “Feminist Düşünce ve Feminist Hukuk İçin Radikal Bir Kılavuz”, Catharine A. Mackinnon, *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 21(2), (2019), 661-684.
- Atan, Meltem. (2015). “Radikal Feminizm: “Kişisel Olan Politik” Söyleminde Aile”, *The Journal Of Europe - Middle East Social Science Studies*, 1(2), (2015), 1-21.
- Backe, E. L., Lilleston, P. ve McCleary-Sills, J. (2018). “Networked Individuals, Gendered Violence: A Literature Review of Cyberviolence”. *Violence and Gender*, 5(3), (2018), 135-146.

- Baker, L., Campbell, M. - Barreto, E. (2013). Understanding Technology-Related Violence Against Women: Types of Violence and Women's Experiences. *Learning Network Brief* (6). London: Learning Network, Centre for Research and Education on Violence Against Women and Children, 2013.
- Bauman, S., Toomey, R.B. - Walker, J.L. (2013). Associations among Bullying, Cyberbullying, and Suicide in High School Students. *Journal of Adolescence*, 36(2), (2013), 341-350.
- Belen, Özlem. (2019). *Türkiye'de Aile İçi Şiddet Konusunda Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi*. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Birleşmiş Milletler [UN] (1993). *Declaration on the Elimination of Violence against Women*, https://www.un.org/en/genocideprevention/documents/atrocities-crimes/Doc.21_declaration%20elimination%20vaw.pdf. Erişim Tarihi: 29 Mayıs 2022.
- Bourdieu, Pierre. (2014). *Eril Tahakküm*. Çev. Bediz Yılmaz. İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- Börü, Levent. (2017). "Kadına Karşı Şiddette Arabuluculuk Kurumuna İlişkin Bazı Değerlendirmeler", *TBB dergisi*, (2017), 173-198.
- Bulut, Yücel. (2021). *Sosyoloji*, İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi, <http://auzefkitap.istanbul.edu.tr/kitap/kok/sosyoloji.pdf>. Erişim Tarihi: 13 Mayıs 2022.
- Büker, Seçil – Kıran, Ayşe. (1999). *Reklamlarda Kadına Yönelik Şiddet*, İstanbul: Alan Yayıncılık.
- Cebecioğlu, G. - Altıparmak, İ. B. (2017). "Dijital Şiddet: Sosyal Paylaşım Ağları Üzerine Bir Araştırma". *Sakarya Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 7(2), (2017), 423-431.
- Çakır Parmaksızoglu, Aslı. (2011). *Aile içi şiddet mağduru olup boşanma sürecinde bulunan kadınlarda travma sonrası stres belirtileri ve ilişkili özellikler*. Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Demirel Bozkurt, Özlem – Daşkan, Zeynep. (2016). "Gebelikte Eş Şiddeti: Risk Faktörleri, Sağlık Sonuçları ve Tarama Araçları". *Türkiye Klin J Obs Womens Heal Dis Nurs- Spec Top*. 2(2), (2016), 15–22.
- Demirel, Püren. *Yetişkin Suçluluğuna Neden Olan Sosyoekonomik Faktörler*, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Programı, 2017.
- Devries, KM, Mak JYT, García-Moreno C, Petzold M, Child JC, Falder G, vd. (2013). "The Global Prevalence of Intimate Partner Violence Against Women". *Science*, 340(6140), (2013), 8-1527.

- Dişsiz, Melike – Şahin Hotun, Nevin. (2008). “Evrensel Bir Kadın Sağlığı Sorunu: Kadına Yönelik Şiddet”, *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanat Dergisi*, 1, (2008), 50.
- DSÖ (2002). World Report On Violence and Health. http://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/world_report/en/. Erişim Tarihi : 11/02/2023.
- DSÖ (2013). *Responding to Intimate Partner Violence and Sexual Violence Against Women Health Impact: Women Exposed to Intimate Partner Violence Are*. <https://www.who.int/reproductivehealth/publications/violence/9789241548595/en/>. Erişim Tarihi: 11/02/2023.
- Dünya Sağlık Örgütü (World Health Organization) [DSÖ]. (2022). Violence against women. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/violence-against-women>. Erişim Tarihi: 20/08/2022.
- Erjem, Yaşar. (2018). *Toplumsal Cinsiyet Sosyolojisi*. İstanbul: Lisans Yayıncılık.
- European Union Agency for Fundamental Rights. (2014). *Violence against women: an EU-wide survey Main results*, https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2014-vaw-survey-main-results-apr14_en.pdf. Erişim Tarihi: 20 Mayıs 2022.
- Fawole, Olufunmilayo. (2008). “Economic Violence to Women and Girls - Is It Receiving the Necessary Attention?”, *Trauma, Violence, & Abuse*, (2008), 1-11.
- García-Moreno, C., World Health Organization, Pallitto C, Devries K, Stöckl H, Watts C, vd. (2013). *Global and regional estimates of violence against women: prevalence and health effects of intimate partner violence and non-partner sexual violence*, <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/85239/?sequence=1>. Erişim Tarihi: 13 Mayıs 2022.
- Göçeri, Nebahat. (2010). *Kadın Hareketi Tarihi*, Ankara: Bizim Büro Basımevi.
- Gökulu, Gökhan. (2019). “Sembolik Etkileşimci Teorinin Gündelik Yaşam Sosyolojisine Katkıları”, *Ekev Akademi Dergisi*, 23(80), (2019), 173-190.
- Günay, Yasemin – Sözen, Şevki – Yavuz, Fatih – Ramadanoğlu E. (1996). “Kadına yönelik aile içi şiddet olguları adli tıp uygulamaları çerçevesinde bir değerlendirme”. *Adli Tıp Dergisi*. 12(1-4), (1996), 69-79.
- Güneş, H. Nihat. (2018). “Feminist Akımlarda Aile”, *Social Sciences Research Journal*, 7(3), (2018), 142-153.
- Gürbüz, Sait - Şahin Faruk. (2015). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.

- Gürkan, Ö. Can – Coşar, Fatma. (2009). “Ekonomik Şiddetin Kadın Yaşamındaki Etkileri”, *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi* 2(3), (2009), 124-129.
- Hamberger, L. Kevin – Ambuel, Bruce. (1998). “Dating Violence”. *Pediatr Clin North Am.* 45(2), (1998), 381-90.
- Harris, B. A. (2020). Technology and Violence Against Women. The Emerald Handbook of Feminism, *Criminology and Social Change*. Bingley: Emerald Publishing.
- İbiloğlu, Aslıhan Okan. (2012). “Domestic Violence. Psikiyat Guncel Yaklasimler”, *Curr Approaches Psychiatry*. 4(2), (2012), 204.
- İçli, Tülin Günşen. (2007). *Kriminoloji*, Ankara: Seçkin Yayınları.
- İlter, Nedret. (2014). *Toplumsal Cinsiyet Gerilimleri Üzerinden Feminizmi Tartışmak*, Mardin: Mardin Artuklu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Jina, Ruxana – Thomas, Leena. (2013). “Health Consequences of Sexual Violence Against Women”. *Best Pract Res Clin Obstet Gynaecol*, 27(1), (2013), 15-26.
- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü [KSGM]. (2008). *Aile İçi Şiddetle Mücadele El Kitabı*, Ankara: T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü.
- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü [KSGM] (2016). *Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı (2016-2020)*, Ankara, <https://www.aile.gov.tr/ksgm/ulusal-eylem-planlari/kadina-yonelik-siddetle-mucadele-ulusal-eylem-planlari/>. Erişim Tarihi:15/06/2022.
- Kağıtçıbaşı, Çiğdem. (1990). *İnsan, Aile, Kültür*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Kaylı, Derya Şaşman. (2010). *Özgürleşme ve Kadın Bedeni*, İzmir: İlya İzmir Yayınevi.
- Kızmaz, Zahir. (2006). “Suçun Siyasal Doğası Üzerine Odaklaşan Kuramlar ve Bu Kuramların Eleştirisi”, *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(12), 2006, 98.
- Koç, Okan. (2021). “Web of Science Üzerinde İndekslenen Kadına Yönelik Şiddet Araştırmalarına Bibliyometrik Bir Bakış”. *İstanbul Üniversitesi Kadın Araştırmaları Dergisi*, 2021, 19–35.
- Kowalski, R.M. - Limber, (2007). S.P. Electronic Bullying among Middle School Students. *Journal of Adolescent Health*, 41(6), (2007), 22-30.
- Krug, Etienne G. (2002). *World report on violence and health*. World Health Organization.

- Meydaneri, T.Y. (2021). *Kadına Yönelik Dijital Şiddet ve Sosyal Medyanın Kadına Yönelik Şiddet Üzerindeki Etkisi: Çorum İlinde Bir Alan Araştırması*, Çorum: Hitit Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Michaud, Yves. (1986). *Şiddet*. Çev. Cem Muhtaroglu, İstanbul: İletişim Yayınları.
- Mor Çatı Kadın Sağlığı Vakfı (2017). *2017 faaliyet raporu*. <https://www.morcati.org.tr/attachments/article/451/mor-cati-2017-yili-faaliyet-raporu.pdf>. Erişim Tarihi:15/05/2022.
- Mort Çatı Kadın Sığınağı Vakfı, <https://morcati.org.tr/>. Erişim Tarihi: 05 Mayıs 2022.
- Mutluer, Ferhan. (2016). “Sapma Kuramlarına Bir Bakış”, *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, (2016), 12.
- Najafova, Lamia. (2020). *Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle İlgili Araştırmaların Sistemik Derlemesi*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Ocak, Deniz. (2017). *Bir İnsan Hakları Sorunu Olarak Kadına Yönelik “Şiddet”*. Aydın: Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Öz, Murat. (2018). *Yoksul Ailelerde Kadına Yönelik Eş Şiddeti ve Şiddeti Etkileyen Faktörler*, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Özalp, Ahmet. (2020). *Suçlu Çocuk Algısı*, Konya: Çimke Yayınları.
- Özerkmen, Necmettin – Gölbaşı, Haydar. (2010). “Toplumsal Bir Olgu Olarak Şiddet”. *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 15, (2010), 14-15.
- Özkul, Osman. (2013), *Kültür ve Küreselleşme*, İstanbul: Açılım Kitap.
- Pekin Deklarasyonu ve Eylem Platformu. (1995). <http://kadininstatusu.aile.gov.tr/kaynak/ulusarasibelgelerkuruluslar/uluslararasi> belgeler. Erişim Tarihi: 02 Haziran 2022.
- Peterson, J. - Densley, J. (2017). Cyber Violence: What Do We Know and Where Do We Go from Here? *Aggression and Violent Behavior*, 34, (2017), 193-200.
- Ratcliffe, Rebecca. (2017). *Almost 75% of all children are subjected to violence each year, research finds*. The Guardian, <https://www.theguardian.com/global-development/2017/sep/26/almost-75-of-all-children-are-subjected-to-violence-each-year-research-finds>. Erişim Tarihi: 06/06/2022.
- Reçber, Bircan. (2018). “Türkiye’de Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri etkin mi?” *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 16, (2018), 367-376.
- Şenol, Dolunay – Yıldız, Sıtkı. (2013). *Kadına Yönelik Şiddet Algısı: Kadın ve Erkek Bakış Açılılarıyla*, Ankara: Mutlu Çocuklar Derneği Yayınları.

- Şimşekcan, Nurcihan. (2018). *Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddetin Başka Bir Biçimi: Siber Şiddet*, Mersin.
- Taşdemir Afşar, Selda. (2015). “Türkiye’de Şiddetin “Kadın Yüzü””. *Sosyoloji Konferansları*, 52, (2015), 716-726.
- Tatlıhoğlu, Kasım – Küçükköse, İsmail. (2015). “Türkiye’de kadına yönelik şiddet: Nedenleri, koruma, önleme ve müdahale hizmetleri”, *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(13), (2015), 194-209.
- Turan, S. G. (2016). *Bilişim Okuryazarlığı Bağlamında Siber Şiddetin Meşrulaştırılması*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi.
- UN (2014). *Guidelines for Producing on Violence Against Women*. New York. https://unstats.un.org/unsd/gender/docs/guidelines_statistics_vaw.pdf. Erişim Tarihi:05 Mayıs 2022.
- United Nations Convention On The Elimination Of All Forms of Discrimination Against Women [CEDAW]. (1993). *Kadınlara karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi*, 85th Plenary Meeting, General Assembly A/Res/48/104.
- Walby, Sylvia. (2012). “Violence And Society: Introduction To An Emerging Field Of Sociology”, *Current Sociology*, 25, (2012), 95-128.
- Wallace, Ruth A. (2012). – Wolf, Alison. *Çağdaş Sosyoloji Kuramları: Klasik Geleneğin Geliştirilmesi*, Çev. Mehmet Rami Ayas, Leyla Elburuz, Ankara: Doğu Batı Yayınları.
- Watts, Charlotte. (2002). “Violence against women: global scope and magnitude”. *Lancet*, 359, (2002), 1232-1237.
- Yetim, Dilek – Şahin, Erkan Melih. (2008). “Aile Hekimliğinde Kadına Yönelik Şiddete Yaklaşım”, *Aile Hekimliği Dergisi*, 2, (2008), 2-48.
- Yıldırım, Arzu. (2014). “Sosyo-Kültürel Yapı ve Suç Olgusu Arasındaki İlişki: Malatya İli Örneği”, *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2014(3), (2014), 1-7.
- Yıldırım, E. (2019). *Sosyal Medyada Kadınlara Yönelik Dijital Şiddet*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Yüksel Kaptanoğlu, İlknur – Çavlin, Alanur – Akadlı Ergöçmen, Banu. (2015). *Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması*. Ankara, <http://www.hips.hacettepe.edu.tr/siddet2014/rapor/KKSA-TaranaRaporkitap26Mart.pdf>. Erişim Tarihi: 13 Mayıs 2022.

EK

Ek 1: Anket Formu

Değerli Katılımcı,

Aşağıda Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji programı öğretim üyesi Doç. Dr. Osman ÖZKUL danışmanlığında gerçekleştirilmekte olan tez çalışması için hazırlanmış, teknolojinin kadınlara yönelik şiddet üzerindeki etkisi hakkında bilgi toplamaya yönelik çeşitli sorular yer almaktadır.

Anketle toplanan veriler, kişisel olarak değil isim verilmeden değerlendirilecektir. Lütfen, ankette yer alan her bir ifadeye belirtilen kriterler doğrultusunda gerçek durumu yansıtır şekilde ve içtenlikle yanıt veriniz. Göstermiş olduğunuz ilgi ve yardımlarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Hersh Fakhraddin MUSHER

SAÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü

Sosyoloji Yüksek Lisans Öğrencisi

Birinci Bölüm

Kişisel Bilgi Formu

1. Yaşınız?

.....

2. Medeni durumunuz?

() Bekar () Evli () Dul

3. Eğitim düzeyiniz?

() Okur-Yazar değil

() İlk-Orta okul

() Lise

() Üniversite

() Lisansüstü

4. Ekonomik düzeyiniz?

() Alt () Ortanın altı () Orta () Ortanın üstü () Üst

5. Size göre en çok hangi davranışlar şiddet göstergesidir?

() Fiziksel

() Duygusal

() Ekonomik

- ☐ Cinsel
- ☐ Sözlü
- ☐ Sosyal hayatın kısıtlanması
- ☐ Yukarıdakilerin hepsi

7. Hangi sıklıkta şiddet gördünüz?

- ☐ Ara sıra
- ☐ Sık sık
- ☐ Her zaman

8. Kimden şiddet gördünüz?

- ☐ Eş
- ☐ Anne
- ☐ Baba
- ☐ Kardeş
- ☐ Kayınvalide
- ☐ Kayınpeder
- ☐ Çocuk
- ☐ Erkek arkadaş

9. Şiddet görme sebebiniz nedir?

- ☐ Ekonomik sebepler
- ☐ Karşılık verdiğim için
- ☐ Alkolden dolayı
- ☐ İstenmediğim için
- ☐ Namus uğruna
- ☐ Cinsel sorunlar
- ☐ Kıskançlık nedeniyle

10. Günlük internet kullanım sıklığınız ne düzeydedir? (Eğitim, Haber, Sağlık, Youtube vb.)

- ☐ 1 saatten az
- ☐ 1-3 saat
- ☐ 3-5 saat
- ☐ 5-10 saat
- ☐ 10 saatten fazla

11. Sosyal medyayı kullanım sıklığınız ne düzeydedir?

- ☐ Günde 1 saatten az
- ☐ Günde 1-3 saat
- ☐ Günde 3-5 saat
- ☐ Günde 6 saatten fazla

12. Kaç yıldır sosyal medya (Facebook, Instagram, Twitter vb.) kullanıyorsunuz?

- ☐ 1 yıldan az
- ☐ 1-3 yıl
- ☐ 3-5 yıl
- ☐ 5-10 yıl
- ☐ 10 yıldan fazla

13. Sosyal medya hesaplarınızı herkese açık mı yoksa gizli mi kullanıyorsunuz?

- ☐ Geneli herkese açık
- ☐ Geneli gizli
- ☐ Bazıları açık, bazıları gizli

14. Sosyal medya kullanırken kendinizi güvende hissediyor musunuz?

- ☐ Hiç değil
- ☐ Biraz
- ☐ Orta derecede
- ☐ Çok fazla
- ☐ Son derece

15. Teknolojinin ve sosyal medya araçlarının yaygın kullanımının kadına yönelik şiddet riski yarattığını düşünüyor musunuz? Bu konu hakkındaki düşüncenizi açıklayınız?

16. İletişim Teknolojisinin artmasının kadına yönelik şiddet üzerindeki etkisini nasıl değerlendirirsiniz?

17. Kadına yönelik şiddetin artmasında, kadınların davranışlarının etkisi var mıdır? Bu konudaki düşüncelerinizi belirtiniz?

18. Sosyal medyanın aile mahremiyeti üzerindeki olumsuz etkilerinin, kadına yönelik şiddeti artırması konusunda neler düşünüyorsunuz?

Ek 2: Etik Kurul Belgeleri

Evrak Tarih ve Sayısı: 07.09.2022-164460

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Etik Kurulu

Sayı : E-61923333-050.99-164460
Konu : 49/16 Hersh Fakhraddin MUSER
MUSER

07.09.2022

Sayın Hersh Fakhraddin MUSER MUSER

İlgi : 25.08.2022 tarihli ve E--000-0 sayılı yazınız.

Üniversitemiz Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulunun 05.09.2022 tarihli ve 49 sayılı toplantısında alınan "16" nolu karar ile Hersh Fakhraddin MUSER MUSER'in başvurusu **uygun** görülmüş ve karar örneği ekte sunulmuştur.
Bilgilerinizi rica ederim.

Prof. Dr. Bayram TOPAL
Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu
Başkanı

Ek: Karar Yazısı (1 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu :BSR5J51YKS Pin Kodu :09482

Belge Takip Adresi : <https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5783&eD=BSR5J51YKS&eS=164460>

Adres:Esentepe Kampüsü 54187 Serdivan SAKARYA / KEP Adresi:
sakaryauniversitesi@hs01.kep.tr
Telefon No:0264 295 50 00 Faks No:0264 295 50 31
e-Posta:ozelkalem@sakarya.edu.tr Elektronik Ağ:www.sakarya.edu.tr

Bilgi için: Hanife Babacan
Unvanı: Birim Evrak Sorumlusu

KARAR

16. Hersh Fakhraddin MUSHER MUSHER'in “ Teknolojinin Kadına Yönelik Şiddet Üzerindeki Etkileri: Kuzey Irak- Erbil Örneği ” başlıklı çalışması görüşmeye açıldı.

Yapılan görüşmeler sonunda Hersh Fakhraddin MUSHER MUSHER'in “ Teknolojinin Kadına Yönelik Şiddet Üzerindeki Etkileri: Kuzey Irak- Erbil Örneği ” başlıklı çalışmasının Etik açıdan **uygun** olduğuna oy birliği ile karar verildi.

ÖZ GEÇMİŞ

Ad Soyad: Hersh Fakhraddin MUSER	
Eğitim Bilgileri	
Lisans	
Üniversite	Selahaddin Üniversitesi
Fakülte	Edebiyat Koleji
Bölümü	Sosyoloji
Makale ve Bildiriler	
1. Muser, H.F. (2022). Sosyal Dışlanma ve Dezavantajlı Gruplarından Olan Engelli Çocukların Sorunları. International Journal of Academic Researches Studies, 5(9). Issn: 2667-4823.	